СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 24 ЧЕРВНЯ 2005 РОКУ ЧИСЛО 25 VOL. CXII FRIDAY, JUNE 24, 2005 No. 25

Десятки країн на Міжнародному інвестиційному форумі

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – 16-17 червня у Києві відбувся Міжнародний інвестиційний форум, т. зв. „міні-Давос", для участи в якому в Україну прибули представники 32 країн. Азербайджан, Молдову, Польщу, Естонію і Грузію на форумі представляли президенти цих держав. За програмою форуму відбувся „круглий стіл", на якому Президент України Віктор Ющенко звернувся до провідників підприємництва і політики з доповіддю про потенціял України для чужоземних інвестицій і заходи нової влади щодо побудови правової держави і ринкової економіки.

Головний захід форуму - „круглий стіл"- пройшов під гаслом „Відкрий Україну". У програмі „круглого стола" обговорено взаємини України з Европейським союзом, Світовою організацією торгівлі, Сполученими Штатами і Росією, проаналізовано основні проблеми, що перешкоджають припливу інвестицій в Україну.

Учасники Міжнародного інвестиційного форуму „Позачерговий круглий стіл, присвячений Україні" (зліва): Президент Республіки Молдова Володимир Воронін, Президент Литовської Республіки Валдас Адамкус, Президент України Віктор Ющенко, Президент Польщі Олександер Кваснєвський, Президент Грузії Михаїл Саакашвілі, Президент Азербайджану Ільхам Алієв і Президент Естонської Республіки Арнольд Рюйтель у Києві 16 червня. *Фото УНІАН*

Серед 250 учасників „міні-Давосу" з 32 країн, які взяли участь у „круглому столі", були, крім голів держав та урядів, також близько 150 провідних підприємців. 108 учасників форуму представляли Україну. Европейську комісію представляв Гоакін Алмуніа, який займається в цій комісії економічними і фінансовими питаннями. Як вже повідомлялося, від участи у форумі відмовився Президент Російської Федерації В. Путін.

У праці „круглого столу" також брали участь керівники міжнародних компаній „Microsoft", „Shell", „Nestle", „Oracle", „Coca-Cola", „Nike", „Deutsche Bank" та інші, а також низка українських компаній, зокрема „Нафтогаз України", Державний експортно-імпортний банк України, компанія „Київстар GSM", група „Інтерпайп" і корпорація „Мікро".

Окремі сесії форуму були присвячені основним секторам економіки України – гірничо-металюргійному комплексу, сільському господарству, фінансовій сфері, машинобудуванню.

Виконавчий директор Всесвітнього економічного форуму Клаус Шваб сказав: „У так званий „медовий місяць" Україна має вікно можливостей, яким потрібно скористатися, щоб провести необхідні перетворення". За його словами, учасники київського „круглого столу" висловили занепокоєння відсутністю чіткої урядової програми з питань приватизації і повторної приватизації. „Відсутність такої програми з боку уряду вселяє непевність у закордонних інвесторів, які хотіли б прийти на український ринок", – зазначив експерт. Він сказав, що Україна, маючи досягти такого рівня життя, як в Европі, повинна щорічно збільшувати валовий продукт на 7 відс. протягом 20 років, а таке піднесення

(Закінчення на стор. 3)

Торгівля людьми - сучасне рабство

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У перших днях червня оприлюднено два окремі звіти про торгівлю людьми в Україні і у світі. Перший з них у Києві 1 червня на пресовій конференції представлений міжнародними організаціями – Британською радою, ОБСЕ, ЮНІСЕФ та Агентством США з міжнародного розвитку, і стосувався він виключно України. А 3 червня у Вашінґтоні Секретар Державного департаменту Кондолiза Райс, у присутності заступника держсекретаря для Ґльобальних справ Поли Добрянської, директора бюра Контролі та боротьби з торгівлею людьми, колишнього Посла США в Україні Джона Мілера, офіційно дозволила оприлюднювати п'ятий з черги річний звіт Державного департаменту „Торгівля людьми".

1 червня згадані міжнародні організації ствердили у висновку звіту „Торгівля людьми в Україні: оцінка заходів, спрямованих на протидію", що, попри досягнення останніх років, залишаються „білі плями".

Дослідники створили свого роду „енциклопедію" проблеми торгівлі людьми в Україні та дійшли висновку про існування прогалин у боротьбі з новітнім рабством. Інформаційна кампанія, твердять вони, не досягає маленьких містечок і сіл, і з освітніх програм вилучені чоловіки, а також жінки старшого віку, які раніше традиційно не вважалися групами ризику. Жертви торгівлі людьми не визнають себе такими або не знають, що мають право на отримання допомоги та на компенсацію заподіяних збитків. Закон щодо захисту свідків хоч існує, але не застосовується, а вироки, винесені торговцям людьми, занадто м'які – до трьох років покарання умовно.

Як каже Інна Шваб, віце-президент Міжнародного правозахисного центру „Ла-Страда – Україна", дедалі тривожніших маштабів набирає торгівля дітьми, здебільшого безпритульними та сирота-

(Закінчення на стор. 4)

Борис Тарасюк звинувачує депутатів Державної думи у провокації

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Міністер закордонних справ України Борис Тарасюк на спільній прес-конференції з міністром закордонних справ Бельгії Карлом де Гухтом, 20 червня, піддав різкій критиці проєкт резолюції про політичне переслідування опозиції в Україні, Грузії та Киргизстані, запропонований до розгляду Парляментської асамблеї Ради Европи (ПАРЕ) групою російських депутатів.

У травні Державна дума Росії доручила своїй делеґації у ПАРЕ ініціювати розгляд питання про порушення демократичних норм в Україні. У поширеній тоді заяві Держдуми „Про розвиток політичної ситуації в Україні" одноголосно, без жодних обговорень, було висловлено занепокоєння у зв'язку з нібито численними фактами переслідувань політичної опозиції в Україні новою українською владою. У заяві також йшлось про спроби нового керівництва України встановити політичну та ідеологічну контролю над засобами масової інформації.

Резолюцію про те, що опозицію переслідують у пост-революційних країнах – Україні, Грузії та Киргизстані – Б. Тарасюк назвав провокацією і наголосив, що цей документ запропонувала до розгляду Ради Европи невеличка група російських парляментаріїв (лише 12 депутатів з 600), а дух резолюції суперечить ідеям стратегічного партнерства між Україною та Росією. Б. Тарасюк висловив здивування позицією російських депутатів щодо демократії в Україні: „Російські парляментарії-члени ПАРЕ мовчали, коли в Україні зміцнювався авторитарний режим Л. Кучми, коли влада використовувала

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Померла видатна художниця Тетяна Яблонська

КИЇВ. – У п'ятницю, 17 червня, на 89-му році померла видатна українська художниця, Народний художник України, академік Академії мистецтв України, Герой України Тетяна Нилівна Яблонська. Як повідомила донька Т.Яблонської, художниця Гаяне Атаян, „похорон художниці відбувся на Байковому цвинтарі у Києві у вівторок, 21 червня". Раніше того ж дня відбулося прощання з Т. Яблонською у будинку Спілки художників України. Співчуття родині художниці надіслали Президент України Віктор Ющенко, прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко, інші офіційні особи.

Україна вдруге продаватиме „Криворіжсталь"

КИЇВ. – Уряд України прийняв постанову про повторний продаж комбінату „Криворіжсталь". Як повідомила 20 червня прем'єр Юлія Тимошенко, продаж „Криворіжсталі" має відбуватися на відкритому авкціоні з участю українських та чужоземних інвесторів, які внесуть певну суму застави.Ю. Тимошенко заявила, що авкціон вперше за останні 11 років відбуватиметься в присутності засобів інформації. Згідно з пляном уряду, 93.02 відсотка акцій „Криворіжсталі" виставлятимуться на приватизаційному конкурсі, 1.74 відсотка акцій – на біржі. Проєкт угоди купівлі-продажу „Криворіжсталі" готуватимуть три міністерства – промислової політики, економіки та юстиції. Повторна приватизація „Криворіжсталі", за словами прем'єра, має бути завершена до кінця цього року.

Викрадено картину І. Айвазовського

ОДЕСА. – З Одеського художнього музею викрадено картину Івана Айвазовського „Морський пейзаж". Як повідомило джерело у правоохоронних органах, 20 червня близько третьої години ночі невідомий розбив вікно на першому поверсі Одеського художнього музею й через ґрати викрав картину Айвазовського „Морський пейзаж". Сиґналізація в залі не працювала.

Форум російських інвестицій відкрився у Києві

КИЇВ. – 20 червня на відкритті спеціяльного форуму для російських інвесторів представник українського уряду сказав, що Кабінет міністрів намагатиметься більше не використовувати адміністративні важелі в економіці. Перший віце-прем'єр-міністер Анатолій Кінах сказав, що уряд засвоїв, як було сказано, лекцію з минулої підприємницької кризи, яка була позначена браком пального на тлі намагань стримати ціни. На форумі російських інвесторів окремо запевнили, що в Україні не буде незаконного переділу власности. Минулого тижня у Києві відбулася інвестиційна конференція, організована Всесвітнім економічним форумом, де інвестори сказали, що сподіваються на передбачувану урядову політику та енерґійні реформи. Нинішній форум виглядає менш представницьким. Росія залишається найбільшим інвестором в українську економіку, попри охолодження останнім часом двосторонніх політичних взаємин.

Індустріяльний Союз Донбасу купує „Гуту Ченстохову"

ВАРШАВА, Польща. – Індустріяльний Союз Донбасу підписав 16 червня договір про купівлю польського заводу „Гута Ченстохова". Український інвестор сподівається стати повноправним власником у вересні, після отримання згоди польського уряду. Гута Ченстохова – це найбільший у Польщі постачальник сталі для суднобудівельних заводів. Поляки шукали інвесторів кілька років, оскільки підприємству загрожував крах. Найпотужнішими конкурентами українців була фірма „Мітталь Стіль", яка виграла перший тендер, але після протестів українського інвестора виникла навіть криза на міждержавному рівні, і польські відомства вирішили ще раз переглянути пропозиції Донбасу та „Мітталь Стіль". Українська пропозиція виявилася справді кориснішою для польського заводу. Зокрема йшлося про соціяльні пільги для працівників „Гути Ченстохови", включно з ґарантіями зайнятости на десять років та надбавками до платні. Український капітал таким чином переймає друге велике підприємство на польському ринку, раніше „Автозаз-Деву" купив варшавський автобудівельний завод ФСО.

Українські літаки літали вдома

Як вже повідомлялося („Свобода", ч. 24), українські літаки не були показані на міжнародному павільйоні в Парижі, але в Києві 17 червня відбувся показ їх у рамках Міжнародного інвестиційного форуму на летовищі в Гостомелі біля Києва. На фото: Президент України В. Ющенко (праворуч), Президент Грузії М. Саакашвілі та Президент Естонії А. Рюйтель (на передньому пляні) в кабіні літака. *Фото УНІАН*

Офіційне відкриття посольства Мехіко в Україні

КИЇВ. – До України 19 червня з державною візитою прибув президент Мехіко Вісенте Фокс Кесада. Він мав зустрічі з українськими керівниками, під час яких ішлося про розвиток двосторонніх взаємин і міжнародну співпрацю. За результатами переговорів сторони підписали спільну заяву глав держав. Президента Мехіко супроводжує група мексиканських підприємців, які мають намір проаналізувати у Києві перспективи двосторонньої торговельно-економічної та інвестиційної співпраці. У рамках поїздки офіційно відкриють посольство Мехіко в Україні. Основні заходи, заплановані на час візити, відбулися 20 червня.

Розпочалася інвентаризація Чорноморської фльоти

КИЇВ. – На українсько-російських переговорах у Києві 20 червня Генеральна прокуратура України наполягла на виконанні рішення суду про передання в українську власність більш як 80 об'єктів Чорноморської фльоти Росії, повідомило джерело, яке брало участь в „секретних" українсько-російських переговорах. Процес передання об'єктів вже розпочався. Представники влади Криму називають це порушенням угод. Зокрема депутат Верховної ради Автономної республіки Крим Олег Родивилов вважає, що „відхід 80 об'єктів з Чорноморської фльоти однозначно неґативно позначиться на боєздатності цього об'єднання. Це ревізія угод, це ревізія щодо Чорноморської фльоти, це ревізія Договору про дружбу і співпрацю між Україною і Росією". За даними, які з'явилися в київській пресі, серед об'єктів, що передаватимуться Україні, – берегові засоби навігаційного устаткування. Згадуються і три маяки на західньому узбережжі Криму.

Поляки вшанують загиблих українців у Павлокомі

КИЇВ. – У Польщі, в селі Павлокома, неподалік польсько-українського кордону буде вшановано пам'ять трьохсот шістдесяти п'яти українців, яких у 1945 році вбили вояки підрозділу польської Армії Крайової Юзефа Бісса „Вацлава". Вшанування жертв вимагала українська сторона. Ця вимога була одним з пунктів польсько-українського компромісу стосовно відкриття цвинтаря „Польських орлят" у Львові. Згідно з проєктом, що його подала українська сторона та місцеве керівництво Павлокоми, на цвитарі стоятиме хрест і таблиці з прізвищами вбитих. У довоєнний час українці в Павлокомі становили більшість. Теперішні мешканці села кажуть, що тоді не було міжнаціональної ворожнечі. На їхню думку, до ненависних починів людей спонукали окупанти. Місцеве населення погодилося на українські вимоги після довгих переговорів міністра, відповідального в уряді за польські поховання за кордоном Анджея Пжевозьніка.

„Інформаційна війна" Росії

КИЇВ. – „Інформаційною війною" назвав російську медіа-політику щодо республік колишнього Радянського Союзу президент Грузії Михаїл Саакашвілі 17 червня під час виступу в Інституті міжнародних взаємин у Києві. „У наш час неможливо бльокувати інформацію – і неможливо весь час брехати. Звичайно, дехто послуговується принципом: чим більше брехати – тим вірогідніше, що брехні повірять. Було у нас Аджарське телебачення, і там рік крутили кліпи, порівнюючи мене з Гітлером. На жаль, донині ці штампи не зникли. Ми маємо певні проблеми з Росією, які ми намагаємося розв'язати".

Комісія перевіряє львівське судочинство

ЛЬВІВ. – 13 червня розпочала працю Комісія з перевірки львівського судочинства щоб з'ясувати його стан. Створення комісії було головною вимогою під час оголошення посадником Любомиром Буняком голодування 8 червня, котре тривало три дні – 11 червня він потрапив до лікарні. Лише розмова з суддею Верховного суду України І. Самсіним і запевнення в тому, що перевірку таки здійснять, змусили посадника припинити акцію протесту. Л. Буняк стверджує, що за останні 2 роки у Львові склалася нестабільна ситуація через рішення судів, зокрема рішення про арешт майна і рахунків міськради, скасування підвищення тарифів на комунальні послуги, рішення про виплату Л. Буняком компенсацій морального збитку депутатам Верховної Ради Ярославу Кендзьорові й Олександрові Гудимі. Депутати подали на Л. Буняка в суд за те, що він нібито привселюдно назвав Я. Кендзьора аґентом КДБ, а О. Гудиму звинуватив у привласненні мільйона гривень, які були пожертвувані на Помаранчеву революцію. Усі ці звинувачення Л. Буняк заперечував. 15 червня суддя Верховного Суду Олександер Волков – один з членів комісії – оприлюднив перші результати перевірки львівського судочинства. Суддя ВС не спростував, проте й не підтвердив жодного факту, щодо яких звертався до вищих кіл влади львівський міський голова Л. Буняк. Судові ж справи за участю Л. Буняка суддя О. Волков уперто обходив мовчанкою, або ж обмежувався загальними фразами. Комісія продовжить свою працю в Києві, а після завершення звітуватиме перед держсекретарем Олександром Зінченком. Наразі ж посадник, який мусив удатися до голодування, аби ініціювати перевірку, не поспішав висловлюватися про не надто втішні для нього висліди. „Я не коментуватиму нічого, доки не побачу офіційних висновків комісії", – наголосив Любомир Буняк.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Десятки країн...

(Закінчення зі стор. 1)

Президент України Віктор Ющенко виступає з доповіддю про інвестиційну привабливість України з трибуни Міжнародного інвестиційного форуму в день його відкриття 16 червня. Фото УНІАН

У залі засідань форуму. *Фото: УНІАН*

економіки можливе лише за масових інвестицій з-за кордону.

Клаус Шваб підкреслив, що Всесвітній економічний форум пропонує Президентові Вікторові Ющенкові скористатися досвідом успішних реформ країн Балтії, Східньої Европи і Грузії.

За результатами проведення „круглого столу" його учасники прийняли 10 кроків з поліпшення і розвитку економіки України, які передали В. Ющенкові.

Всесвітній економічний форум запропонував Вікторові Ющенку реалізувати 10 невідкладних кроків для поліпшення інвестиційного клімату. Деякі з рекомендацій документу – це широкі політичні питання, які потрібно вирішувати кількома урядовими програмами, інші мають бути вирішені до 1 липня, тобто до початку літньої перерви у Верховній Раді для того, щоб якомога швидше Україна могла вступити до Світової організації торгівлі, збільшити обсяг чужоземних інвестицій і поліпшити діловий клімат.

Основні принципи цих рекомендацій передбачають створення надійної правової системи прозорих угод і захисту прав акціонерів. Вони також передбачають інтенсивні реформи в державному управлінні, зокрема у сфері боротьби з корупцією і бюрократією.

Документ пропонує урядові виголосити чітку заяву про те, що він робитиме з уже приватизованою власністю. У документі висловлені вимоги послідовної урядової політики. „З погляду створення сприятливого ділового клімату і підвищення довіри з боку вітчизняних й чужоземних компаній є надзвичайно важливою демонстрація того, що в уряді всі говорять в один голос", – сказано в документі.

У ньому також висловлена вимога до уряду давати чіткі сиґнали про його міжнародні амбіції, зокрема чітко заявити, що його мета – інтеґруватися в европейську і світову економіку.

Всесвітній економічний форум запропонував Вікторові Ющенкові створити підрозділ фахівців, які підтримували б чужоземних інвесторів, в бюрі Президента або прем'єр-міністра.

Документ пропонує окреслити завданнями цього органу визначення сприятливих можливостей, установлення контактів інвесторів з підприємцями і представниками уряду, а також допомогу у формуванні адміністративних процедур. Учасники форуму пропонують створити цей підрозділ на вищому рівні для того, щоб в інвесторів був ефективний і безперешкодний доступ.

Серед інших невідкладних кроків, які форум представив Президентові, міститься також побажання ввести спрощену процедуру реєстрації підприємництва.

Форум зажадав прийняти закон про цінні папери, який захистив би права акціонерів, а також запровадити міжнародні стандарти бухгальтерського обліку й авдиту. Крім того, інвестори пропонують скасувати надмірні реґулятивні норми в сфері підприємництва, які часто дублюють одна одну, скасувати Господарський кодекс і прийняти пакет реформ з комерційного права.

Всесвітній економічний форум рекомендує Президентові Віктору Ющенкові для підвищення довіри інвесторів забезпечити до кінця літньої сесії Верховної Ради прийняття законодавчих актів, необхідних для вступу України до СОТ.

При цьому інвестори наполягають, щоб у разі потреби початок літньої перерви у Верховній Раді було відкладено.

Всесвітній економічний форум пропонує Президентові України під час податкової реформи передбачити компенсації інвесторам за скасування вільних економічних зон. Інвестори також пропонують реформувати систему оподатковування, зокрема скоротити соціяльні податки, скоротити податок з корпоративного прибутку, переглянути механізм відшкодування податку на додану вартість (ПДВ) для експортерів і систему ПДВ узагалі. Вони також пропонують запровадити справедливі митні тарифи.

Всесвітній економічний форум пропонує активізувати боротьбу з корупцією, а також публікувати платні вищих чиновників, суддів і депутатів Верховної Ради. Серед інших заходів для боротьби з корупцією пропонується створювати „чорні списки" компаній, які були викриті в хабарах.

У документі виписані рекомендації призначати чиновників і суддів за їхніми діловими якостями, а не з політичних мотивів.

Інвестори рекомендують підвищити платню чиновникам. Вони рекомендують перейти до нової системи державних закупівель, наприклад, закупівель у режимі „онлайн", що дозволяє прозоро керувати процесом торгів.

За матеріялами ЗМІ

Борис Тарасюк...

(Закінчення зі стор. 1)

адміністративний ресурс під час виборчої кампанії", – сказав він.

Б.Тарасюк висловив сподівання, що офіційна влада Росії пояснить свою позицію щодо цієї провокації деяких російських законодавців і відмежується від позиції, яка суперечить атмосфері, створеній в українсько-російських взаєминах після обрання президентом Віктора Ющенка.

Б. Тарасюк назвав резолюцію російських парламентаріїв, яку підписали , „невдалою спробою видати бажане за дійсне".

Між тим Бюро ПАРЕ вирішило не розглядати цю резолюцію на сесії, а лише на профільному комітеті – Політичній комісії ПАРЕ. Це означає, що фактично ПАРЕ не розглядатиме документ російських парляментаріїв.

Б. Тарасюк пов'язує такі дії російських парляментаріїв з іншим документом, який 22 червня розглядали европейські депутати – звіт про дотримання прав людини у Росії. Б. Тарасюк вважає, що резолюція російських парляментаріїв просто є спробою відвернути увагу від резонансного слухання про права людини в Росії. Росію критикують за посилення „вертикалі влади" і зміну процедури обрання губернаторів, що не влаштовує представників Росії.

Навіть Посол Росії в Україні Віктор Чорномирдін визнав 21 липня, що у Росії лише тепер починає минати шок від подій в Україні. Про це він заявив під час українсько-російського підприємницького форуму, що почав працювати у Києві. Посол зазначив, що обидві країни приречені на співпрацю і мають зробити її взаємовигідною. Б. Тарасюк, у свою чергу, висловив сподівання, що офіційна влада Росії висловить свою позицію щодо провокації деяких російських законодавців і відмежується від позиції, викладеної в резолюції.

Верховна Рада України теж не залишила без уваги цей крок російської сторони. За словами голови Верховної Ради Володимира Литвина, зміст документа, поширеного Державною думою, не є тим інструментом, який потрібен для покращення взаємин між двома країнами.

За матеріялами ЗМІ

АМЕРИКА І СВІТ

Доля космічного вітрильника невідома

ЛОНДОН. – 21 червня з підводного човна в Баренцевому морі був пущений непілотований апарат Космос-1. Вчені, які контролюють пуск революційно нового космічного апарату, що мав для пересування використовувати сонячну енергію, 22 червня повідомили, що Центр управління польотами не отримав відтоді жодного радіосиґналу. Стратегічне командування США, яке фінансувало проєкт, долучилося до пошуків радіосиґналу з апарату Космос-1.Один з радіоприймачів на Далекому Сході приймав сиґнали від апарату протягом 6 хвилин – через чверть години після пуску, але сигнал послабшав приблизно тоді, коли ракета-носій мала виштовхнути апарат на орбіту. Згідно з плянами, апарат мав розкрити вісім дзеркал у формі пелюсток, які б використовували енергію сонячного проміння. Апарат, за плянами, має використовувати цю енергію для прискорення, як вітрильники використовують вітер.

Переговори в Єрусалимі

ЄРУСАЛИМ. – 21 червня відбулися переговори прем'єр-міністра Ізраїлю Аріеля Шарона та глави Палестинської автономії Махмуда Абаса. Обговорювалися спільні дії під час запланованого на серпень виведення ізраїльських військ та евакуація поселень зі смуги Ґази. Палестинська влада 22 червня висловила розчарування результатами зустрічі. За словами палестинського прем'єра Ахмеда Корея, ця зустріч не виправдала очікувань палестинців. А. Шарон повідомив, що Ізраїль упродовж двох тижнів передасть під контролю палестинців міста Калькілію та Вифлеєм на Західньому березі Йордану. Проте він наголосив, що просування процесу мирного врегулювання ізраїльсько-палестинського конфлікту неможливе доти, доки влада автономії не приборкає екстремістів.

Бомбовий напад у Бейруті

БЕЙРУТ, Ліван. – У ліванській столиці 21 червня вчинено ще один бомбовий напад – другий упродовж місяця. Цього разу жертвою став колишній генеральний секретар Комуністичної партії країни Жорж Гаві – колишній союзник Дамаску, який нещодавно долучився до антисирійського бльоку. Від минулого нападу загинув антисирійський журналіст. Ж. Гаві загинув одразу, коли спрацював вибуховий пристрій під сидінням його авта, в якому він їхав містом. Аналітики уважають, що це свого-роду відплата, бо 20 червня виборча комісія підтвердила, що антисирійський бльок партій здобув більшість у парляменті. Бльок очолює Саад Аль-Гарірі, батька якого, колишнього прем'єр-міністра Рафіка Гарірі, убили у лютому, що спричинило антисирійські демонстрації, а згодом – виведення сирійських військ з Лівану.

Перша візита представника В'єтнаму до США

ВАШИНҐТОН. – Прем'єр-міністер В'єтнаму Фан Ван Кхай прибув 19 червня до США з триденною візитою. Це – перша поїздка представника в'єтнамського керівництва до США після завершення американсько-в'єтнамської війни 30 років тому. Дипломатичні взаємини між цими двома країнами відновилися у 90-их роках. Під час візити прем'єр-міністер В'єтнаму провів переговори з Президентом Джорджем Бушем. За словами прем'єра, В'єтнам прагне розширення економічної співпраці зі США.

В Італії наростає рух за відмову від евро

ПОНТІДА, Італія. – В Італії 20 червня чільний міністер уряду знову закликав провести референдум щодо плянів відновити колишню італійську валюту ліру, відмовившись від евро. Міністер з питань добробуту і праці Роберто Мароні у виступі перед прихильниками партії „Північна Ліґа" назвав перехід італійців на евро великою помилкою. За словами Р. Мароні, не чиновники в Римі чи Брюселі, а італійські громадяни мають вирішувати долю грошової одиниці. Десятки тисяч членів партії „Північна Ліґа" взяли участь в акції в місті Понтіда, на якій вони голосували про початок кампанії за повернення ліри.

Росію застерегли від втручання в економіку

ЛОНДОН. – Організація Економічної Співпраці та Розвитку (ОЕСР) 20 червня застерегла Росію, що подальша неефективність та корумпованість її уряду можуть становити серйозну загрозу економічному розвиткові країни. У новому звіті організація також ствердила, що Росія вдалася до кроків у бік більшого втручання держави в економіку – в той час, як насправді країні потрібні подальші реформи. Організація (ОЕСР), яка пропагує демократичний розвиток та ринкову економіку заявляє, що Росії належить подолати ще багато проблем. Серед перерахованих згадано зміцнення верховенства закону, запевнення прав на власність та підвищення прозорости і підзвітности державних установ. ОЕСР наголошує на необхідності реформування різних галузей і вважає найважливішою перешкодою для цього слабкість, неефективність і корупцію в усіх ешелонах російського уряду. Організація вважає, що служби безпеки, прокурори і міліція і далі залишаються політизованими структурами, які часто використовуються проти підприємців, які мають конфлікт з федеральними і реґіональними властями. Аналітики уважають, що це дуже різка оцінка довготермінових економічних перспектив Росії. Звичайно, показники економічного зростання зараз непогані, але це відбувається переважно за рахунок високих цін на нафту.

К. Райс на Близькому Сході

АМАН, Йорданія. – 19 червня Секретар Державного Департаменту Кондоліза Райс під час своєї подорожі в столиці Йорданії сказала, що США упродовж 60 років не підтримували в достатній мірі демократію на Близькому Сході. Вона підтвердила, що це сприяло поширенню екстремізму, бо люди не мали змоги для політичного самовираження. К. Райс високо оцінила програму реформ Йорданії і назвала її взірцем для цілого близькосхідного реґіону. Раніше вона була в Ізраїлі та на палестинських територіях, де зустріла ізраїльських та палестинських керівників, а після зустрічі повідомила, що влади Ізраїлю та Палестинської автономії домовились про координацію дій під час демонтування єврейських поселень та виведення ізраїльських військ зі смуги Ґаза, яке заплянoване на серпень. З Йорданії К. Райс поїхала до Єгипту, де 20 червня закликала владу країни далі запроваджувати демократичні реформи – після того, як було схвалено поправку до єгипетської конституції, що дозволяє на президентських виборах балотуватися більше ніж одному кандидатові. Після переговорів з президентом Госні Мубараком К. Райс сказала, що важливо надати опозиції доступ до засобів масової інформації і провести наступні вибори заплянoвані на вересень в дусі змагання.

За матеріялами ЗМІ

Торгівля...

(Закінчення зі стор. 1)

ми, причому ця торгівля процвітає всередині самої України. „Вона навіть більша ніж торгівля дітьми з перетином кордону, бо для дітей там дуже суворі правила виїзду, дуже суворі правила оформлення документів для вивезення дітей з України. Саме тому набагато вигідніше їх використовувати тут, в Україні. Наприклад, дуже багато випадків, коли дітей з Криму привозять в Київ для жебракування, коли дітей з Придністров'я продають за копійки в Одесу для використання в порноіндустрії. Порушено кримінальну справу за таким фактом".

Торгівлю людьми – затримання і змушування до праці проти волі – часто називають сучасною формою рабства. Але недивлячись на те, що випадків торгівлі людьми дуже багато, проте міґрація не зводиться тільки до цього.

„Так", – каже І. Шваб, – „заради роботи люди працюють нелеґально. Але вони отримують гроші, вони підтримують сім'ї, які залишились в Україні. І коли ми проводимо наші запобіжні кампанії, коли ми даємо поради, ми не говоримо людям: не їдьте. Бо для того щоб їх залишити в Україні, потрібно щось запропонувати. Альтернатив в Україні нема. Ми просто розказуємо про їхні права, їхні можливості, про те, що необхідно знати, куди треба звертатися за допомогою у випадку, якщо вони є жертвами торгівлі людьми. І наш досвід, вже десятирічний досвід праці в Україні, свідчить, що це найбільш ефективно".

Висновки дослідження „Торгівля людьми в Україні: оцінка заходів, спрямованих на протидію" ляжуть в основу нової національної стратегії боротьби з новітньою работоргівлею, живильним середовищем для якої служить бідність.

Коли ж мова про звіт Державного департаменту США, котрий заторкає ґльобальну проблему торгівлі людьми, то, підкреслює Секретар Державного Департаменту США К. Райс, США мають намір покласти край жахливим злочинам торгівлі людьми.

Президент Дж. Буш сказав, що США зокрема мають обов'язок боротися з цим лихом, бо торгівля людьми є викликом засадам людської гідности і свободи – засадам, на котрих збудована ця країна.

У звіті сказано, що майже 800,000 осіб торгівці людьми переправляють через міжнародні кордони кожного року, ще мільйонами осіб торгують внутрі своїх країн. Жертви людської торгівлі – це в більшості жінки і діти, котрі силою, обманом чи примусом потрапляють в ці нелюдські обставини. Їх змушують працювати на фармах і в таборах праці, в домах розпусти та майстернях „поту".

Дітей змушують ставати вояками. Знайшовшись в будь-яких жорстоких обставинах залежности, жертви людської торгівлі постійно живуть в страху та злиднях. І там, де процвітає торгівля людьми, право закону поступово знищується, корупція панує, публічне здоров'я страждає, а організована злочинність загрожує безпеці цілих громад.

Звіт Державного департаменту підкреслює, що Україна є головною країною, через яку торгівці людьми перевозять чоловіків, жінок і дітей в Европу, на Близький Схід і до Росії для сексуального використання і примусової праці. Найновіші дослідження вказують також і на зріст торгівлі людьми внутрі країни для різних використань, зокрема на все гострішу проблему торгівлі підлітками. Україна дальше продовжує бути перехідною країною для жертв з Азії та Молдови, котрих перевозять на Захід.

Минулого року уряд США дав понад 96 млн. дол. допомоги закордонним країнам, щоб зміцнити їхні зусилля в боротьбі з торгівлею людей.

США намагаються допомогти їм створити закони проти зловживання, окремі підрозділи контролі за застосуванням законів для дослідження справ торгівлі людьми, рятування жертв, будувати тимчасові притулки невідкладної потреби та довготривалі програми розвитку професійного навчання.

Всі країни мусять працювати спільно, сказав Дж. Буш, щоб закрити шляхи торгівлі людьми, притягати до відповідальности торгівців і допомогти жертвам повернутися в громади.

Цей обов'язок не стосується тільки країн, які розвиваються, громадяни котрих є вразливими до торгівлі людьми через убогість, корупцію та брак освіти. США чи інші розвинуті держави громадяни яких створюють ринок для торгівців людьми, зобов'язані боротися зі згаданим злочинством.

Президент Дж. Буш стверджує, що „майже два століття після скасування трансатлантійської торгівлі невільниками та понад століття офіційного скасування невільництва в його останніх твердинях, торгівля людьми не може бути дозволеною в наш час".

За інформаціями міжнародних організацій та Інформаційного бюра міжнародних програм Державного департаменту

Важко переоцінити ролю УККА

Президентові Українського Конґресового Комітету Америки Михайлові Савкову

Від імені Постійного представництва України при ООН і від себе особисто хочу долучитися до численних сердечних привітань з нагоди славного ювілею – 65-ліття заснування очолюваного Вами Українського Конґресового Комітету Америки.

Важко переоцінити ролю, яку відіграє УККА у справі збереження та поширення української спадщини на теренах Сполучених Штатів Америки, відстоюванні культурних та політичних інтересів етнічних українців, підтриманні нерозривного духовного зв'язку між обома берегами Атлантики. Ця підтримка особливо важлива та відчутна для Української держави на нинішньому етапі її становлення, наповненому бурхливою динамікою незворотних демократичних перетворень, новими викликами та яскравими перспективами.

З цієї святкової нагоди з особливою приємністю хочу побажати Вам і всій згуртованій когорті самовідданих активістів Українського Конгресового Комітету Америки вдачі, міцного здоров'я, наснаги та успіхів на благо нашої Батьківщини. Многая літа!

З найліпшими побажаннями –
В. Кучинський,
Постійний представник України при ООН

На вшанування пам'яті діячів національно-визвольного руху

НЮ-ЙОРК. – Президент України В. Ющенко 16 травня підписав указ про увічнення пам'яті видатних діячів Української Народної Республіки та Західньо-Української Народної Республіки, яким доручив Кабінету міністрів України утворити організаційний комітет з увічнення пам'яті видатних діячів цих історичних державних утворень, включивши до його складу представників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадських організацій, науковців; розробити разом з Національною Академією Наук України плян заходів, передбачивши проведення у Києві та інших населених пунктах України, за участю української діяспори, урочистостей, тематичних наукових конференцій, круглих столів, наукових читань до річниць від дня народження чільних діячів УНР та ЗУНР, зокрема М. Грушевського, Є. Петрушевича, В. Винниченка, С. Петлюри, В. Голубовича, В. Чехівського, С. Остапенка, Б. Мартоса, І. Мазепи, В. Прокоповича, А. Лівицького, К. Левицького, С. Голубовича.

Передбачено видання наукових праць, збірок документів та матеріялів, присвячених історії національно-визвольних змагань початку XX століття в Україні, життю і діяльності видатних діячів УНР та ЗУНР, а також публікацію їхніх творів; створення постійно діючих експозицій, виставок архівних документів, речових та фотоматеріялів, що ілюструють події національно-визвольних змагань українського народу.

Буде випущено ювілейні монети на відзнаку річниць від дня народження чільних діячів УНР та ЗУНР. Імена їхні будуть присвоєні окремим навчальним закладам, установам, військовим частинам, вулицям, площам, паркам у населених пунктах України. Передбачається спорудження пам'ятників В. Винниченкові, С. Петлюрі, іншим видатним діячам УНР і ЗУНР у Києві та інших населених пунктах, а також установлення пам'ятних знаків та меморіяльних дощок у місцях, пов'язаних з їх життям та діяльністю.

Міністерству закордонних справ України доручено проведення заходів із залученням представників української громадськости за кордоном.

Генеральне консульство України в Ню-Йорку

Доброчинність в українській громаді

КИЇВ. – 20 червня в готелі „Русь" почалась конференція „На шляху до довіри у суспільстві: доброчинність в українській громаді", на якій провідники та практики українських організацій громадянського суспільства обмінюються досвідом з чужоземними спеціялістами, обговорюють шляхи розвитку громад та запровадження нових традицій місцевої філантропії в Україні. Окрім питань законодавчого реґулювання діяльности благодійних організацій в Україні, взаємин з донорськими організаціями та підприємництвом, обговорюються питання формування в українців загального розуміння благодійности та філантропії.

Відомі міжнародні експерти з Европи та США, країн центральної та східньої Европи представляють існуючі у цих країнах моделі розвитку філантропії та можливости їх застосування в українських умовах.

Конференцію проводить Центр розвитку філантропії, який було засновано восени 2004 року проєктом „Мережа громадянської дії". Опит Українського жіночого клюбу (2004 р.) визначив, що 67 відс. українських компаній схильні надавати кошти громадським організаціям, які здійснюють соціяльні проєкти для певної верстви населення – малозабезпечених, інвалідів, а 59 відс. компаній в Україні готові підтримувати бюджетні організації (лікарні, дитячі будинки, будинки для людей похилого віку). Центр сприяє кращому розумінню та укріпленню довіри до традицій благодійности та благочинности в Україні.

Радіо „Свобода"

До 300-річчя трагедії Батурина

Група вчених, дослідників історії України, надіслала до „Свободи" копію листа до Президента України В. Ющенка, який подаємо з невеликими скороченнями.

2 листопада 2008 року виповнюється 300 років від дня Батуринської трагедії, коли упродовж однієї доби в наслідок каральної акції було винищено ціле місто з усім своїм населенням. Ця акція була жорстокою помстою царату за спробу здобуття Україною незалежности. Вже тепер час розпочати заходи з відзначення на державному рівні цієї вікопомної дати. На нашу думку, програма заходів до 300-ліття трагедії Батурина повинна була б включати такі напрямки:

1. Надання Батуринському державному історико-культурному заповіднику „Гетьманська столиця" статусу Національного.

2. Невідкладне розроблення генерального пляну розвитку Державного історико-культурного заповідника „Гетьманська столиця" на наступні 25-50 років. Багатостраждальний Батурин має право нарешті не просто дізнатися, що чекає його мешканців у майбутньому, а й чітко усвідомлювати, що для цього слід робити їм самим.

Пропонуємо при проведенні відповідних заходів на території заповідника передбачати (на перспективу), як мінімум, три обов'язкові стадії: вивчення, фіксування та збереження відомих та нововиявлених об'єктів; позначення на поверхні в тому чи іншому матеріялі ліній міських укріплень, контурів зруйнованих гетьманських палаців, церков, жител тощо; спорудження над найбільш цікавими спорудами невеличких павільйонів; встановлення пам'ятних знаків на місцях розташування зруйнованих храмів, брам, башт, бастіонів чи спорудження їх стилізованих макетів; встановлення поблизу інформаційних щитів тощо. Накопичений експедицією матеріял дозволяє вже сьогодні, попри всі спроби знищити історичну інформацію, спорудити в центрі селища макет середньовічного Батурина, з його фортифікаційними лініями, брамами, храмами, вуличною мережею і навіть садибною забудовою, що став би унікальним екскурсійним об'єктом; реставрування в майбутньому ряду найважливіших об'єктів у натурну величину: палаців І. Мазепи на замку та на Гончарівці; ділянок укріплень на Гончарівці, замку та фортеці, підземних споруд Батурина; жител і садиб представників населення, ремісничих майстерень, які б функціонували за принципом „живого музею".

3. Започаткування з 2005 р. щорічних наукових читань на базі Батуринського заповідника з виданням матеріялів читань у „Віснику заповідника „Гетьманська столиця"; Міжнародної наукової конференції в Києві з виїздним засіданням у Батурині та виданням матеріялів конференції; здійснення повної публікації унікальних матеріялів, отриманих внаслідок археологічних розкопок у Батурині; проведення тематичних виставок документів і матеріялів, присвячених Батурину, І. Мазепі та подіям Північної війни; створення документального фільму про трагедію Батурина, а на телебаченні – циклю передач про ці події.

4. Виконання в Батурині програми монументальної пропаганди, що мала б включати створення Алеї Гетьманів у центрі Батурина, пам'ятників героям і жертвам трагедії 1708 р. в центрі селища і на місці масових страт захисників, Івану Мазепі на Гончарівці (заміська резиденція) та в Києві, пам'ятника К. Розумовському біля його палацу, Мотрі – поблизу будинку Кочубея, каплиць чи пам'ятних знаків на місці братських могил захисників і спалених церков Батурина та ін.

5. Створення в Батурині постійно діючої Міжнародної археологічної експедиції з державним фінансуванням, а при експедиції – Міжнародньої польової літньої школи молодих дослідників при Міжнародній археологічній експедиції Інституту археології НАН України та Чернігівського державного педагогічного університету ім. Т. Шевченка.

6. Розроблення для Батурина спеціяльної програми розвитку туризму, що передбачала б спорудження готелів, таборів, закладів харчування (у тому числі – стилізованих під козацьку добу), інших об'єктів туристичної інфраструктури.

Пил забуття і досі вкриває не лише правду про батуринську трагедію – він вкриває наші душі. Настав час їх очистити. У всякому разі, щиро сподіваємося на це.

Дарія Даревич, президент Наукового Товариства ім. Шевченка в Канаді; **Мартін Дімнік**, експрезидент Понтифікального інституту середньовічних студій; **Генадій Єршов**, скульптор, член Спілки художників України; **Володимир Коваленко**, Заслужений працівник освіти України, співкерівник батуринської Міжнародної археологічної експедиції; **Зенон Когут**, директор Канадського інституту українських студій; **Віктор Мироненко**, керівник Центру „Европейський союз – Східня Европа" Інституту Европи Російської АН; **Володимир Мезенцев,** професор Торонтського університету, співкерівник батуринської Міжнародної археологічної експедиції, **Лариса Онишкевич**, президент Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці; **Роман Процик**, президент Фонду українських студій США, віцепрезидент Міжнародної асоціяції україністів; **Френк Сисин,** директор Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика; **Марк фон Гаген**, президент Міжнародної асоціяції україністів, завідувач катедри українських студій Колюмбійського університету; **Тетяна Яковлєва**, директор Центру з вивчення історії України Санкт-Петербурзького державного університету, **Олександер Коваленко**, декан історичного факультету Чернігівського педагогічного університету, **Олександер Моця**, завідувач відділом Інституту археології НАНУ, **Сергій Павленко,** головний редактор часопису „Сіверянський літопис", **Наталя Реброва,** директор заповідника „Гетьманська столиця".

Психологія плюс-мінус економіка...

Ми спеціяльно, щоб підкреслити особливу значущість теми і звернути на неї увагу читачів, виносимо її на місце редакційної. Це дуже рідко заторкувана в пресі тема залежности економіки від психології. Українські материкові та й україномовні діяспорні засоби масової інформації, як правило, пов'язують економіку з політикою, з реформаторською діяльністю парляменту, уряду, з менеджментом, з прозорістю і відкритістю економіки перед закордонними інвестиціями, не доходячи при цьому до підставової речі, якою є психологія, суспільна та індивідуальна.

Як розумний, хоч і критичний щодо України, погляд збоку на цю дуже поважну проблему сприймається вміщена в інтернет-газеті „Українська правда" (14 червня) стаття Юджина Д. Демченка – політичного і фінансового експерта, співробітника Центру міжнародних взаємин Гарвардського університету. Це першоклясна аналіза тонкого, тяжковловимого для нас зв'язку між економікою, зокрема питанням інвестицій, і типово українським способом мислення.

Автор визнає нову якість влади в Україні, щирі намагання В. Ющенка вибудувати тісні взаємини з Заходом – „тією частиною світу, де знаходяться інвестиційні гроші". Українського керівника тепло приймає вся Европа, а... грошей ніхто не поспішає давати. Чому? Тому що не можна звертатися до розвинутих, найбільш конкурентноспроможних країн в цей спосіб: „Будь ласка, допоможіть нам краще конкурувати з вами". Не можна було В. Ющенкові в Давосі закликати: „Приїдьте і допоможіть нам стати великою країною". А після Давосу не можна було запрошувати на „круглий стіл" до Києва переважно державних провідників і великих міжнародних компаній, але жодного представника приватних інвестиційних фондів. Не можна будувати міждержавні економічні зв'язки виключно на рівні загальнолюдських цінностей – миру, дружби, щастя і поступу, до чого схильні українці, бо „на цьому рівні грошей нема".

Ю. Д. Демченко аналізує глибоко і дуже відчутну за практичними наслідками різницю між дедуктивним мисленням, властивим нам, українцям, та індуктивним, притаманним передусім англосаксонським країнам, де „наголос робиться на емпіричні знання", де думка і дія рухається від конкретного до загального, від особистого до суспільного. Тим часом український дедуктивний розум, рухаючись у протилежному напрямі – від загального до часткового, від суспільного до особистого, задовго затримується на цьому загальносуспільному, надає йому перевагу. Західній підприємець чи фінансист просто не розуміє, коли українці переконують його дати гроші в ім'я „загального добра". Але навіть коли це стається, то „для українців не бере багато часу, щоб 'викрити' закордонних підприємців як егоїстів, жадібних людей та навіть хижаків".

Автор остерігає, що українцям все одно не вдасться ошукати европейців, тому коли Україна справді відчуває доцільність вступу в Европейський союз, то вона повинна думати не про історичні і культурні зв'язки з Европою, не про київське походження королеви Анни, а про те, як вигідніше продати певні підприємства. Тут, мабуть, автор дещо перебільшує, адже завдання українців не може полягати у відмові від себе, від внутрішньої засади „Спочатку думай про Вітчизну, а потім – про себе". Повноцінна людина і повноцінна нація, якщо вони здатні до розвитку і самовдосконалення, повинні засвоїти обидва методи думки і дії – як дедуктивний, так й індуктивний. Однак, безсумнівно, що сьогоднішня економічна ситуація вимагає від України з усією серйозністю застосовувати прагматичний підхід у ділянці залучення закордонних грошей. Автор з жалем констатує, що на сьогоднішній день капіталізація України становить лише 8 мільярдів дол, – у порівнянні з майже 150 мільярдами дол. у таких країнах, як Бразилія, та 200 мільярдами дол, у таких, як Південна Корея та Тайван. Отож щоб вирватися вперед, українцям треба урізноманітнити спосіб думання і навчитися узгоджувати вищі, духовні інтереси з матеріяльними.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".

Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

Адміністрація „Свободи"
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осціславська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про цілком забуту річницю

Відвідуючи, як звичайно у червні, рідні могилки на нашому цвинтарі св. Андрія у славному Бавнд-Бруку, на прощання я вирішила „скочити", щоб помолитися на могилі близького журналістичного друга і учителя редактора Івана Кедрина. Віднайшовши скоро добре відому могилу серед могил інших світських та церковних „достойників", я мимоволі поглянула на дату смерти і ... оторопіла. Та ж це саме у березні цього року „вдарило" рівно десять років від його відходу!

Десять років – таке рівне число, а ніхто його не згадав, ніхто не пригадав про це і ніхто не відзначив у якій-небудь формі. Розуміється, тут в першу чергу мусіла звинувачувати таки себе. Як могла я забути, що оце десять років від смерти мого учителя та опікуна, мого старшого друга, а при цьому одного з передових українських журналістів XX сторіччя?

Як ця річниця могла отак, без найменшого відзначення, проминути у нашій спільноті, що добре знала цього визначного нашого журналіста, політика, а перш усього члена нашого редакційного гурту в США, а зокрема члена редколегії „Свободи" впродовж усіх цих років на „нових місцях поселення"? А може, більшість з цих членів нашої громади, що знали редактора Івана Кедрина з його постійних статтей у „Свободі" і з його активности у громадсько-політичному житті, вже там, де і він, та разом згадують „давні добрі часи" на американському континенті?

Але як я могла забути про цю річницю – я, одна з його вірних учениць, яку він так довго провадив журналістичними шляхами і так багато навчив? Як могла не написати ні одного спогаду, ні одної „О-КИ" та не спонукати до подібного ще таких, що не забули зовсім працю та журналістичні писання редактора Івана Кедрина? Чи не треба, щоб про його діяльність дізналися молоді журналісти?

Десь з домашнього архіву, на якому стоїть чорне по білому – „Іван Кедрин" витягнула я нашу таки „Свободу" з датою 2 березня 1996 року, а в ній, поруч з повідомленням про „першу річницю смерти сеньйора українських журналістів і довголітнього співредактора „Свободи", – моя щосуботня „О–КА" під промовистим заголовком: „Згадка про уже добре забутого", із світлиною редактора І. Кедрина та моїм правдивим ствердженням, що „перша річниця смерти св. п. Івана Кедрина сприймається нами як найдавніша древність, бо, на жаль, ця виняткова постать є нами вже добре і безповоротно забута", як тут так і в Україні".

То ж дивуватися, що вже ніхто (включно зі мною...") не згадав тепер оцього десятиріччя, що саме проминуло? Ніяк не можу собі простити оцього промаху, оціеї неуваги, що дозволила „забути" оцю десяту річницю!

Правда, сила подій в Україні, яка тримає нас усіх в руках, щоденне слідкування за активністю нового Президента, на якого усі ми покладаємо такі високі надії – все це каже жити сьогоднішним днем та забути вчорашній. А все ж я не можу простити собі, що не пригадала цієї одної знаменної дати та не згадала в час того, що був найкращим взірцем українського журналіста, аналітика політичного українського життя і старшим другом. Чи вибачить він мені оце забуття?

О-КА

Україні бути в ЕС чи ЄЕП?

КИЇВ. – У Верховній Раді відбуваються слухання щодо перспектив участи України у формуванні спільного економічного простору з Росією, Білоруссю і Казахстаном. А тим часом, як свідчать останні опитування, громадяни всіх чотирьох країн не підтримують створення цієї економічної єдности.

Отож Европейський союз (ЕС) чи Єдиний економічний простір (ЄЕП) Хоч як дивно, в країні переможної Помаранчевої революції питання не знято з порядку денного. Ще будучи опозицією, нова влада називала ЄЕП з Росією, Білоруссю і Казахстаном зрадою національних інтересів. Тепер визнає всі документи з ЄЕПу, підписані владою старою, і навіть згоджується передати частину суверенітету наднаціональному органові. Експерти в замішанні - кажуть, або В. Ющенко отримав пропозицію, від якої не зміг відмовитись, або ж новий президент, як і старий, просто не наважується сказати тверде „ні".

А тим часом громадяни України, Росії, Білорусі і Казахстану не підтримують створення ЄЕП. Це засвідчили щойно оприлюднені російським виданням „Новые Известия" результати соціологічного дослідження, проведеного консорціюмом „Евразийский монитор" в усіх чотирьох країнах. У жодній з країн частка прихильників створення ЄЕП не досягає навіть третини населення.

Наприклад, серед росіян в ЄЕП хоче тільки 15 відсотків громадян, у Білорусі цьому об'єднанню віддає перевагу 24 відс. опитаних, в Казахстані - 27 відс. Стільки ж – 27 відс. і українців, які бажають жити в ЄЕП. Більшість громадян України – 30 відс. прагне все-таки в Европу.

А ось що кажуть самі українці. Ми розпитували перехожих – чи хотіли б вони жити в ЄЕП?

– Ой, хотелося би. Весєлєє вмєстє.

– ЄЕП – це з Росією? Економічний союз з Росією? Так, більше, ніж в Евросоюзі. Тому що я вважаю, що зараз в Евросоюзі дуже багато проблем. Україна, мені здається, більше тяжіє до Росії, тому що ми єдині. Мені здається, що з усіх сторін всі бажають, в усьому світі всі бажають дружити з Росією. В нас є такий шанс!

– Ну а що ми будемо мати в Єдиному просторі? Вже там жили раз, і нічого не мали. То пройдений етап життя. А зараз щось треба нового.

– ЄЕП краще. Тому що зараз ЕС переживає кризу... Все залежить від того, як вести політику з ЄЕПом. Якщо це вигідно, то чому ні.

– Ні, я не хочу жити в Єдиному економічному просторі. Чисто з економічної точки зору. Мені здається, рівень життя погіршиться.

– А ні, з Росією я не хочу, однозначно. Я росіянин, але не хочу. Чому? Тому що те, що в Росії робиться, то не прогрес, а навпаки, регрес великий. Тому я не з Путіним.

– В ЄЕП хотіла б, але не з Росією... З Литвою, Польщею, Естонією, Латвією.

– З Европою? Да!.

Оксана Лігостова,
„Голос Америки"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Богдан Гайдучок не забув отчого краю

Подружжя Богдан і Ліда Гайдучки у дитячому будинку с. Корналовичі Самбірського району Львівської області.

На початку червня виповнилося 75 років нашому землякові, вихідцеві з Рудок, а нині громадянинові США Богданові Гайдучкові.

Протягом 12 років спілкування Богдана Гайдучка з жителями Рудок, Самбора і Самбірщини було щирим і корисним.

Це і матеріяльна допомога – хворим, самітнім, школярам, студентам, лікарні, церкві, дитячому будинку. Богдан Гайдучок – член Координаційного комітету допомоги Україні, який очолює Володимир Воловодюк.

З нагоди ювілею – 75-річчя хочу висловити щиру вдячність нашому землякові, почесному громадянинові Рудок Богданову Гайдучкові.

Світлана Ференц,
с. Рудки, Львівської обл.

Прикрий випадок...

24 травня в Австралії на каналі „ABC" о 21-ій год. 20 хв. була програма про Україну. Говорив спочатку Президент Віктор Ющенко, потім прем'єр-міністер Юлія Тимошенко і „First Lady" України Катерина Ющенко. Показана була наша чудова Україна – найкраща Земля в світі, з її природою, з її мудрим і працьовитим народом.

Розмову Президента та прем'єр-міністра перекладали англійською мовою, а п. Катерина Ющенко говорила англійською.

Всім нам було приємно бачити в такій славній програмі Україну. Всі добре говорили, але ми були здивовані та розчаровані, коли почули, що прем'єр Юлія Тимошенко говорила чужою мовою, російською. Наш прем'єр-міністер Юлія Тимошенко повинна запам'ятати, що ми, українці в діяспорі, хочемо, щоб влада України була принциповою, поважала свою націю, свою мову і розмовляла рідною мовою, тим більше, коли програма іде в світ.

Наша шановна Юлія Тимошенко повинна знати, що ми в діяспорі не хочемо іти на поводку в Москові. Ми боролися за Україну і тому опинилися за кордоном як політичні еміґранти. А тут, в програмі, яку дивиться багато мільйонів людей, Юлія понижує себе і всіх українців, даючи перевагу російській мові. Чому?

Багато людей телефонували мені після цієї програми, бо знають, що ми займаємось просвітянською працею в Україні, як меценати, як родина, яка створила Фонд „Українську книжку – українським дітям", закуповуємо цілі бібліотеки і даруємо їх по всій Україні, щоб молоде покоління вивчало українську мову, з повагою і любов'ю ставилося до неї. Влада, якій ми всі довіряємо, як в діяспорі, так і в Україні, повинна швидко, не відкладаючи, випрацювати державну програму захисту, розвитку української мови як державної.

Щоб людина поважала свою мову, свій народ, рідну землю, дорогоцінні зерна цих почуттів треба вкласти в її душу ще в дитинстві. Народ, який не має морально здорової молоді, духовно, культурно вихованих та фізично здорових дітей, приречений на повільне вимирання. Давня мудрість стверджує: „Хто не знає і не розмовляє мовою народу, на землі, якого живе, той або гість, або наймит, або окупант".

Марія Ґоян,
Аделаїда, Австралія

ЗУАДК закликає до пожертв

Допомоговий комітет ЗУАДК-у звертається до шановних читачів з проханням фінансово підтримати програму „Бабуся і дідусь," яку він провадить вже понад 5 років. Метою програми є фінансова допомога малозабезпеченим людям старшого віку, особливо калікам, хворим, колишнім репресованим та ін.

Просимо, дорогі жертводавці, взяти на себе обов'язок спонзорування однієї особи. Утримання особи виносить 180 дол. річно або 15 дол. місячно (менше як 50 центів на день). Батьки 17-літнього Дмитра Колегаєва звертаються за допомогою для свого сина, який потрапив у дорожньо-транспортну катастрофу і отримав відкриту черепно-мозкову травму. Йому необхідні постійний догляд та допомога. 18-річного Олександра Семенихіна в Києві невідомі злочинці пограбували і побили, внаслідок чого він вже переніс шість операцій і ще має пройти три. Кошт лікування становить 6 тисяч долярів.

Грошовий внесок проф. Ярослави Поповської, який становить основу створеного в 1996 році Стипендіяльного фонду ім. Ярослави Поповської, вже не забезпечує потреби наших українських дітей, які навчаються в школах, ліцеях, гімназіях Перемишля. Майже 300 дітей, більшість яких походить з віддалених сіл та бідних родин, потребують постійної допомоги у фінансуванні навчання в українських школах. Потреби великі: теплий одяг, харчування, оплата приватних помешкань і навчання, доїзд до школи, подарунки на свята – усі ці турботи не тільки для їхніх батьків, але й нас усіх членів української родини. Тому за прикладом проф. Ярослави Поповської, яка не тільки виховувала й навчала українських дітей, але й також віддала для них свої приватні заощадження, проявім почуття людяности, доброти і серцевого тепла, бо від цього залежатиме їхнє навчання в рідній школі. Просимо зголошувати дари на адресу: „United Ukrainian American Relief Committee", 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111. Тел.: (215) 728-1630. Факс: (215) 728-1631.

ЗУАДК

В листах – новини, тривоги, подяки

Читачі „Свободи" підтримують давній звичай пересилати до редакції цікаві публікації з інших видань. За таку увагу щиро дякуємо, але не маємо можливости вдруге поміщувати вже надруковане. Цього разу з тижневиком поділився **З. Квіт** з Філядельфії статтею колишнього сотника УПА Романа Загоруйка „Незламний гін до волі" („Наша віра", квітень 2005 р.), присвяченою збереженню пам'яті про УПА в сучасній Україні.

Тетяна Ясінська з Сілвер Спрінґ, Мериленд, в листі високо оцінила фотоальбом „Ті дні на Майдані" („Свобода", ч. 19) і надіслала копію статті Олеся Вівчарика „Як приїдеш в Буковель, будуть лижі і готель" („Нова доба", квітень 2005 р.), у якій розповідається про розквіт гірського лещетарства в селі Поляниці біля Яремчі, де створено сучасний, затишний, добре обладнаний курорт, на якому, між іншим, відпочивали президенти В. Ющенко і М. Саакашвілі.

Лідія Мельник з Львівської музичної академії ім. М. Лисенка доповнює повідомлення про щедрий дар Теодора Терена-Юськіва („Свобода", ч. 19) розповіддю про те, що високоякісні фортепіяна вже придбані в Австрії за 200 тисяч допярів, подаровані меценатом з нагоди його 95-річчя. В академії створено Фундацію ім. Т. Терена-Юськіва, яка проводитиме міжнародні конкурси музикантів ім. Т. Терена-Юськіва.

Оксана Коваленко з Освітньої фундації ім. Петра Яцика дякує за статтю про нього („Свобода", ч. 20) редакції і авторці Анні Біско.

Проф. **Віра Боднарук** з Чикаґо, голова Товариства української мови ім. Т. Шевченка у США, повідомляє, що у Полтаві обласну бібліотеку для дітей ім. Панаса Мирного викидають з будинку, який продано в приватні руки в обхід законів.

Ярослав Ликтей з Вайтсборо, Н. Й., надіслав свої роздуми про св. п. Святішого Отця Івана Павла II, його прихильність до України.

Микола Кісь з Сан Бруно, Каліфорнія, пише:„Висилаю 10 долярів на Пресовий фонд „Свободи", тому що газета „Свобода" є дуже цікава до читання та історична газета в Америці. Бажаю й надалі продовжувати цю працю, яку ви виконуєте".

„Гей, просторі то краї"

Прочитала статтю Юрія Кравчука „Кубань – українська земля", надруковану в „Свободі" 10 червня, і пригадала далеке дитинство. Вірш „Гей, просторі то краї", який я пропоную вашій увазі (на жаль, автора я не пам'ятаю), я вивчила у Пластовій організації, до якої належала, коли навчалася у гімназії Сестер-Василіянок у Львові, де проживала моя родина і де пройшли мої дитинство і молодість.

Гей, просторі то краї
Української землі –
Від прекрасних гір Карпат,
Що на сторожі стоять,
По грізні Кавказькі гори,
Від Прип'яті по Чорне море.
Галичина, Буковина і Волинь,
Поділля гоже,
Угорська Русь і Холмщина
І славне Запоріжжя,
Полісся мокре, і степи,
І Наддніпрянщина,
Розлоге Чорне море з Кримом
І дикая Кубанщина.

Любомира Пежанська,
Лонґ Айленд, Н. Й.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Мій приятель був шляхетною особистістю

Всі згідні з тим, що кожна активна українсько-американська громада має в себе щонайменше одну особу, що є її серцем.

Серце в такої особи завжди пульсує голосніше, пристрасніше, вона активна та роботяща, це особа, котрій можна у всьому довіряти, вона повна динаміки, з нею завжди хочеться працювати.

Таким серцем української Америки округи Дітройт-Ворен був Степан Віхар, якого серце перестало битися 12 травня 2005 року.

Народжений 5 жовтня 1916 року в Гемтремк, Миш., Степан був одним з „найкращої ґенерації", він ріс в час депресії та пішов воювати за свободу під час Другої світової війни. Своїй дочці Ненсі він казав, що його військова служба бойового інженера в Европі була найкращим досвідом в його житті, бо навчила розуміти, що таке патріотизм і честь.

З почесним звільненням з війська після трирічної служби сержант С. Віхар використав програму „G.I. Bill" і закінчив унівеситетські студії зі ступенем бакалавра природничих наук з Вейнського стейтового університету в 1952 році. Два роки пізніше він здобув ступінь маґістра в ділянці освіти з того ж самого університету. Стає професійним учителем, а згодом – керівником департаменту освіти у системі публічного шкільництва Дітройту. З тієї посади пішов на пенсію в 1983 році.

Свою майбутню дружину Надію Осадчук Степан знав ще з початкової школи. Вона відійшла у Божу вічність у 2003 році, після 63 років подружнього життя. Обидвоє дожили, щоб побачити не тільки своїх внуків, але й правнуків.

С. Віхар був винятковою особистістю, людиною багатьох талантів і пристрастей, був свого роду людиною українського ренесансу. Він був музикою (членом мандолінової оркестри „Кобзар") сульптуром, який творив постаті козаків і автором, що дописував до „Українського Тижневика", „Народної Волі" та цілого ряду інших англомовних українських видань.

С. Віхар був добрим батьком для дочки Ненсі та сина Степана мол., ніколи навіть не припускав думки про те, що його діти не здобудуть університетської освіти. Це було самозрозумілим. Обидвоє закінчили університет і пішли слідом батька, стали професійними учителями-освітянами.

Впродовж свого життя С. Віхар мав імпозанту низку своїх досягнень в українсько-американській громаді дітройтсько-воренської округи.

Св. п. Степан Віхар

Як президент Воренської корпорації „Українського села" від 1984 року він був координатором багатьох відзначувань різних роковин, грошових збірок і бенкетів на користь згаданої інституції для літніх громадян; ініціятором Фонду дітей Чорнобиля в „Українському селі", як також Клінічної лікарні Львівської області – побратимського фонду лікарні Генрі Форда.

С. Віхар був членом краєвої ради Українського Братського Союзу впродовж 16 років, з яких вісім – заступником президента. Він допомагав в організуванні першого Фестивалю молоді Українського Братського Союзу на оселі „Верховина". Він також був віце-президентом Окружного комітету Українського Народного Союзу Великого Дітройту. Степан був відданим членом Українських-американських ветеранів, де займав різні становища, включно з постом керівника Українських-американських ветеранів стейту Мишиґен. Промовляючи на похороні С. Віхара, Олег Цеплий, теперішній командир Українських-американських ветеранів, пригадав присутнім про всі ті акції на користь ветеранів, організовані С. Віхаром. „Може, найбільшим пам'ятником його праці на користь Українсько-американських ветеранів є пам'ятник 101 станиці Українських-американських ветеранів на національному цвинтарі у Форт Кастер. Цей пам'ятник був збудований комітетом під керівництвом Степана та став тривалою пригадкою, що жінки і чоловіки українського походження служили у збройних силах США та доклали своїх зусиль в обороні свободи і демократії".

Не було жодної української справи, української ініціятиви чи потреби, у котрій не був би зааґажований Степан. Чи це стосувалося програми учительського семінару для пропаґування знання про Голодомор, чи збірка фондів на Фонд оборони Івана Демянюка, чи заснування місцевого відділення організації „Американці в обороні людських прав в Україні (AHRU), чи членство в управі Координаційного комітету допомоги Україні, чи в управі Українських випускників Дітройту і Віндзору, чи керівництво Контрольної комісії УФКС „Самопоміч", чи як муж довір'я Степендійної програми Марусі Бек „Українíка" чи співдиректорство проєкту відновлення Української кімнати у Мануґіянголі Вейнського університету.

Його значний внесок у життя громади оцінювали місцеві українці та вшанували його в 1988 році бенкетом вдячности за його 50-річну працю для громади. А українські випускники Дітройту та Віндзору 1965 року відзначили його своєю престижною нагородою „Українець року".

Як багато інших українців його ґенерації Степан Віхар був відданим демократом, що втішався популярністю на місцевій чи краєвій сцені американської політики, виконуючи в останніх місяцях життя обов'язок керівника Мишиґену для виборчої кампанії Б. Клінтона - А. Гора. У тій площині американського політичного життя він і я різнилися, але це ніколи не шкодило нашій приязні, нашим спільним українським акціям.

Для мене було честю впродовж багатьох років знати Степана Віхара. Лесі і мені бракує його заразливого усміху, його теплої особистости, його оптимізму, його вміння допомагати.

З переконанням кажу вам, що він був шляхетною особистістю.

Вічна йому пам'ять!

Мирон Б. Куропась
Чикаґо

„Архівний скандал" в Україні дає підстави для занепокоєння

У статті І. Шуст „Хто в Україні розкрадає державні архіви?" („Свобода", 20 травня) промовчано важливу інформацію від самих архівістів (див. „Урядовий кур'єр", 16 квітня ц. р. і в Інтернеті за адресою www.archives.gov.ua/News/pr-2005-04-14 php). Годі зрозуміти, чому авторка вирішила оприлюднити лише сенсаційні ствердження приватних осіб і чому негативно оцінює рішення міліції не оголошувати списку викрадених документів.

Згадані у статті історики стверджують, що відсутність такого списку дозволяє злодіям спокійно торгувати вкраденими цінностями. Але ці списки найчастіше дають злодіям інформацію про все, що ще не потрапило під облік міліції, а це і є саме те, чим вони можуть спокійно торгувати. Буває ще гірше – тоді, коли злодії нищать документ, зазначений у списку, бо такого об'єкта вже не можна продати. Жаль, що І. Шуст не розглянула причини, чому саме згадані львівські історики домагаються такого списку.

Цілком інша справа мала б хвилювати істориків і шанувальників українських старожитностей – а саме, що уряд (як попередній, так і теперішній) мало дбає про захист державних архівів і не вкладає належних коштів в усучаснення архівної інфраструктури. Незважаючи на розпорядження Президента В. Ющенка „Про невідкладні заходи щодо збереження національних архівних цінностей" від 13 квітня, уряд прийняв рішення розпустити обласні і місцеві архівні мережі, що є болючим кроком назад. Цей непродуманий експеримент у реформі державного апарату спроможний перетворити регіональні архіви на склади непотрібної макулатури у віданні управлінь обласних і районових юстицій. Саме це може спричинити втрату національної метрики і прив'язаної до неї української історичної пам'яті.

Роман Процик,
Ню-Йорк

Від редакції:

Абсолютно погоджуємось з позицією д-ра Романа Процика: в цьому випадку він говорить голосом усієї нашої громади, яка добре усвідомлює вагу історичних документів, зокрема тих, котрі в совєтський період перебували за сімома замками секретности. Разом з тим, бачимо таку саму щиру стурбованість проблемою в статті журналістки Радіо „Голос Америки" Ірини Шуст. На дилему оприлюднювати чи ні списки зниклих архівних документів в сьогоднішній ситуації, коли нова влада не може так швидко, як нам хотілося б, змінити старі злодійські порядки, справді можна дивитися по-різному – і очима згаданого в статті І. Шуст відомого мистецтвознавця Олександра Федорука, і очима д-ра Р. Процика. Обидва погляди правомірні за теперішніх обставин в Україні, коли корупція все ще залишається головною вадою суспільства і можна купити навіть те, чого не можна продавати, що належить до національних цінностей. Саме це сталося у Львові, де з Центрального архіву міста були викрадені унікальні документи.

10 червня начальник Львівського обласного Управління Міністерства внутрішніх справ Богдан Шкарада повідомив на пресконференції про затримання львівського „колекціонера", в якого знайдено 2,117 цінних історичних матеріялів, і півтори тисячі з них – це документи, викрадені з Державного архіву, серед них – листи Митрополита Андрея Шептицького.

Ниточка привела до недавніх урядових верхів. Б. Шкарада запевнив, що в цій справі бууде допитано колишнього прем'єр-міністра Віктора Януковича – саме він під час минулих президентських виборів зробив „княжий дар" українському народові, передавши Національному музеєві історії України безцінні листи Михайла Грушевського.

Б. Шкарада припускає, що розкрадання тривало протягом п'яти-семи років, до нього були прямо причетні службовці Державного архіву, а вартість вкраденого обчислюється десятками мільйонів евро. Він вважає, що особливо темною плямою на репутації українських музейних службовців є той факт, що викрадені документи потрапили на „чорні ринки" в інші країни, зокрема в Польщу.

Як зазначається у пресовому повідомленні Державного комітету архівів України, „в масиві викрадених документів вирізняються два бльоки, один з яких – незначний за обсягом, але надзвичайно цінний – був орієнтований виключно на продаж польському антикварному ринкові; другий – більший за обсягом – розрахований, ймовірно, на внутрішній ринок. Перший бльок складають унікальні документи XVI–XVIII ст., переважно привілеї польських королів з фонду „Греко-католицька митрополича консисторія"... Саме такі документи у вигляді кольорових цифрових копій були конфісковані Ґданською окружною прокуратурою Республіки Польща під час спроби запропонувати їх до продажу... Другий бльок викрадених документів стосується відомих діячів української науки, культури, релігії...".

Багато про що говорить також і той факт, що викрадені у Львові документи невдовзі опинялися в Києві. На початку січня цього року працівники Міністерства внутрішніх справ і Служби безпеки України провели вдалу операцію, у висліді якої вдалося конфіскувати близько 1 тисячі аркушів викрадених з архівів документів.

Та повернімося до В. Януковича, який у липні 2004 року „подарував" Державному музеєві історії України 39 листів М. Грушевського. Однак, передав не власноруч, а від його імені це зробив тодішній віце-прем'єр-міністер з гуманітарних питань Дмитро Табачник. Коли ж виявилося, що це викрадені з Львівського архіву документи, колишній радник прем'єра Ганна Герман, вигороджуючи свого шефа, сказала, що Д. Табачник не просто передав ці листи, а був головним ініціятором акції дарування. В інтерв'ю для газети „Сєгодня" (16 червня) Д. Табачник спростував це звинувачення, докладно розповівши, що дарування відбувалося на доручення В. Януковича, і що він, Д. Табачник, знав, що листи М. Грушевського В. Янукович купив в одного з київських колекціонерів, за 200 чи 300 евро, бо вони „цінні для істориків", але „малоцікаві для серйозних колекціонерів". І весь „архівний скандал", на думку Д. Табачника, – „це цілеспрямована кампанія з дискредитації Януковича, якою керують Петро Порошенко і Святослав Піскун".

Ледве чи це так. Ніхто В. Януковича не дискредитує більше, ніж він сам. І річ не в тому, за скільки евро він купив вкрадені листи М. Грушевського. Справа в тому, що архіви України – це велике національне багатство, тому сьогоднішній рівень їхнього зберігання викликає глибоке занепокоєння і в Україні, і в діяспорі.

Нижче вміщений на цю ж архівну тему матеріял з газети „Україна молода" Світлани Маковицької додає до сказаного нами деякі важливі деталі і сперті на думку спеціялістів узагальнення.

П. Ч.

Архіви – „доходне місце" торговців історією

Ярослав Дашкевич

Ось уже декілька місяців тягнеться „справа" добряче обікраденого Центрального державного історичного архіву у Львові. Ця дивна „справа" розпочалася після того, як учасник президентських перегонів Віктор Янукович люб'язно „подарував" київському Національному музеєві історії України листи Михайла Грушевського. Невдовзі виявилося, що вони крадені. Завдяки певним міткам стало зрозуміло, що їхнє місце – у Львівському історичному архіві. Однак винних досі не знайдено. Багато хто вважає, що значною перешкодою для виявлення крадіїв стало приховування керівництвом архіву факту крадіжки. Адже коли у кінці 1980-их років з Київського історичного архіву викрали документи з фондів Михайла Грушевського, цього не приховували і тому менш ніж за рік злодій був знайдений. Ним виявився колишній співробітник архіву – „людина з вулиці" не зорієнтувалася б, в якому кутку сховища зберігаються папери, що зацікавили його.

Ця маштабна крадіжка стає приводом для широких громадських обговорень. 21 квітня цього року члени Наукового товариства імені Шевченка заініціювали громадські слухання, присвячені проблемі збереження культурної спадщини України, в яких узяли участь близько 130 відомих діячів науки й культури України. Незважаючи на запрошення, представники дирекції Львівського історичного архіву на слухання не з'явилися.

Архівісти й історики сходяться на думці, що Україна не має якихось особливих архівних скарбів. Не тому, що бідна на історію – просто більшість стародавніх українських документів вивозили до архівосховищ Відня, Кракова, Москви й Петербурґу – культурних центрів країн, у межах яких перебували частини наших земель до соборної державності. Однак, і в XXI столітті обкрадання національної архівної скарбниці не припинилося. Про це на пресконференції в УНІАН розповів заступник директора Інституту української археографії та джерелознавства імені М.Грушевського НАНУ, доктор історичних наук Ярослав Дашкевич. Він також відповів на важливі запитання.

– Пане Ярославе, які наслідки для нас може мати така маштабна крадіжка документів?

– Це не просто крадіжка, а злочинне винищення цінностей, які, на жаль, в основній своїй масі ніколи вже не повернуться до українських архівів. Якщо ми заглянемо до старих кримінальних кодексів, де говориться про викрадання державного майна в особливо великих розмірах, там злочин такого маштабу кваліфікувався як гідний найвищої міри покарання. Як голова групи науковців для дослідження проблем суверенітету й національної безпеки, я вважаю, що це питання входить також до національної безпеки. Врешті-решт, ми видаємо тепер 50-томник Михайла Грушевського і змушені писати у примітках до листів, автографів: „Вкрадено в Центральному державному історичному архіві у Львові". Я проти того, щоб до цього приєднувати якісь політичні моменти: сам Янукович документів у Львові не крав. Але ми розуміємо, що подібний злочин був можливий тільки при попередньому режимі. На жаль, сучасна влада мало що зробила, щоб його розкрити і притягнути до відповідальности винних, у даному випадку осіб з архівної системи України.

Є тенденція накидати формулу таємничости на все, що було викрадено з державних установ і опинилося на „чорних ринках". Якщо ми йдемо до відкритого, прозорого суспільства, то жодних секретів тут не має бути. Незважаючи на це, досі офіційний перелік втрачених документів не опублікований, навпаки, він засекречується. Слідчі органи більше цікавляться не тим, що і як було вкрадено, а тими, хто про це розповідає. Адміністрація архіву переконує, що винна сиґналізація, каналізація, старі чергові – так, ніби архів не зачинявся на загратовані ворота, які відкрити не так то просто.

– Чи вже відомо, що саме викрадено з архіву?

– Повний перелік втраченого не опублікований, але ми знаємо, що зникло: автографи Михайла Грушевського, його листи, статті; листи

(Закінчення на стор. 20)

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Діяльність Івана Павла II - тема конференції

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. – Заходами Ла Саль-університету, при співпраці Релігійного Товариства українців-католиків „Св. Софія" у США й Осередку Наукового Товариства ім Шевченка у Філядельфії 4 червня відбулась міжнародна конференція на актуальну тему: „Спадщина Папи Івана-Павла II і Україна". Її спонзорували Федеральна кредитова кооператива „Самопоміч" у Філядельфії, Українська Ліґа у Філядельфії і Фундація „Спадщина" Федерального банку „Певність" у Чикаго.

Конференцію відкрив її організатор, голова Релігійного Товариства „Св. Софія" проф. Леонід Рудницький.

Привітавши доповідачів та присутніх, він підкреслив, що цією коференцією Товариство „Св. Софія" відзначає своє 30-річчя. Серед учасників були професори і студенти університетів Пенсильванії, Темпел, Ратґерс і Делевар, а також члени Мальтійського Ордену. Сказавши декілька теплих і глибоких слів про вселенське значення покійного Папи Івана-Павла II і його вплив на Україну і Українську Католицьку Церкву зокрема, проф. Л. Рудницький надав слово для привітання колишньому ректорові того ж Ла Саль-університету, проф. Данієлеві Бирковi. Він високо оцінив ініціятиву влаштування конференції, присвяченій Великій Людині, яким був Папа Іван-Павло II. Д-р Бирк з приємністю відзначив, що українська громада вже п'ятдесят років успішно співпрацює з Ла Саль-університетом.

Дальше керування програмою нарад Л. Рудницький передав ректорові Українського Вільного Університету д-рові Альбертові Кіпі.

Конференція складалась з двох сесій: до полудня – аглійською мовою, по полудні – українською.

Першим доповідачем був Єпископ Василь Лостен, який говорив на тему: „Папа Іван-Павло II і українці". Владика Василь подав широку панораму діяльности Папи Івана-Павла, а тоді говорив про своє особисте спілкування з папою. Згадував його енцикліки, а зокрема „Orientale Lumen" – „Світло Сходу". Окремо згадав про паломництво папи до Філядельфії, зустрічі папи з українськими владиками діяспори й України, відзначення тисячоліття хрещення Руси-України у Римі і Ченстохові у Польщі, святкування 400-ліття єдности УКЦеркви з Апостольською Столицею. Сказав також про візиту М. Ґорбачова до Ватикану. Великим бажанням папи було відвідати свою паству у Росії. На жаль, цього не сталося.

Отець Марко Морозович, доцент Католицького університету у Вашінґтоні, один з небагатьох сучасних літургістів, доповідав на тему: „Папа Іван-Павло і літургічне життя УКЦ: повернення до східньої ідентичности". Цю надзвичайно цікаву тему доповідач проаналізував на фактах безпосередньої участи папи у Святих Літургіях східнього обряду під час святкувань Тисячоліття хрещення Руси-України і 400-ліття Берестейської унії.

Проф. Володимир Стойко говорив на тему: „Образ України в промовах Папи Івана Павла II під час візити 23-27 червня 2001 року". Доповідач переконливо довів, що папа добре знав історію Україну. Разом з тим, проф. В. Стойко висловив жаль, що Іван Павло II не здійснив сподівань українців – не зачислив до лику блаженних Слугу Божого Андрея Шептицького і не визнав патріярхату УКЦ.

Д-р Марк Томас, політолог з університету Джорджа Мейсона, говорив на тему: „Папа Іван-Павло II і архіви КҐБ" – про антиватиканську діяльність розвідки і контррозвідки КДБ, пляни совєтів щодо Римо-Католицької Церкви та Папи Івана-Павла II.

Проф. Л. Рудницький, відкривши пополудневу сесію, на ведучого попросив голову Осередку НТШ д-ра Ярослава Заліпського.

Редактор газети „Америка" Осип Рожка доповідав на тему: „Папа Іван-Павло II і Тисячоліття Хрещення України". Святкування Тисячоліття хрещення, що відбулось 1988 році у Вічному Місті, було однією з заслуг Папи Івана Павла II. Доповідач це підтвердив різними документами, проповідями і промовами Святішого Отця, у яких були особливі згадки про існування Української катакомбної Церкви.

Темою доповіді Роми Гайди було: „Екуменізм Папи Іван-Павла II й Українські Церкви". Доповідачка вказала, як народжувався і розвивався екуменічний рух, підкреслила його особливі і вагомі цілі. В такому дусі з'являлись папські енцикліки, вказала, яке значення у розвитку екуменізму має змагання до сопричастя Католицької Церкви з Православними Церквами. Висловила думку, що у виборах папи повинні брати участь не тільки кардинали, але також патріярхи.

Кінцеву доповідь на тему „Українська Католицька Церква у служінні Папи Івана-Павла II" виголосив автор цих рядків, підкресливши унікальність папи-поляка, слов'янина на престолі св. апостола Петра. Найбільший паломник світу, який відвідав 129 держав, в тому числі й Україну, написав 14 енциклік. Ставав в обороні людських прав на всій плянеті. На закінчення доповідач сказав, що папі не вдалося здійснити трьох своїх бажань: визнати патріярхат УКЦеркви, відвідати Росію та Китай і завершити Божу справу – щоб усі були одно.

Ведучий Я. Заліпський, підсумовуючи сесію, подякував доповідачам. На закінчення Л. Рудницький вручив доповідачам подарункове двомовне видання Св. Софії під назвою: „Віра і Надія".

Микола Галів

Зліва: Ярослав Заліпський, Ірма Костик, Ірена Рудницька, Джордж Ісаїв, Рома Гайда, Владика Василь Лостен, о. Марк Морозович, брат-монах Даніел Бирк, Леонід Рудницький, Володимир Стойко, Марк Томас, о. Мартін Кеневан, Альберт Кіпа, Іван Головінський.

УВУ: літній семестр 2005 року

МЮНХЕН. – Український Вільний Університет (УВУ) започаткував літній, 169-ий семестр в історії цього навчального закладу. 17 травня відбувся академічний акт, який відкрив ректор проф. д-р Альберт Кіпа. У своєму слові, зверненому до викладачів, студентів та гостей, він відзначив важливість цього акту та підкреслив, що він відбувається в році, коли відзначається 60-та річниця університету в Німеччині та напередодні 85-го року від дня його заснування.

У дальшому ході програми відбулася презентація книжки „У мерехтливому сяйві часу", – збірки перекладів української лірики XIX і XX ст. німецькою мовою. З словом „Мій шлях до української мови" виступила німецька перекладачка Матильда Шарнагль-Саюк, яка бездоганно володіє українською мовою та успішно перекладає. Програму вечора завершено мистецьким виступом піяніста та композитора Тараса Ященка, який виконав клясичні твори та власні композиції.

У програмі Літнього семестру передбачені виклади і семінари викладачів з України, США, Німеччини, Франції і Канади, а студенти – це молодь з України, США, Російської Федерації, Німеччини, Швайцарії, Польщі, Канади і Сербії. Паралельно до програми факультетів проходитиме сесія педагогічного інституту для українських учителів з восьми областей України та чотирьох країн діяспори (США, Канади, Російської Федерації та Польщі), а також два окремі курси підвищення кваліфікацій школи Монтесорі за участю українських педагогів з України, Сербії, Хорватії, Канади і Німеччини.

УВУ

Урочисте свято випускників Шкіл українознавства метрополії Ню-Йорку

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. – 4 червня в готелі „Рамада“ відбувся випускний вечір Шкіл українознавства метрополії Ню-Йорку. Молитву подяки промовив о. Роман Мірчук. Слово від Шкільної ради УККА виголосив директор ради д-р Євген Федоренко. Опісля відбулося вручення дипломів, нагород, оголошення привітів. Зі словом від випускників виступила Ліда Долл з Школи українознавства ім. Лесі Українки в Моріс Кавнті, Н. Дж. Вечір завершили мистецька програма і бенкет. Ведучими програми були о. Роман Мірчук і вчителька Ольга Марин.

На пам'ять про цю подію видано брошуру зі світлинами випускників, привітами від Владики Василя Лостена, батьків, вчителів, громадських організацій.

Нинішнього літа школи закінчили: в Йонкерсі, Н.Й. – Михась Бибель, Євген Дерій, Орися Козіцька, Христина Райко, Христофер Різо, Уляна Романів, Христофор Русиняк, Моніка Савчук, Таня Терлецька, Андрій Шендлярський, Александра Шкафаровська, Ліда Яцевич; в Моріс Кавнті – Ліда Долл, Михайло Колодій, Олександер Лаброс, Андрея Лебедь, Данило Мартинець, Адріян Станько; в Ню-Йорку – Тимотей Андерсен, Мелася Гурин, Михайло Кіяшка, Матій Лабунька, Тиміш Матійцьо, Тарас Небелюк, Віктор Подпірка, Микола Хомут, Адріян Черник; в Пасейку, Н. Дж. – Ольга Багринівська, Володимир Біляковський, Наталія Карпій, Віктор Подложнюк; в Стемфорді, Н. Й. – Оксана Кулінська, Боян Макаренко, Руслана Макаренко.

Поповнення громади великою групою молоді, яка володіє українською мовою, обізнана з історією і культурою України, стало визначною подією року.

О. Марин

Ведуча Ольга Марин

Зліва: директор школи ОУА „Самопоміч“ в Ню-Йорку Ольга Кекіш, вчителі Ольга Матвіїшин і Валентина Каплун

Зліва: Мелася Гурин, за нею – Тарас Небелюк, вчителька Ольга Матвіїшин, за нею – Тимотей Андерсен, Тиміш Матійцьо, Матій Лабунька, Віктор Подпірка.

Успіх в Америці киянки Олесі Чорногуз

Олеся Чорногуз

ВАШІНҐТОН, ДК. – Для випускниці Джордж Вашінгтон-університету киянки Олесі Чорногуз 21 травня був особливо святковий день – вона закінчила з відзнакою хемічний факультет одного з найпрестижніших університетів США. Українка за походженням, Олеся була однією з найкращих студентів університету. Вона відзначена спеціяльною нагородою імені Лютера Райса за визначні успіхи в науково-дослідній роботі. Цю нагороду встановлено в 2003 році для заохочення талановитих студентів до наукової і пошукової діяльности. Нагорода названа на честь засновника Коламбіян-коледжу – Лютера Райса. На прохання першого Президента Сполучених Штатів Америки Джорджа Вашінґтона він створив коледж, який згодом виріс у потужний університет, названий іменем великого Президента.

На урочистій церемонії вшанування випускників університету Олеся була в почесній процесії серед п'яти найуспішніших випускників цього року Коламбіян-коледжу науки і мистецтва („Columbian College of Arts and Sciences”), одного з найбільших факультетів Джордж Вашінгтон-університету.

Олеся виросла і навчалася в Києві. У 2002 році приїхала до Америки і як обдарована студентка Національного аграрного університету України була прийнята на навчання до університету, де за два роки успішно виконала програму і одержала ступінь бакалавра з хемії. У Національному аграрному університеті Леся вивчала хемію і екологію, зацікавилась проблемами впливу радіоактивного опромінення на живі організми внаслідок Чорнобильської катастрофи. Будучи школяркою, вона одержала відзнаку Міністерства освіти України за найкращу наукову доповідь, була переможцем всеукраїнських олімпіяд з біології, української та англійської мов.

В американському університеті під керівництвом відомого вченого в газлузі аналітичної хемії професора Акоша Вертеса Леся вивчала властивості наночастинок, використовуючи в дослідах лазерне опромінення і мас-спектрометр. Це нові відкриття в науці, які знайдуть своє застосування в медицині, аналітичній хемії і біології, зокрема у дослідженні структури білків. Результати своєї наукової праці Олеся представила на 53-ій Міжнародній конференції американської спілки мас-спектрометрії („American Society for Mass Spectrometry”), яка відбулась в Сан-Антоніо, Тексас, 5-9 червня цього року. Результати наукової праці Олесі Чорногуз будуть надруковані в журналі „Journal of Analytical Chemistry”.

Олеся плянує продовжувати свою науково-дослідну працю, навчаючись в аспірантурі. Вона також знаходить час для добродійної діяльности – під час вакацій працювала для Ротарі-клюбу як наставник молодих провідників (учнів вищих клясів), а також, починаючи з лютого 2003 року, Олеся співпрацює з Фундацією „Україна–США”, була практиканткою цієї Фундації, готувала проєкт „Комп'ютери для молоді України” („ClickUkraine”).

Д-р Тетяна Лисенко

Влодзімєж, а не Володимир

Перекладач з польської мови інтерв'ю голови Львівської державної обласної адміністрації Петра Олійника „Львів розташований у Европі“ („Свобода, ч. 23) Василь Лопух повідомив редакцію, що він помилився з іменем інтерв'юера, якого звуть не Володимир, а Влодзімєж Пясецький.

З архівних полиць Українського національного музею

З історії школи імені св. Отця Миколая у Чикаґо

„Праця на громаду – то чеснота, яка цінується як Богом, так і людьми".

Митрополит Андрей Шептицький

ЧИКАҐО. – Український народ породив зі своїх сокровенних надр велетнів духу, геніїв слова, вірних синів України, котрі в часи найважчих випробувань, перебуваючи на чужині, не зрадили своїй Вітчизні. Праця над освітою народу стала покликанням Отців-василіян та Сестер-василіянок, які, перебуваючи з месійним завданням прославляти Слово Боже, створили у Чикаго першу католицьку школу. Вони стали подвижниками української освіти, наслідуючи славні традиції педагогів і освітян української землі. Згадаймо „Повчання Володимира Мономаха своїм дітям"(1096), братські школи, церковних діячів і педагогів: Йова Борецького, Мелетія Смотрицького, Іоаникія Галятовського, Григорія Сковороду. Нині настав благословенний час відслонити завісу історії та згадати про події, які варто було б відзначити на загальногромадському рівні.

Відлуння шкільного дзвоника переносить нас в далекий 1935 рік. На вулиці Райс у Чикаґо за ігуменства о. Епіфанія Теодоровича, ЧСВВ, діяла парафіяльна школа. Це була одна з перших українських католицьких шкіл в Америці, і її діяльність у тодішніх роках була великим здобутком для української громади. З цього часу сплило вже 70 років. Важко уявити собі ті часи, маючи перед собою тільки невеличкі записи в місцевій пресі...

Існування у Чикаго школи з великою їдальнею та шістьма клясами дає підстави говорити про моральну і духовну зрілість громади. Пастирськими стараннями вдавалося переконати багатьох батьків віддавати на навчання дітей саме до української католицької школи. І вже через деякий час батьки зрозуміли, що завдяки школі, громада матиме майбутнє. Старенький шкільний дзвінок може розповісти багато цікавих історій, які відбувалися у стінах школи...

Рік за роком кількість учнів збільшувалася. Особливо великим був приплив нової хвилі еміграції, що прибувала після Другої світової війни. Здавалося б, простора церква св. Отця Миколая під час недільних богослужень заледве вміщала усіх бажаючих. Довелося збільшити кількість клясів, переробивши церковну залю. Розв'язанням проблеми могла стати побудова нової школи. Згідно з записами в метрикальних книгах парафії св. Отця Миколая, довідуємося, що в 1949 році було охрещено 113 дітей, в 1950 році – 168 дітей, в 1951-му – 237 дітей, в 1952-му – 265 дітей. В 1955 році дитячий садочок прийняв понад 100 вихованців. У 1953-1954 роках школа ім. св. Отця Миколая нараховувала 653 учнів, 108 були народженими в Америці, 10 з них були неукраїнського походження.

Вже в грудні 1952 року було створено організаційний комітет у справах побудови нової школи. Він звернувся з листом до парафіян, у якому зокрема зазначалося:

„...Зріст парохії вкладає на усіх нас нові завдання, що ми їх мусимо виконати. Якщо ми цього не зробимо, то на нас впаде тяжкий суд історії за те, що ми не зуміли відповісти потребам нашого часу... Пам'ятайте, що ніхто з чужих не збудує нам школи. Ми самі мусимо це виконати. Ми всі гордимося своєю церквою, що є найкращою українською церквою на американському континенті. Тепер настав час, щоб біля найкращої церкви стала й одна з найкращих шкіл в Америці".

Разом з цим листом було надіслано заклик про добровільні пожертви для нової школи. На 1952 рік кошти під будову школу виносили 506.747.13 дол. Будівничими школи були брати Беллі, головою будівельного комітету – парох о. Володимир Гавліч. 8 березня 1953 року відбулося благословення площі під забудову. Багато гостей з'їхалося з усієї Америки, щоб стати свідками знаменної події. Серед них – о. Епіфаній Теодорович, перший ігумен Отців-василіян у Чикаго. У церкві св. О. Миколая відслужилася Служба Божа, на якій о. Тит Лазор, ЧСВВ, виголосив проповідь, сповнену патріотизму щодо рідного обряду та України.

У Чикаґо йшов густий сніг, але це не стало перешкодою величній процесії піти засніженими вулицями навколо церкви та зібрати на площі тисячі людей, чиї діти сядуть за парти новозбудованої школи. Величезна машина-екскаватор своїм гуркотом повідомляла, що вже з наступного дня тут починається будова нової школи.

Рівно через три місяці відбулася ще одна подія – посвячення наріжного каменя. 7 червня 1953 року велике святкове дійство супроводжувало цю подію. Навколишніми вулицями відбувся похід шкільної молоді, виступи шкільного хору, прочитання перед громадськістю міста грамоти, вкладеної у капсулі до фундаменту. Також у наріжний камінь було вмуровано шематизм Українського Католицького Екзархату в США, шематизм Василіянського чину та інші документи, які матимуть безцінну вартість для прийдешніх поколінь. Багатотисячна чикаґська громада святкувала цей день. У колонах вулицями міста гордо йшли представники церковних та громадських організацій із своїми знаменами. На вітрі розгорталися синьо-жовті полотнища знамен поневоленої України. Під відкритим небом відбувся бенкет. Перед гостями виступили з програмою три хори: церковний хор парафії св. о. Миколая, диригент Дмитро Іванків, церковний хор з диригентом Юрієм Яримовичем, чоловічий хор „Сурма", з диригентом Омеляном Плешкевичем. Старші господарі нашої громади, мабуть, ще пам'ятають той день далекого червня 1953 року. Через рік, у березні 1954 року, будову було закінчено.

Апостольський Екзарх, Єпископ Констянтин у своєму листі від 4 березня 1954 року писав: „Нова школа стане міцною основою під майбутність парохії св. Микодая в Чикаґо. Школа – це рілля, на якій дозріває для народу плід його майбутности".

Отець-протоігумен Микола Когут, ЧСВВ, залишив у своєму листі від 25 лютого 1954 року наступні рядки: „Ви поставили чудовий пам'ятник, який на довгі роки пригадуватиме грядучим поколінням, як ви цінили нашу дорогу молодь. Ви поставили інституцію, в якій українські діти побиратимуть не тільки щоденну звичайну науку, але під проводом наших добрих Сестер-василіянок навчаться своєї релігії, свого обряду. Там вони навчаться про Бога і про Україну... З тієї школи вийдуть добрі та ідейні студенти, майбутні духовні та світські провідники українського народу".

Єпископ Інокентій Лотоцький, ЧССВ, з нагоди посвячення школи ім. святого отця Миколая 28 лютого 1954 року написав слова, які є особливо важливими в теперішній час: „Релігійне виховання – це найкраще вивінування дитини, а таке виховання дасть нашим дітям в Америці тільки своя, рідна, українська, католицька школа. Наша українська католицька спільнота в Америці сподівається від католицьких шкіл віднови нашої нації й нашого безталанного народу. В тих школах мають навчитися наші діти любови до Бога, Церкви й українського народу, як також прив'язання і цінення своєї мови й свого гарного обряду....Одночасно благаю Господа, щоб з цієї школи вийшло якнайбільше добрих, благородних, працездатних та ідейних одиниць, що принесуть Богові славу, Церкві радість, а переслідуваній Батьківщині поміч і кращу долю".

Вчитуємося у ці рядки з великою пошаною до духовних провідників, які понад пів століття тому посадили молоді садженці, і через роки виросли вони у великий сад. Яким буде врожай, залежить від громади, від її розуміння великої ролі української католицької школи, єдиної у Чикаґо. Мабуть, варто замислитися, чому святкуються різні ювілеї, проводяться конференції, а подію ювілею школи відзначити забули... Мабуть, цей рік таки вимагає від провідників громади більшої уваги до подій, які варто відзначати.

Марія Климчак

„Ювіляре ясноокий, прийми від нас уклін глибокий"

Д-р Роман Барановський

КЕРГОНКСОН, Н.Й. – „Ювіляре ясноокий, прийми від нас уклін глибокий" – ці віршовані слова привіту рідкісному ювілярові, якому сповнилося 100 років – д-рові Романові Барановському, що їх написав Євген Стецьків, повною мірою віддзеркалюють почування і настрої усіх учасників цього свята, що в неділю, 12 червня, були на Союзівці.

Шанувальники д-ра Р. Барановського, як і учасники з'їзду сеньйорів Українського Народного Союзу на Союзівці, виповнили вщерть гостинну залю увечір, чекаючи на прихід ювілята. Теплі оплески привітали його з дружиною Стефанією, що сіли до головного стола, а поряд – дочка та син ювіляра з другами життя, парох Української католицької церкви св. Трійці о. В. Пісо, Начальний Пластун Л. Романків, президент УНС Стефан Качарай, президент УАКР Ігор Ґавдяк.

Ведучий бенкетом Лонгин Старух представив учасників почесного столу, а після відмовлення молитви о. В. Пісом попросив першим до слова Начального Пластуна д-ра Л. Романкова, який підкреслив, що, на його думку, щоб жити довго, треба бути пластуном, і саме участь у пластуванні д-р Р. Барановського впродовж так багатьох років дала йому силу вітати в такому доброму стані своє 100-річчя. На спомин цього рідкісного дня Начальний Пластун передав уродинникові пропам'ятну відзначку, що її отримав в 1997 році з приводу другого посвячення пластової оселі „Сокіл" в Карпатах, що так добре описана у споминах д-ра Р. Барановського.

Д-р Осип Мороз, головний організатор цього рідкісного торжества, привітав ювілята, коротко з'ясовуючи його довгий і гідний життєвий шлях, а зокрема його постійну активність в Пласті, громаді та в україномовній журналістиці.

Теплою несподіванкою було вітання ювілята пластунами-новачатами, що зорганізовані у місцевій групі, які гарно заспівали „Многая літа" та вручили йому великий букет квітів.

Ведучий бенкетом Л. Старух, проголосивши тост на здоров'я уродинника, заінтонував „Многая Літа", яке підхопили усі присутні. Відтак Л. Старух представив почесних гостей, а не маючи змоги прочитати усі привіти, що наспіли для д-ра Р. Барановського, тільки повідомив, від кого вони прийшли. Усіх писемних привітів було 57, серед них від редакції „Свободи", а два навіть у формі поезії. Вони залишаться тривкою пам'яткою в архіві нашого рідкісного ювілята, як і в анналах родини Барановських.

З усними привітами виступили, крім Начального Пластуна, президент УНС С. Качарай, президент УАКР І. Ґавдяк, який передав ювілярові окрему грамоту з приводу такого рідкісного дня народження, Рома Гайда – від Українського Патріярхального Товариства, о. Юрій Горенчук – від УКЦеркви.

Глибоко зворушений ювіляр дякував усім за участь, за влаштування цього для нього такого надзвичайного свята, дякував Управі Союзівки за гостину, і Богданні Волянській, яка з членами хору „Золотий гомін" прикрасила свято відповідним співом. Тремтливим від зворушення голосом рідкісний уродинник старався не поминути нікого у своїй подяці, щоб, як завжди у житті, вив'язатися також і з цього завдання якнайкраще.

Згадав він своїх друзів з пластового куреня „Лісові Чорти", яких понад 20 приїхало до нього день раніше – у вечірніх годинах суботи, 11 червня, щоб у свій спосіб висловити найсердечніші побажання довголітньому другові пластування. Особливе привітання від Великого Племени „Лісових Чортів" прочитав під час бенкету д-р Міляс Лебедович.

У теплій родинній атмосфері закінчено це рідкісне – 100-річчя вийняткової людини, вийняткового пластуна, вийняткового члена української громади, що може тільки стати прикладом для сотень інших.

Д-р Роман Барановський входить у 101-ий рік життя зі щирими і зворушливими побажаннями від нас усіх, що мають щастя знати його десятки років як і тих, що впізнали його щойно недавно. Це – як побажав йому у віршованій формі Є. Стецьків:

Ювіляре ясноокий!
Прийми від нас уклін глибокий,
Наш найсердечніший привіт
І побажання творчих літ!".

О. Кузьмович

Новачата передають ювілярові квіти

Пл. сен. Уляна Слабіцька і пл. сен. Ігор Гайда вітають ювіляра

40-ліття Пластової оселі „Писаний камінь"

Табір юнаків на оселі „Писаний камінь" в 1979 році

КЛІВЛЕНД, Огайо. – Нинішнього року виповнюється 40 років пластової оселі „Писаний камінь" біля Клівленду. Святкування річниці відбудеться у трьох етапах. Відкриття свята відбулося на оселі 28-30 травня, водночас зі святом Юрія. Продовжуватиметься святкування 23-24 липня під час Днів Пластуна.

Фестиваль розпочнеться 23 липня, о 5-ій годині дня. Пектимуть мясо, продаватимуть пам'ятки з 40-ліття оселі „Писаний камінь", буде велика ватра. 24 липня, о 9-ій год. ранку, буде відслужена Божественна Літургія, а потім продовжуватиметься фестиваль: гри, забави, пластові вмілості, показ таборів, курінні станки-продаж пам'яток, обіди для гостей і несподіванки.

Дні Пластуна відбудуться на терені оселі (17030 Shedd Road, Middlefield, Ohio 44062 – приблизно 40 миль на схід від Клівленду).

Святкування завершиться ватрою з вечерею в неділю, 2 жовтня, о 2:30 год. дня, в залі парафії Покрова Пресвятої Богородиці (6812 Broadview Road, Parma, Ohio).

40 років тому завдяки тяжким і послідовним зусиллям багатьох відданих приятелів та членів Пласту сповнилася мрія Клівлендської станиці – придбання Пластової оселі.

В липні 1965 року закуплено 140 акрів землі в околиці містечка Мідлфілд, які відповідали всім вимогам терену для пластових таборів. Ділянка була серед лісу, серед чарівної природи з кришталевою водою, чотирма озерами та будинками, які можна було пристосувати до таборових потреб. Все це серед пахучих соснових і кленових лісів.

В 1965 році відбулося урочисте освячення оселі в присутності близько тисячі осіб, а влітку 1966 року – перші пластові табори на „Писаному камені".

Писаний камінь – це прекрасна гора в гуцульських Карпатах. На цій горі, на верху полонини, стоїть величезний камінь. З цього верху, куди тільки глянеш, видно красний краєвид з чорногорськими верхами та гуцульськими селами з їхніми дерев'яними церквами.

Цей могутний камінь, між травами та польовими квітами, міняється різними відтінками сірої барви. Назву „Писаний камінь" можна пояснити багатьома написами та знаками на камені. По цій горі мандрували пластуни. Вони зазначували всі ті прогулянки знаками на камені. Ще сьогодні можна бачити багато підписів визначних пластунів та пластових куренів.

Писаний камінь мав особливе значення для нас, пластунів. В 1924 році, коли Західна України була під польською окупацією, було заборонене всяке громадське життя. Але в 1942 році Пласт був одною з перших організацій, що відновив свою діяльність.

Щоб зміцнити Пласт, пластовий провід наказав всім пластовим частинам з'явитися 12 липня 1942 року на Писаному камені на Пластовий Здвиг, де командантом цієї першої пластової зустрічі був проф. Северин Левицький, незабутний „Сірий Лев". Ця перша пластова зустріч на Писаному камені, на яку з'явилися пластуни з усієї західньої України, тривала три дні. Там запалала перша в історії Пласту „Ватра Великої Ради". В пам'ять про це в далекій Америці названо Пластову оселю „Писаний камінь".

Впродовж 40 років на „Писаному камені" відбувалися пластові табори, кадри виховників, курінні ради, Свята Весни, пластові зустрічі і прогулянки. Тисячі пластунів мандрували стежками „Писаного каменя" та сиділи під зоряним небом на пластовій ватрі, а спогади тих чарівних днів залишаються навіки у їх серцях. Віримо, що „Писаний камінь" служитиме потребам пластової молоді ще довгі роки. Тут буде виховуватися новий пластовий люд, який служитиме Богові й Батьківщині.

У 40-річчя оселі запрошуємо на всі святкування, а зокрема на святкову ватру. Прийдіть і поділіться незабутніми споминами про чарівні дні на „Писаному камені". За інформацією просимо звертатися до Романа Квіта на тел.: (330) 659-2123, або електронною поштою rkwit@aol.com.

Пл. сен. **Марія Федьків**

Конференція та загальні збори Централі українських кооператив Америки

ДІТРОЙТ, Миш. – 2-4 червня Українська Мишигенська федеральна кредитівка „Самопоміч" приймала у себе делегатів і учасників конференції та загальних зборів Централі українських кооператив Америки (ЦУКА). Історія її створення сягає давнини. Вже в 1950-их роках, на початках заснування українських кредитівок в Америці, народилася ідея створення надбудови, яка об'єднувала б поодинокі кооперативи і допомагала їхньому розвиткові. Головними завданнями кооперативної централі мали бути взаємодія в організуванні нових кредитівок, а також порозуміння у співпраці в мережах фінансової політики. У березні 1957 року сім кредитівок заснували Товариство української кооперації (ТУК) з осідком в Ню-Йорку. Товариство очолили два відомі ще з рідних земель кооператори Іван Шепарович (голова) та Омелян Плешкевич (заступник). Членами-засновниками стали кредитівки міст Ню-Йорк, Чикаго, Дітройт, Філядельфія, Честер, Джерзі Сити та Балтимор. У 1974 році Товариство змінило свою назву на ЦУКА.

Великим досягненням, яким це кооперативне об'єднання може похвалитися, є успіх у відтворенні українських кредитових кооператив у незалежній Україні. Без фінансових ресурсів, навчання персоналу, завдяки стажуванню працівників з України у США і Канаді та зв'язків зі сторони ЦУКА і Світової ради кредитівок зі законодавчими установами в Україні, сьогодні не існувало б в Україні понад 200 кредитових кооператив. Нині, у 48-му річницю існування ЦУКА, є 18 кредитівок, які нараховують понад два більйони долярів загального маєтку і більш ніж 100 тисяч членів.

2 червня, увечорі, гостей приймали в готелі „Sterling Heights". Організували і спонзорували зустріч члени дирекції на чолі з головою Любомиром Липецьким. Була вечеря, солодке, напої, а головне – невимушена розмова давніх знайомих, які посвячують багато вільного часу праці кредитівок в усій Америці та допомагають Україні.

3 червня, зранку, розпочалася праця з привітань голови УМФК „Самопоміч" Дітройту Любомира Липецького, голови ЦУКА Стефана Керди, голови Національної асоціяції кредитових спілок Америки Джері Гібса, голови Мишиґенської ліги кредитових спілок Дейва Адамса. Програму вів Стефан Керда. Він зачитав привіт від Президента ЦУКА Дмитра Григорчука, який не міг бути присутнім через хворобу. Вів засідання Стефан Керда.

Почалися доповіді з професійних фінансових тем. Економісти Джім Кашмор та Джо Кастродейл говорили про інвестування фондів в обставинах, коли ціни зростають. Дейвид Клячек і Ларз Карле розповіли про те, як краще робити аналізи повного звороту, а також про закуплення бондів і пересилання грошей за кордон. Джон Брік пояснив можливості менеджменту з майном і боргами, Джоан Філвок дала поради щодо започаткування програм позичок для членів – підприємців, Майк Бінгус говорив про плянування захисту від катастроф, особливо у господарюванні з майном. Кожен доповідач мав друковані схеми чи відео, які допомагали розкривати порушені теми глибше і доступніше. Повна увага, велике зацікавлення доповідями, більше десятка запитань говорили про те, що організаторам вдалося вибрати доповідачів і теми для обговорення, необхідні членам ЦУКА для підвищення свого професійного рівня у фінансовій діяльності, яку вони обрали добровільно і додатково до основної професії, часто зовсім інакшої, не пов'язаної з кредитовими справами.

4 червня розпочалися звіти та вибори. Ігор Рудько зачитав протокол попередніх зборів. Стефан Керда подав звіт про роботу ЦУКА за звітний період. Він сказав, що всі кредитівки працюють злагоджено, за звітний період було зроблено багато пожертв на різні цілі, в тому числі і на Помаранчеву революцію, що новоприбулі мають довір'я до українських кредитівок і стають їхніми членами. Були також фінансовий звіт і звіт Контрольної комісії. Член Номінаційної комісії Володимир Пилишенко зачитав запропоновані кандидатури на дирекцію ЦУКА.

Нову дирекцію ЦУКА очолив Богдан Ватраль (УАФК „Самопоміч", Чикаґо). Дмитро Григорчук залишився президентом ЦУКА, а Орися Бурдяк – екзекутивним директором.

Під кінець дня для гостей було зроблено екскурсію автобусами по-українському Дітройті. Увечорі в Українському культурному центрі у Ворені відбувся бенкет, присвячений цій визначній події. Гостей звеселяли місцеві таланти – Оксана Пікуш та Валерій Ковальчук, а також танцювала група „Ватра" з Торонто. Було також уперше показано новий фільм про життя української громади в Дітройті, який до цього свята приготував кінооператор Дмитро Дублевич. Вів програму вечора Андрій Смик.

Ніна Василькевич

Свято української молоді - баль з презентацією дебютанток

Дебютантки з ескортами (справа): Таня Мацех – Петро Гафкович, Леся Жиґа – Петро Дем'янчук, Наталя Гафткович – Дам'ян Грушкевич, Катруся Стецик – Михайло Яськів, Александра Павлишин – Андрій Дзюк, Лариса Ґілберт – Брет Семонс, Діяна Лялюк – Михась Кіндрат Прат, Софія Милян – Роман Стахур, Мар'яна Пельц – Боян Макаренко, Зоряна Клебаник – Юрій Ласійчук, Олена Боднарук – Адріян Рибак, Тереса Смолило – Ерік Сайдол, Богданна Комічак – Александер Кузик, Лариса Копистинська – Маркіян Кузьмович, Леся Рожа – Дейв Вільсон, Крістіна Вен Лір – Никола Бушак.
Фото: З. Голубець

КЛІВЛЕНД, Огайо. – Цьогорічний баль з презентацією дебютанток 2005 року, влаштований жіночим пластовим куренем „Буриверхи", відбувся 7 травня у залі готелю „Маріот". Усіх дебютанток було 16.

Вечір розпочався традиційним уведенням на залю дебютанток. Одягнені у традиційні довгі білі вечірні сукні, тримаючи в руках букети червоних троянд, дівчата одна по одній входили до залі, кожна зі своїм батьком. На середину залі глибоким уклоном вони символічно вступали у доросле товариство. Гості, між ними батьки, бабусі, дідусі, рідні, як і загальна громада, щирими оплесками вітали кожну дебютантку.

Презентацію переводили Андрея Якубович, Міця Захарій – курінна і заступниця курінної старшопластунського куреня та Дарія Якубович – курінна сеньйорського куреня „Буриверхи". Цьогорічні дебютантки є дуже активні в українській громаді. Майже усі – випускниці Школи українознавства „Рідна Школа", члени Пласту або СУМ-у, члени молодечого відділу Православної ліґи. Більшість дівчат навчалися народних танців, або танцює в ансамблі „Каштан". Багато з них вчаться чи вчилися гри на бандурі в школі ім. Григорія Китастого.

Після презентації відбувся танець дебютанток, який підготувала Марта Ліщинецька-Келегер. Він кінчився першим вальсом дебютанток з їхніми ескортами, відтак був танець з батьками, а ескорти танцювали з матерями дебютанток. Після вечері почався баль. До танців грала оркестра „Веселі часи" з Чикаго.

Вечір залишиться гарним спомином як дебютанткам, так і всім гостям, котрі своєю присутністю вшанували цю пам'ятну подію.

Дарія Якубович

Відеорозповідь про Помаранчеву революцію

ІСТ-ГАНОВЕР, Н. Дж. – Товариство українсько-американських професіоналістів і підприємців Ню-Йорку і Ню-Джерзі, діючи згідно з засадою „краще один раз побачити, ніж сто разів почути", провело 18 червня в готелі „Рамада" вечір „Фільм, фотографія та музика про Помаранчеву революцію". Доповідчаем був відомий аналітик українських справ, автор багатьох книжок і статтей про сучасну Україну, колишній керівник інформативного бюра НАТО в Києві, а тепер професор-гість Інституту европейських, російських та евразійських досліджень університету Джорджа Вашінгтона д-р Тарас Кузьо. Зустріч відкрив голова Товариства Лев Мазур.

Вечір почався з висловлення подяки управителеві готелю Орестові Федашеві, який відходить з цієї посади, за багаторічну підтримку українського громадського життя - проведення в готелі численних конференцій, зустрічей і свят. Під оплески присутніх йому було вручено пам'ятну плякету зі словами подяки.

Проф. Т. Кузьо в основу доповіді поклав велику і розмаїту колекцію відео- і фотоматеріялів, які передали усі сторони Помаранчевої революції. Присутні побачили ряд відеоепізодів про передвиборну діяльність В. Ющенка, починаючи з липня 2004 року, - численні подорожі Україною, зустрічі з виборцями, перебування у мальовничих. квітучих місцях великої держави. Далі були рідкісні кінокадри в Мукачеві, де сили реакції провели спробу силового втручання у демократичні вибори місцевого управління. Під виглядом спортивних тренувань на місцевому стадіоні зосереджувалися озброєні групи явно кримінального характеру. На виборах били людей, псували обладнання виборчих дільниць. З екрану промовляв побитий народний депутат Юрій Оробець, один з тих, хто виступив проти провокацій В. Медведчука. Також були працівники карного розшуку міліції на чолі з Юрієм Раховським, які всупереч своїм керівникам пішли на роззброєння заколотників, котрі влаштували на стадіоні стрілянину.

Подякували Орестові Федашеві (в центрі) заступник голови Товариства Богдан Витвицький (зліва) і Лев Мазур.

Гості вечора побачили зфільмовані події з „яйцезамахом" на В. Януковича, сумнозвісну промову його дружини в Донецьку, виявлення підпільних складів провокаційних видань і плякатів, вимушене телевізійне вибачення В. Януковича за образу виборців, котрих він обізвав „козлами". Цікавими були висловлювання

Д-р Тарас Кузьо

донеччан, котрі приїхали до Києва на підтримку свого кандидата, але зустріли тут не ворожість, а гостинність киян. Усі події, про які українці в Америці могли тільки чути або читати, були на екрані - записані на мобільний телефон інструктування студентів з боку керівника вищої школи про те, що треба голосувати тільки за В. Януковича, численні перешкоди тим, хто їхав до Києва для участи в акціях протесту.

Провідною силою Помаранчевої революції було молоде покоління, яке виросло за часів незалежної України і не має у свідомості галь-

(Закінчення на стор. 18)

Відбулися річні загальні збори УККА

ЧИКАҐО. – 18 травня Ілинойський відділ УККА зробив крок уперед у своєму намаганні загоїти розбіжності, які назрівали в громаді впродовж минулого року. Збори були названі „надзвичайними", бо „звичайні", які мали відбутися 20 березня, були анульовані з огляду на контроверсії в інтерпретації правильника та через нехтування протокольних принципів. На загальних зборах у березні був присутній Михайло Савків, президент УККА.

Після тих безуспішних зборів була призначена Верифікаційна комісія, завданням якої було перевірити вимоги статуту відносно членства та приготувати список членів, які мають право до голосування на підставі вимог, передбачених правильником УККА.

Головою зборів обрано Ярослава Ганкевича, президента Українського Національного музею в Чикаґо, а секретарем – Надю Волос, керівника радіомовлення „Голос України". Близько 10 осіб на знак протесту, що їхній внесок відкласти загальні збори на наступний рік не отримав схвалення, вийшли зі залі нарад.

Від імені Номінаційної комісії Микола Міщенко подав список кандидатів до нової управи на наступний рік, який присутні схвалили голосуванням. Головою обрано Ореста Бараника, секретарем – Марію Щерб'юк, фінансовим референтом – Степана Стрільчука і 23 членів управи.

До програми входили звіти про досягнення і працю відділу впродовж минулого 2004–2005 ділового року, як також завваги та рекомендації присутніх. Вони торкались справ, порушених у звітах, як теж незрозумілої, необґрунтованої і неприхильної постави групи людей до праці Відділу УККА в Чикаґо.

Основні завваги включали справу участи громади в місцевих демонстраціях на підтримку Помаранчевої революції в Києві, яку організував комітет при співпраці УККА, масову участь в маніфестації біля Посольства України у Вашінгтоні, подяку організаторам тих успішних заходів, признання спостерігачам на виборах тощо. Підкреслено необхідність виділити справу продажу Українського щаднично-позичкового федерального банку „Певність" від діяльности УККА, з чого й почався розкол, хоч УККА, як організація, не мала ніякого відношення до цієї події. Звернено увагу на ролю УККА в репрезентації української громади перед урядом США та його завданням бути об'єднуючим фактором в громадському житті. Вирішено також запропонувати Централі УККА покликати Статутову комісію, завданням якої було б усучаснення статуту.

В минулому році було проведене відзначення важливих дат в історії України, „Українських днів" і Дня Незалежности з участю впродовж двох днів майже 13 тисяч відвідувачів.

Відділ організував людей для проведення президентських виборів. Деякі члени УККА на власний кошт поїхали в Україну, щоб збільшити число офіційних міжнародних спостерігачів, яких з боку української діяспори у світі було понад дві тисячі. Минулий рік і з фінансового боку був успішний, бо Відділ зібрав понад 80 тисяч долярів на УНФонд і УНІС.

У час, коли Україна пережила зміну, яка принесла економічні, соціяльні і організаційні реформи, настав час усвідомити, що місія і праця УККА потребує певних змін. УККА виконав свою місію і відіграв важливу ролю як в Україні, так і в США у час Помаранчевої революції. Тепер настала потреба стабілізувати процес змін, які повинна зі зрозумінням приняти українська громадськість в США. Наша спільнота збагатилася масовим припливом нових імігрантів та поколінням молоді, народженої в Америці. Обидві ці групи є частиною того покоління, яке є добре поінформоване і зацікавлене ролею України в світі.

Така зміна ситуації є позитивним явищем української діяспори і для майбутности УККА. Саме тепер настав сприятливий час проявити, розвинути і випрацювати плян для включення наступного покоління, щоб приготувати його до ролі провідників у майбутньому.

Учасники зборів відділу УККА

Орест Бараник

Відеорозповідь...

(Закінчення зі стор. 17)

мівних нашарувань минулого. Але гарною спадщиною минулого залишився студентський гумор, який навіть в часи комуністичного диктату розквітав сатирою проти влади на змаганнях „клюбів веселих і кмітливих". Тепер ця зброя обернулася проти ставленика реакційного режиму.

На вечорі було показано численні пародії, плякати, вуличні інсценізації (зокрема удавану прогулянку в'язнів на Хрещатику – натяк на кримінальне минуле В. Януковича), уривки з популярних кінокомедій з накладеним актуальним звукозаписом. Окрему сторінку відеодоповіді склали пісні Майдану. Зворушливо прозвучав виступ президента Грузії М. Саакашвілі досконалою українською мовою. Д-р Т. Кузьо відповів на запитання присутніх.

Опісля було частування. Гості купували також фотоальбом Фелікса Хмельковського „Ті дні на Майдані", у якому увічнено фотокамерою події Помаранчевої революції.

Л. Хм.

Зворушливе свято в церкві свв. Петра і Павла

АНСОНІЯ, Кон. – Понад 170 парафіян Української католицької церкви свв. Петра і Павла 3 квітня відзначили Великдень. Після Служби Божої відбулись концерт і святочна гостина. Гостину поблагословив о. Альберт Форляно з УКЦ св. Михаїла в Ню-Гейвені. Концерт розпочався великодніми піснями, опісля були танці і вистава. Великодні побажання виголосила Софія Мартинюк. Програму вела Сузана Монкс, дитячим хором і виставою провадила Йоланта Коваль, а Френк Ф. Стубан був керівником танців. *Фото: Ф. Стубан*

УКРАЇНА І СВІТ

„Зелені свята" в Україні

КИЇВ. – 19 червня, коли Церква відзначала свято П'ятдесятниці, день Святої Трійці – зішестя Святого Духа на апостолів, в Україні храми і будинки були прикрашені гілками дерев, травою і квітами. Молода зелень і квіти символізували приношення Богові початків весни, що оновлюється, а також Церкву Христову, яка квітне, ведучи людей до оновлення Духом Святим. На фото: дитячий фольклорний гурт „Бурківчанка" з села Бурківці, Тетіївського району на Київщині представляє у Києві програму „Зелена неділя". Фото УНІАН

Це був рік плідної праці на Волині

ЛУЦЬК. – Єпископ Луцький і Волинський Михаїл 31 травня минулого року був возведений на Волинську катедру – відповідно до рішення святішого Синоду УПЦ КП від 14 травня того ж року.

Минув рік архипастирської діяльности Владики Михаїла на його рідній Волині. У Волинській єпархії за цей час зареєстровано ще 20 релігійних громад. Їх число сягнуло 260, висвячено 15 священиків і нині їх загальна кількість – 239, завершено постриг 4 ченців, освячено 8 новозбудованих храмів та каплиць. Усі служителі катедрального собору св. Троїці, опріч Богослужінь, беруть найактивнішу участь в церковному громадському житті єпархії.

Молоді благочинні оо. Іван Семенюк, Михайло Мельничук, Юрій Устимчук, священики оо. Андрій Закидальський, Богдан Гринів та інші засівають золоте зерно віри через пресу, радіо, телебачення, видавничу діяльність, власним прикладом і знаннями.

Хор „Оранта" – окраса всіх Богослужінь, його співом захоплювались десятки тисяч шанувальників в Польщі, Німеччині, Італії, Франції. Є церковні хори в усіх парафіях.

На Волині діють 4 монастирі – три чоловічі і один жіночий. Видаються „Волинські єпархіяльні відомості", засновано молодіжне братство св. Миколая князя Луцького, відбудовуються приміщення Волинської духовної семінарії.

Володимир Рожко

Владика Михаїл (в центрі) при підписанні угоди про духовну опіку міської клінічної лікарні.

Чому українці Казахстану не зустрілися з Президентом України?

З Казахстану до „Свободи" надійшли листи голови асоціяції „Українці Казахстану" Михайла Парипси і головного редактора газети „Українські новини" Тараса Чернеги, суть яких зводиться до того, що під час візити Президента України В. Ющенка до Казахстану 30-31 травня Посольство України в Казахстані не тільки не подбало про зустріч місцевих українців з новообраним президентом, а й всіляко утруднювало таку зустріч, котра й не відбулася. Коли провідники української громади оскаржили такі дії українських дипломатів, їм було надіслано офіційну відповідь, у якій стверджувалося: „Відсутність зустрічей з активістами діяспори була зумовлена насиченістю офіційними заходами і браком часу, а не завдяки тому, що Посольство України таких зустрічей не передбачало". Подаємо уривки з листів до „Свободи".

Візиту Президента України до Астани чиновники Посольства України в Казахстані приховували до останнього. Чого побоювалось Посольство? Звичайно, під час такої зустрічі ми б не стали говорити з Президентом України, що саме завдяки Посольству України під час президентських виборів у всіх трьох турах на посольській виборчій дільниці переміг Віктор Янукович. Ми не стали б розповідати, яких переслідувань на основній праці зазнав за свою позицію голова асоціяції. Навіть замовчали б й той факт, що Посольство України намагалося виселити редакцію газети „Українські новини" з приміщення Інформаційно-культурного центру, в ультимативній формі зобов'язавши звільнити приміщення до 1 березня поточного року. Звичайно, ми знайшли б про що поговорити з Президентом у конструктивному напрямку. Зустрічі керівників українських громад Казахстану з провідниками України вже стали певною традицією. І саме речникам посольства наявність такої традиції повинна б бути милішою, оскільки це надбання можна цілковито зарахувати на їхній рахунок як свідчення наполегливої праці на користь всього українства. Але, як казав свого часу перший Президент України – маємо те , що маємо...

Тарас Чернега

Минулий тиждень був знаковим в міждержавних взаєминах України і Казахстану. Про це свідчать підсумки офіційної візити В. Ющенка до Казахстану, що було в достатній мірі висвітлено в засобах масової інформації республіки і особливо в „Українських новинах". Але чи не навмисно „забули" при цьому про діяспору, чи не було це кимсь сплановано і так незграбно нею знехтувано?

Відверто кажучи, я був впевнений, що такої зустрічі не буде. Про візиту українського Президента до Казахстану я довідався з Інтернету. Не дочекавшись хоч якогось повідомлення від Посольства, був змушений 25 травня звернутися з запитом стосовно можливої участи у цьому заході активу української асоціяції до Посла України в Казахстані В. Цибенка. Наступного дня я отримав відповідь, що в проєкті програми візити зустріч з представниками української діяспори плянується під час відвідування Президентом навчального комплексу в Астані. Посольство поінформує про зустріч мене та голів громад. Не отримавши того повідомлення, 28 травня я написав листа до Посольства з клопотанням передати Президентові В. Ющенкові звернення від Асоціяції „Українці Казахстану". В перших числах червня до мене надійшло письмове повідомлення Посла України, що звернення „передано до рук консультанта Служби державного протоколу". Що ж, і на тому спасибі.

Звичайно, я повністю сприймаю докори на мою адресу, що не зумів організувати такої зустрічі. Мені й самому прикро та соромно, що такої зустрічі не відбулося. Я не маю достовірних підстав, щоб когось звинувачувати у створенні штучних перешкод для зустрічі Президента України зі своїми співвітчизниками. Та все ж таки, щоб, як кажуть, розставити всі крапки над „і", надіслав запити на адреси Адміністрації Президента Казахстану і Секретаріяту Президента України з проханням роз'яснити, хто готував проєкт програми візити Президента України до Казахстану і чому ж не відбулось хоча б короткочасної, але повноцінної зустрічі з активом української діяспори.

Я ні в якій мірі не звинувачую Президента України у тому, що його зустріч із співвітчизниками, котрі роблять все можливе, щоб піднести культурно-духовний рівень українського народу на щедрій казахській землі, була знехтувана саме ним. Впевнений, що провина за це цілком лягає на тих, хто плянував та здійснював програму візити. Я докладу всіх сил, щоб В. Ющенко все ж таки довідався про цю, хвилюючу для нас і не байдужу для нього, справу.

Михайло Парипса

Архіви...

(Закінчення зі стор. 9)

Михайла Драгоманова; матеріяли з архіву Митрополита Андрея Шептицького; листи Пантелеймона Куліша. Було обідрано особові архіви Студинського, Старосольського, Назарука, інших. Вкрали 66 королівських грамот на перґаменті з ориґінальними печатками – вони вже вивезені за кордон. Викрадено найдавніші метричні книги римо-католицького катедрального собору у Львові; сотні фотографій з першої половини XX століття. Злодії обчистили архів єврейської релігійної громади у Львові – викрадено справи, пов'язані з єврейським населенням Галичини тощо... Йдеться про тисячі викрадених сторінок.

– Ціна всього цього, вочевидь, не тільки духовна...

– Грошова вартість викраденого – також „табу". Торгують цими цінностями так звані колекціонери, я підкреслюю – так звані, бо треба розрізняти справжніх колекціонерів від тих, що націлюють когось на викрадення і далі перепродують крадене. Я подам один приклад: вже в Києві було знайдено тисячу аркушів, викрадених з архіву Митрополита Шептицького. За цю тисячу аркушів вимагали 200 тисяч евро. А це ж невеличка частка украденого. Якщо перевести на наші гроші, це приблизно мільйон двісті тисяч гривень. Можна собі уявити, за скільки, наприклад, можна продати 66 королівських грамот на перґаменті. Іншими словами, йдеться про багато мільйонів.

– Відповідати за цей злочин, мабуть, повинні не тільки злодії, а й ті, на кого вони працювали?

– Я думаю, що за ту крадіжку мають відповідати згідно з українським законодавством і злодії, і ті, що перепродували крадене, і ті, що купували, і ті, що уможливили крадіжку й знищення національних цінностей у велетенському розмірі, і з погляду культурно-історичної і, врешті, грошової вартости. Втім, кілька слів про те, як викривали цей злочин. Перші сиґнали про крадіжку документальних фотографій дійшли до архіву ще у травні 2003 року, два роки тому. Тоді йшлося про фото архикнязя Вільгельма Габсбурга, яке зберігалося у Львові. Про цю та інші крадіжки вже тоді доповідали дирекції архіву. Реакції не було ніякої. Поволі все почало розкриватися аж після того, як 17 липня 2004 року на цілу Україну по телебаченню проголосили, що прем'єр Янукович купив листи Грушевського і подарував їх Історичному музеєві у Києві. Тільки у другій половині липня того ж 2004 року було видано наказ про якусь „негласну" перевірку архіву. Тяжко сказати, що вона означає у порівнянні з „гласною", але й у вересні 2004 року дирекція публічно заперечувала крадіжку.

– Невже керівництво Львівського архіву не зацікавлене у виявленні й покаранні злочинців?

– У цілому світі, коли викрадають якісь значні цінності, про це оголошують відразу ж. Не тільки для того, щоб шукати цінності, але й для того, щоб припинити можливе перепродування, вивезення за кордон. Львівським архівом нічого в тому напрямі зроблено не було. Інтерпол досі не повідомлений, хоча ми знаємо, що документи з цього архіву вже є поза межами України. Досі не оголошено перелік вкраденого, що полегшує продаж і перепродаж. Виникає питання: чому злодії користуються такими привілеями?

Тут я таки хотів би наголосити на політичному моменті. Коли у грудні 2004 року стало зрозуміло, що режим буде мінятися, міліція почала цікавитися цією справою. Треба сказати відверто, що слідство було і є нефаховим. Скажімо, перебирали руками фотографії, але міліція „забула" про дактилоскопію. Генеральна прокуратура України перекинула слідство з Галицького району міста Львова у слідчий відділ міської міліції Львова, але хід справи від того мало змінився. Слідчі не хочуть говорити з тими працівниками, які заявляють про викрадення. Робиться все для того, щоб справу закрити. Було абсурдне твердження з боку обласної міліції, що до архівних сховищ тільки протягом 2004 року мало можливість заходити 76 осіб! Тоді, коли згідно з правилами діяльности архівів, до сховищ одночасно може заходити тільки двоє осіб, і то завжди в присутності охоронця фондів. Дійшли до того, що роблять обшуки у столах працівників архіву, шукаючи, очевидно, не вкрадене, а те, що хтось записав, дізнавшись. Відбувається фальсифікація документів, щоб скинути вину на попередніх директорів архіву.

Попереднім директором був світової слави вчений, професор Орест Мацюк, але з тим тепер уже не рахуються. Складають антидатовані документи, щоб якось прикрити жахливу крадіжку – деякі справи пошматовані так, що дивитися на них не можна, з них видирали аркуші зсередини, з кінця, збоку.

Є ще низка дуже неприємних справ, пов'язаних із львівським архівом. Мабуть, дехто пам'ятає справу Марка Шрабермана, який викрав у Дрогобичі настінні розписи Бруно Шульца і вивіз їх до Ізраїлю. Досі триває пов'язаний з цим дипломатичний конфлікт між Україною і Ізраїлем: Україна вимагає повернення вкраденого. Марк Шраберман був працівником архіву, і до останнього часу його приймали там дуже радо. В охорону фондів архіву брали людей з кримінальним минулим і наркоманів, тому що вони були близькими родичами директора архіву. А в червні минулого року вбили одного з охоронців фондів, що тимчасово там працював і був майбутньою зіркою сходознавства – я керував його науковою працею. Його сильно побили, через десять днів він помер. Перед тим він сказав мені: „Я до вас якось прийду і розповім, що діється в архіві"... Перелік дивних і трагічних фактів, пов'язаних з львівським архівом, великий. До тих дивних фактів я б зарахував, що 21 грудня минулого року Указом Президента Л. Кучми директорові архіву Діяні Пельц було присвоєне звання Заслуженого діяча культури України.

– Чи реально сьогодні змінити ситуацію на краще?

– Очевидно, в першу чергу, слід встановити злодія чи злодіїв, покровителів чи спільників, повернутися до нормального стану пльомбування і замикання сховищ: понад чотири роки сховища в архіві не пльомбували, не ставили печатки! Ви розумієте, чому не ставили. Треба, очевидно, притягнути до судової відповідальности й тих, хто продавав й перепродував документи, контрабандою переправляв за кордон. Це, очевидно, стосується також тих, хто замовляв, і тих, хто потурав крадіжкам.

Треба припинити дезінформацію громадськости, подати до загального відома список вкраденого і вартість цього у грошах. Наскільки розумію, список цей кольосальний: вже кількасот сторінок самого переліку, отож не так просто його публікувати. Досі в архіві не було жодної комісії з-поза архіву, яка б поцікавилася тими справами. Держкомархів, який недавно перестав існувати, робив усе для того, щоб така комісія не з'являлася в архіві. Перевіряти треба, очевидно, не тільки сховища архівів, а й фінансову діяльність.

В архіві немає вченої і наглядової ради, немає жодної контролі громадськости, архів перетворився на приватну власність: що схочу, те зроблю.

Я думаю, що генеральну перевірку треба провести не тільки у Львові, але також і по інших державних архівах України, бо сигнали надходять різні і дуже-дуже неприємні.

Світлана Маковицька,
газета „Україна молода",
Київ

Видано „Молитовник для воїна"

З благословення Святішого Патріярха Філарета в травні ц. р. Управління духовно-патріотичного виховання і зв'язків із Збройними силами України видало українською мовою „Молитовник для воїна". Молитовник цей підготовив голова Управління, проректор Київської Духовної академії, прот. д-р Димитрій Садов'як, видання фінансувало Товариство св. Андрія при УПЦеркві в США, якому на одній з перших сторінок вміщено відповідне признання.

Молитовник малого розміру (3„Х4), в чорній твердий обкладинці з золотим хрестом і написом, має понад 360 сторінок. Зміст поділений на три частини.

В першій частині вміщено матеріяли про християнський погляд на загальний військовий обов'язок. В них розглядається військову службу як виконання заповіді Божої про любов до ближнього, обговорюється значення військової присяги, стверджується, що християнська любов і дружба є запорукою успіху у військовій справі. В кінці подані тексти Військової присяги, гимну України та молитва за Україну. Друга частина має заголовок „Закон Божий". Це скорочена форма катехизису, в якому є розділи про Бога, властивості Божі, про гріх, покаяння, призначення людини, тексти Заповідей Божих, Заповідей Блаженства, істини віри, чесноти християнські та інші інформації.

Третя частина – починається з обговорення значення молитви для людини, де і коли можна молитись, та які є молитви. Далі подані ранішні та вечірні молитви, молитви на всякі потреби, включно з молитвою до св. Юрія Переможця про збереження життя. В цю частину включені чин благословення в далеку дорогу,

молитва за Батьківщину та церковний календар цілого року.

Цілий молитовник пристосований до потреб вояка, з поданням стислих відповідей на запитання, які можуть виникати в нього при виконуванні військових обов'язків. Прот. д-р Димитрій Садов'як, укладаючи цей молитовник, брав до уваги зовсім реальну можливість, що багато вояків і рекрутів Збройних сил України мали дуже обмежене релігійне виховання або й зовсім його не мали. Тому цим молитовником він старався заповнити ту прогалину у вихованні молоді, яка ще не повністю ліквідована в Україні.

Михайло Герець,
Ратерфорд, Н. Дж.

Визначені лавреати конкурсу

НЮ-ЙОРК. – Журі конкурсу україністики Фонду Воляників-Швабінських при Фундації УВУ (д-р Степан Воляник, проф. д-р Михайло Присяжний, проф. д-р Тарас Салига, акад. Леонід Рудницький –голова, проф. д-р Володимир Стойко і проф. д-р Євген Федоренко), визначили лавреатів нагороди Фонду за 2003 рік.

Перші нагороди присуджено Анатолієві Карасеві за книгу „Філософія громадянського суспільства в клясичних теоріях і некласичних інтерпретаціях" (Львів, 2003) і Петрові Перебийносові – „Чотири вежі. Лірична дилогія" (Київ, 2003). Другі нагороди дістануть Маркіян Мальський, Михайло Мацях „Теорія міжнародних відносин" (Київ, 2003), Михайло Лукінюк „Обережно: міфи!" (Київ, 2003), треті – Василь Боровий „Полинова сага. Поезії" (Харків, 2003), Сергій Квіт „Основи герменевтики" (Київ, 2003), четверті – І. Запоточний, В. Захарченко. „Державне реґулювання реґіональної економіки" (Харків 2003), Зоя Гостєва „Слово про слово" (Харків 2003), Марія Зобенко „Українське небо Олеся Гончара. Есеї, студії, полеміка" (Львів, 2003). Відзначено книги Петра Боярчука „Дорогами болю" (Луцьк, 2003), Нестора Мизака „За тебе, свята Україно. Заліщицький повіт у визвольній боротьбі ОУН-УПА. Книга третя" (Чернівці, 2003), Євгена Федоренка, ред., „Шкільна Рада 1953-2003" (Ню-Йорк, 2003).

Урочисте відзначення лавреатів та вручення нагород відбудеться у Львівському університеті ім. Івана Франка. Час і дата будуть оголошенні у пресі. Закликаємо охочих взяти участь у наступному конкурсі і висилати свої твори на адресу Львівського університету до проф. Михайла Присяжного (один примірник) та на адресу Фундації УВУ: „Ukrainian Fee University Foundation", P.O. Box 1028, New York, NY 10276 (другий примірник). Реченець – 15 жовтня 2005 р. Приймаються тільки друковані твори, що вийшли 2004 року.

УВУ

Відкриті двері Бориса Тарасюка

Р.Л. Хомяк

КИЇВ. – Недавно під один з відновлених одеських готелів під'їхали два роверисти. Весь їх багаж був прикріплений обабіч передніх і задніх коліс солідних велосипедів гірського типу, так звані „mountain bikes".

Коли один з мандрівників пішов до готелю реєструватись, я завів балачку з тим, що пильнував велосипеди. Спробував англійську – після того, як почув, що вони спілкуються німецькою. Виявилось, що туристи на роверах є шоферами автобусів в Берліні. Вони вирішили провести свої вакації на двох колесах, подорожуючи з Берліну до Криму, і повернутись до Берліну поїздом. Що тут цікаве – це те, що мотивацією для берлінців було рішення України запровадити безвізовий режим для власників пашпортів Европейського союзу і Швайцарії. Тимчасово: від травня до вересня нинішнього року. Берлінські роверисти в Одесі, як і тисячі учасників міжнародного пісенного конкурсу „Евробачення" в Києві, для яких цей хід був в першій мірі задуманий, приїхали в Україну тому, що тепер не треба було клопотатись з отриманням в'їзних віз.

Так, Польща, Прибалтійські країни, Угорщина та навіть Албанія вже раніше перейшли на безвізовий режим для громадян Західньої Европи, США, Канади. Але на території колишнього Союзу Україна перша пішла тим шляхом; нехай покищо на експериментальній базі, нехай на обмежений час, для обмеженої кількости країн, але перша!

Нам, американцям, все ще треба дістати візу, щоб приїхати, як каже мій кум Тит Геврик, „з старого краю" до нової України. (Про візовий режим Сполучених Штатів шкода й говорити: він завжди був тяжкий, а після „11 вересня" – ще важчий до подолання. Американські організації, які займаються обміном студентів і науковців, з жахом говорять про те, як серйозно зменшилась кількість цих аплікантів. А власне студентський обмін є одним з найефективніших засобів для поширення по світі „американської ідеї" і міжнародного порозуміння).

Скасувавши потребу віз, Міністерство закордонних справ України (МЗС) відмовилось від неабиякої суми „живих грошей" на утримання своїх недешевих закордонних представництв. (Оренда приміщень в Римі, Парижі чи Берліні голову паморочить). Зате безвізовий режим має збільшити кількість відвідувачів – як це добре знають поляки, чи естонці чи болгари. Відвідувачі, в свою чергу, залишають в країні гроші, що входять в економіку, а частина їх, за умов нормальної податкової системи, доходить до державного бюджету, який покриває витрати міністерств. Але такі теорії не переконують недавніх жителів „країни рад".

Ось як зареагував на рішення нової української влади щодо безвізового режиму Георгій Бовт, головний редактор російського журналу „Профіль": „Ющенко легко зробив те, чого Москва, боячись поступитись своїй великодержавній гордості (а також консульськими доходами, за які живе наше убоге МЗС), не могла й уявити собі в найкошмарнішому сні. Ну як так можна – у нас же усі візові гидоти тільки на базі взаємности. То що ж тепер доведеться робити на російсько-українському кордоні? Тягнути колючий дріт по всьому периметрі? Заводити візовий режим для українців? Чи, може, відмовитись від свого пограничного фетишизму і усвідомити, що ті, кому треба, все одно до нас дістануться, а ті, які хочуть оглянути країну, хай собі приїжджають з грішми? Боюсь, що це буде важка дилема для вітчизняних 'охоронців периметра'. І все через них, через хохлів". (Витончений російський інтелігент і журналіст Георгій Бовт не відчуває, що слово „хохол" може бути образливе українцеві. Він навіть у заголовку своєї статті вдався до нього: „Хохли як двигун прогресу", думаючи, що таким чином робить українцям прислугу, протиставляючи їх своїм заскурузлим росіянам! Правда, чимало українців в Росії самі називають себе хохлами).

А крок, до якого вдалась Україна, є частиною політики міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка; це – політика „відкритих дверей". Міністер Б. Тарасюк недавно навіть влаштував для журналістів „День відкритих дверей" у своєму відомстві.

Він особисто провів з ними пару годин, відповідав на запитання, показав їм залі для переговорів і свій кабінет, а далі передав журналістів своїм заступникам – Володимирові Огризкові і Валентинові Наливайченкові. В програму „відкритих дверей" міністерства також входили відвідини бібліотеки і музею МЗС та нового Центру допомоги громадянам України за кордоном, який прикріплений до консульського відділу, що його очолює заступник міністра В. Наливайченко.

Міністерство закордонних справ знаходиться в будинку, який був запроєктований для Центрального Комітету Компартії України. Потім там був ЦК комсомолу. Інакше кажучи – і на це звернув увагу міністер Тарасюк – це типова совєтська бюрократична будівля, яка не надто пристосована до потреб нинішньої дипломатії. Наприклад, у великій залі переговорів багато вікон, але стіл для переговорів розміщений так, що одна сторона добре освічена, а друга - затінена. Міністер казав, що часто веде переговори у вигіднішій, меншій кімнаті, коли число учасників переговорів невелике.

Також в кабінеті міністра, як у порядного совєтського начальника, є з вісім телефонів. Більшість з них мають однакові дзвінки, так що не знати, яку слухавку піднімати. Міністер Б. Тарасюк казав, що найчастіше користується своїм мобільним телефоном, на якому має доступ до Інтернету й електронної пошти. (Серед батереї телефонів в міністерському кабінеті є й два з прямими лініями до Президента і прем'єр-міністра).

З синівською гордістю Борис Тарасюк показав фото з 1945 року у своєму кабінеті, де видно його батьків-вояків біля руїн берлінського Райхстаґу (парляменту).

Що було цікаве і дивне в розповіді міністра закордонних справ – це те, що його люди, а їх тепер 750 в міністерстві, заробляють значно менше, ніж співробітники Міністерства фінансів чи Міністерства юстиції. (У США заробітні платні бюрократів однакові; ступінь американського державного службовця, незалежно від того, в якому міністерстві він працює, вирішує платню).

Міністер Б. Тарасюк також повідомив, що у прем'єр-міністра вже є плян нової структури МЗС України, так що є надії на кращі винагороди за працю українських дипломатів. Зараз вони дістають найменше з дипломатів усіх країн СНД. (Запросіть українського дипломата „на ланч" при нагоді).

Володимир Огризко, який керує апаратом міністерства і також відає кадрами, казав, що після Помаранчевої революції „ентузіязму у співробітників побільшало", що є більше розуміння інтересів держави та що стало цікавіше працювати, хоч праці багато. Вакансії в міністерстві, казав В. Огризко, заповнюються через відкритий конкурс. Що другу п'ятницю в його кабінеті 16 осіб обговорюють кандидатури на вакантні місця. Кожний кандидат мусить володіти 2-3 мовами. (За знання мов міністерство доплачує премії до заробітної платні).

Центр допомоги громадянам України – це новотвір міністерства. Він розміщений в будинку Дипломатичної академії, поруч з міністерством, так що доступ громадян і негромадян, яким потрібні консульські послуги, простіший – прямо з вулиці, без перевірок і маґнетних рамок. (Якщо ви загубили свій американський пашпорт, насамперед звертайтесь до нашого консуляту – за яких півтори милі від міністерства, а тоді заходьте до консульського відділу МЗС, щоб оновити візу. Там, до речі, діє американська апаратура, яка виготовляє документи з фото і відбитком пальця: біометрична система). А з цим Центром допомоги громадянам України співпрацюють міжнародні й українські неурядові організації. Оксана Горбунова, яка вже роками працює з постраждалими за кордоном українками, була в Центрі під час відвідин журналістів і позитивно висловлювалась про цей новий акткивний захід МЗС.

Дмитро Свистков, речник МЗС, повідомив журналістів на реґулярній зустрічі через тиждень після „Дня відкритих дверей", що міністрство ретельно відстежує цей тимчасовий безвізовий режим і в липні-серпні проаналізує наслідки. Може, він стане постійним, може, европейські країни полегшать в'їзд українців, зокрема студентів, до своїх країн. Чого доброго – й Україна дозволить нам, американцям, приїжджати сюди без віз. А гроші ми обов'язково залишимо тут – як ті берлінські водії на роверах.

Створено Асоціяцію древніх міст

КИЇВ. – В Україні є майже сотня міст, вік яких нараховує понад 500 років. Посадники частини цих міст 2 червня оголосили про створення Асоціяції древніх міст України. Головне завдання асоціяції – показати Україні та світові, наскільки давня держава Україна і як багато в ній ориґінальних історичних пам'яток.

Інтерес до України став помітним, в основному, після Помаранчевої революції, однак це стосувалося переважно політики. Між тим, Україна є однією з найдавніших держав Европи, а відтак може значно розвинути свій туристичний потенціял. Поки що центрами туризму традиційно залишаються Київ, Крим та Карпати. Однак, керівники невеликих, але давніх міст кажуть, що і в інших реґіонах України є на що подивитися. В Україні є просто унікальні місцини, про наявність яких часто не здогадуються навіть місцеві жителі. Великі перспективи і у внутрішнього українського туризму, вважають члени асоціяції, оскільки українці, рівень добробуту яких зростає, починають цікавитися власною історією.

Асоціяція не має нічого спільного з політикою. Йдеться лише про обмін інформацією, підтримку історичних пам'яток, проведення археологічних розкопок та популяризацію містечок як туристичних центрів.

Вікторія Сюмар,
„Голос Америки"

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Олег Чмир на сцені був графом ді Луна

НЮАРК, Н. Дж. – 10 і 12 червня в Концертно-мистецькому центрі відбулись вистави опери Дж. Верді (1913 – 1901) „Трубадур", у якій співали артисти українського походження– Ольга Романко (Леонора) і Олег Чмир (граф ді Луна).

Цю оперу вперше поставили 19 січня 1853 року і вона стала тріюмфом композитора. Музика дуже мелодійна, сповнена темпераменту. Дія її відбувається в Еспанії у XV ст. і сповнена неймовірних конфліктів і ситуацій. Граф ді Луна в останній сцені посилає на страту свого суперника в коханні і тільки після його смерти дізнається, що то був його брат, котрого він шукав впродовж усього життя.

В Нюарку поряд з добре відомим шанувальникам клясики Олегом Чмиром (баритон) співала також знана Ольга Романко, яка народилася у Москві і там закінчила музичний інститут, після чого співала у Великому театрі Москви, а також в Італії, Німеччині, Великій Британії, Еспанії, Арґентині та інших країнах.

Л. Хм.

Олег Чмир в ролі графа ді Луна

Виставка творів Юрія Савченка

ДІТРОЙТ, Миш. – До ґалерії ЕКО з виставкою картин завітав з України академік-живописець Юрій Савченко, учасник чисельних всеукраїнських, европейських та міжнародних виставок, член Національної спілки художників України, почесний громадянин міста Слов'янська, де він народився, працює і постійно живе.

Ю. Савченко є одним з найвідоміших і найцікавіших сьогодні українських живописців. Теми його творів – пейзажі, портрети, натюрморти. Рідна Україна, велич української мазаної білої хатки під солом'яною стріхою, соняшники у безмежному морі людського щастя, море квітів та яскравого сонячного світла плинуть до глядача з картин Юрія Савченка.

Стан душі майстра і стиль виконання його живопису – імпресія. Його живопис відрізняється своїм стилем. Це пастельний мазок, вічна гра світла з тінню, насиченість одного кольору і вміння розкласти інший на складові. Кожна картина художника – самобутня, з неї струмує невтомна творча енергія. Постійний пошук нових рішень, величезна працелюбність допомагають мистцеві створити свій, не подібний на інших, авторський почерк. Багато персональних виставок, що проходили як на батьківщині, так і за кордоном, допомагають авторові постійно бути на вершині світових художніх тенденцій.

Відкриття мистецької виставки в Дітройті відбудеться 25 червня. Виставка триватиме до 19 липня. Адреса: 26795 Ryan Road, Warren.

Ліда Колодчин,
голова 94-го Відділу УНСоюзу

НОВІ ВИДАННЯ

Цінна праця про православ'я

З густої, майже чорної пітьми виринає сумний-пресумний лик пресвятої Богородиці, до щоки якої припадає своїм святим личком маленький Ісус Христос. Це репродукція славетної Вишгородської ікони Богоматері, клясичний візантійський сакральний твір, привезений в княжу Русь – Україну з-за моря; згодом викрадений напівмонголом Андрієм Боголюбським, забраний до Володимира-на-Клязьмі і перейменований на „Володимирську". Під репродукцією, мов застигла кров, – пляма червоної малярської фарби, що вся полущилася й от-от має обсипатися. На тлі такої застрашуючої композиції білими літерами написано назву монографії: „Вселенське православ'я: суть, історія, сучасний стан". Обкладинка – символічна, і ця символіка не втішає; в ній небагато оптимізму (до речі, комп'ютерний дизайн книги, а отже, ймовірно, й обкладинки, належить відомому майстрові книги і одночасно православному священикові о. Володимирові Романишинові). З цих „вхідних врат" до величезної за обсягом дослідницької праці (912 сторінок!) читач вже набуває певного настрою: аналіз суті, історії й сучасного стану вселенського православ'я буде, мабуть, гостро критичним і назагал песимістичним.

Але мистецький вигляд обкладинки, сповнений контрастів і якоїсь тривоги, лише частково відповідає змістові книги. Досвідчений філософ-релігієзнавець Олександер Саган ніде не вдається до критики, до емоційних сплесків (завидна міцність нервів!) і публіцистичних зворотів, але аналізи в його праці – ціле море. Для українського релігієзнавства ця книга нова і новаторська. У нас багато історій українського православ'я (ще більше – російського), а от про вселенське, тобто репрезентоване чотирма найстарішими, але тепер майже зникаючими патріярхатами (Єрусалимським, Олександрійським, Антиохійським, Константинопільським), півтора десятком автокефальних та автономних диптихіяльних („визнаних") національних Православних Церков і приблизно такою ж кількістю позадиптихіяльних („невизнаних") національних Православних Церков, – про таке вселенське православ'я українських досліджень, до того ж написаних українськими авторами, ми не маємо. Так що книга кандидата філософських наук, старшого наукового співробітника Відділення релігієзнавства Інституту філософії імені Г. С. Сковороди Національної Академії наук України (м. Київ) О. Сагана є піонерською в українському релігієзнавстві. Втішає те, що це не поверхове ковзання по фактах, а ґрунтовна і, я б сказав, фундаментальна праця, яка прикрасить наукові доробок нашого академічного Інституту філософії за останні роки. Не знаю, чи Міністерство освіти й науки схвалить цю книгу як посібник для філософських факультетів університетів України, де є катедри чи відділи релігієзнавства, але безперечно одне: кожен, хто серйозно вивчає православ'я як віру й інституцію, захоче мати цю книгу, видану недержавним видавництвом „Світ знань" лише однотисячним накладом, у себе на книжковій полиці.

Підстави для такої оцінки книги дає її зміст і структура. Зміст – це, насамперед, кольосальний фактичний матеріял, зібраний переважно у другій частині монографії „Історія та сучасний стан Православних Церков". Тут маємо дані про понад сорок Православних Церков: помісних „визнаних", помісних „невизнаних", автономних, старообрядницьких, старостильних, східних дохалкидонських (у яких неоднозначне ставлення до рішень Четвертого Вселенського собору 451 р. в Халкидоні) та різних „біляправославних" менших угруповань, які самі себе також називають Церквами. Цей майже енциклопедичний фактаж поданий за певною схемою: історія Церкви, вишкіл в ній священнослужителів, першоієрархи Церкви та управлінські структури при цьому, статистичні дані про „канонічну територію", число вірних, їх національну чи племінну належність. На відміну від енциклопедичних даних, які, як правило, є „голі" щодо фактів, у книзі О. Сагана фактаж виступає як предмет авторської аналізи. Автор дуже обережний в оцінках, в коментарях, що, мовляв, є добре, а що погане; проте його обережність не означає невтральности. Олександер Саган – віруючий християнин православного віросповідання, демократичних переконань і виразної української національної свідомости. Ці характеристики його особистости постійно присутні в книзі, одначе вони „не випирають", даючи місце науковій об'єктивності і особистій позиції читача книги щодо наведених даних.

Тому деяка песимістична тінь, яка проходить крізь усю книгу, є, швидше за все, наслідком переживання автора – сина Церкви – за те, що в Церкві негаразд; за те, що люди, покликані плекати Церкву як Тіло Господнє тут, на Землі, через свою гріховність не забезпечують повноцінного здоров'я цього Тіла. Якщо припустити, що хтось може втішатися негараздами у православ'ї з тих чи інших міркувань, то це ніяк не стосується до позиції автора книги, який, навпаки, сумує і співпереживає з приводу цих негараздів. Найбільшим негараздом О. Саган слушно вважає так званий цезаропапізм, який виник ще у Візантійській імперії (і який, додам від себе, став однією з головних причин краху цієї великої християнської держави, на яку Господь покладав великі місії, котрих, на жаль, Візантія в повному обсязі не змогла виконати), і котрий перманентно був запозичений двома пізнішими, після Візантії, православними імперіями – Московською і Сербською (Югославською). Можливо, тенденції розпаду цих двох імперій, які виявилися вже в сучасну епоху, і є платою за „позичений" візантійський цезаропапізм, тобто злиття і взаємопереплетення Церкви як інстанції духовної, заснованої на євангельських принципах (любові, покаяння й прощення), і тоталітарної імперської держави, заснованої на цілком протилежних принципах – підкорення слабших, неправді, шовінізмі, розділенні і владарюванні.

Найповніше позиція автора щодо цезаропапізму і його зворотної сторони медалі – папоцезаризму – викладена при аналізі Візантійської (Константинопільської), Еландської (Грецької), Московської, Сербської Церков. О. Саган ставить у пряму

(Закінчення на стор. 26)

Руслана покорила Словаччину

ПРЯШІВ, Словаччина. – Дні української культури у Словаччині, безпосередньої сусідки незалежної України, стали вже традиційними. Та якщо раніше вони були більш-менш формальними й обмежувалися візитою до Пряшева делегацій українських артистів, письменників, мистців, показом українських кінофільмів або українською кухнею, то при новій державній владі в Україні вони стали справді репрезентативними. Україна на цей раз показала словакам кращі зразки своєї культури.

У Пряшеві Дні української культури тривали три дні: від першого до третього червня. Організаторами були Генеральне консульство України у Пряшеві, Пряшівський самоврядний край, Словацько-український інститут гуманітарних ініціятив, Союз русинів-українців Словацької республіки та Спілка українських письменників Словаччини.

Розпочалися вони виставою Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру в Ужгороді „Покаяння" – адаптацією п'єси Олександра Духновича „Добродітель превишает богатство" з 1850 року. Пряшівська публіка неоднозначно прийняла цю виставу: комусь не сподобалась мова, іншим – надмірна кількість „п'яницьких" сцен, свавільне поводження з текстами Духновича тощо. Як на мою думку, кращої п'єси закарпатці для Пряшева підібрати не могли. Бо, по-перше, вистава була присвячена 200-літтю з дня народження найвизначнішого діяча закарпатоукраїнської культури XIX ст. О. Духновича, який народився і майже ціле життя прожив на Пряшівщині. По-друге, режисер-постановник Василь Шершин (він же і виконавець головної ролі) зберіг в ній дух Духновича, великою мірою – його мову, трансформувавши її з штучного „язичія" до норм закарпатоукраїнських говірок та української літературної мови. По-третє, все це було подане модерними сценічними засобами, здатними привабити на виставу молодого глядача.

Та головна причина полягає ось в чому. Ту ж п'єсу ставив і пряшівський Театр ім. О. Духновича, зробивши з неї „антидухновичівську" виставу. Мовляв, Духнович помилявся, коли стверджував, що доброчесність перевищує багатство. Пряшівці долучили до п'єси О. Духновича свій „епілог" про те, що в реальному житті перемагає не „добродітель", а брехня, корупція, фарисейство, зрада й інші вади. До назви п'єси О. Духновича вони поставили знак запитання: „Добродітель превишает богатство?". Їхня вистава однозначно стверджувала: „Ні!".

А вистава закарпатців в рамках „Днів української культури" яскраво спростувала таке розуміння п'єси О. Духновича і переконливо довела, що його ідеї актуальні і через 150 років.

Наступного дня у пряшівському ресторані „Платан" відбулися дві важливі події: виставка живопису ужгородської малярки Ганни Ландовської та презентація найновішої книги пряшівського українського письменника Івана Яцканина. Молода закарпатська художниця представила пряшівській публіці чудові пейзажі закарпатської природи, міської архітектури, натюрморти тощо.

Іван Яцканин у наш час – найвизначніший і найпродуктивніший український письменник Словаччини. Він – член Національної спілки письменників України, голова Спілки українських письменників Словаччини, єдиний редактор (на громадських засадах) двох українських часописів – літературного („Дукля") і дитячого („Веселка"). Восьма його книжка „В усьому винні чоловіки" – збірка оповідань з сучасности, одне з яких на презентації майстерно зачитала артистка Ліна Гвать (колишня редакторка Радіо „Свобода" Галина Мовчан).

Кульмінацією Днів української культури у Пряшеві був концерт переможниці минулорічного конкурсу „Евробачення" – Народної артистки України Руслани Лижичко, який відбувся у найбільшому спортивному залі міста, при участі кількатисячної публіки, головним чином, молодих людей, які з бурхливими оплесками приймали кожну її пісню. Руслана у Пряшеві виступила зі своїм традиційним репертуаром, домінантною якого були „Дикі танці". Українські пісні в неї чергувалися з англомовними. Мені і глядачам дуже сподобалися її гуцульські коломийки, близькі за своїм характером до коломийок лемків Пряшівщини.

Руслана Лижичко серед українців Словаччини

Складовою частиною концерту були і фрагменти телефільму про Руслану, в яких глядачі мали можливість на великих екранах побачити її виступи на конкурсі „Евробачення" в Туреччині і на Майдані Незалежности під час „Помаранчевої революції". Руслана майстерно оволоділа не лише пряшівською сценою (відеокамери переносили деталі концерту на три великі екрани), але й публікою. Коли вона співала темпераментні пісні, молодь під ритм її пісень завзято танцювала, коли ж заспівала ліричну „Кувала зозуля" – авдиторія завмерла. Час від часу вона сходила зі сцени до глядачів. Її контакт з публікою був бездоганним.

Організатори приєднали до концерту Руслани популярну словацьку телевізійну програму „Танець за мільйон" (переможець одержить один мільйон крон). Під її пісні та музику на задньому пляні сцени танцювали (і то дуже добре) фіналісти цього популярного телезмагання, з яким вже понад два місяці живе вся Словаччина. Ці танці значно посилили ефект темпераментного співу української співачки.

Фрагменти з концерту Руслани передавали і центральні студії Словацького телебачення, а наступного дня – в суботу, 4 червня, українську співачку було залучено у п'ятичленне жюрі згадуваного вже змагання „Танець за мільйон", яке безпосередньо транслювала одна з найуспішніших центральних словацьких телекомпаній – „JOJ". В програмі виступало четверо фіналістів змагання у п'ятьох точках, і Руслані кожного разу надавалося перше слово для оцінки. Говорила вона чарівною українською мовою.

В категорії „Танець у власній хореографії" двоє учасників обрало музику Руслани. Одна з обов'язкових точок називалася „Танець за мелодіями пісень Руслани", і саме ця частина телезмагання була у глядачів найуспішнішою.

В телепрограмі ще раз виступала Руслана зі своєю групою. Після вимогливого виступу на її обличчі не було жодних ознак фізичної втоми. Вона спокійно сіла за стіл жюрі і продовжувала працювати.

У Словаччину часто приїжджають зірки закордонної естради, однак такого успіху, як українка Руслана, досі, мабуть, не зазнав ще ніхто. Вона достойно репрезентувала не лише українську пісню та музику, але й Україну як державу.

Микола Мушинка

На виставці живопису ужгородської малярки Ганни Ландовської

Сцена з вистави Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру в Ужгороді „Покаяння"

Ліліана Косанівська - львівська лікарка-поетеса

Львівська поетеса Ліліана Косановська – лікар, член Національної спілки письменників України – надіслала до „Свободи", на пропозицію редакції, три свої збірки з листом подяки за увагу до її творчості. Подаємо уривки з резенцій львівських літераторів про її творчість і вибрані поезії з її збірок.

І згусток спаленого неба
З моїх випурхує долонь.

Ці рядки львівської поетеси Ліліани Косановської характерні для всієї її книжки, яку вона назвала „Незвідані горизонти" (1995 р.і 2002 р.). Перечитавши рукопис її першої книжки, я зрозумів: у нашу літературу прийшла потужна сила. Її поезія – це віха в літературному процесі не лише Галичини.

Дивно, але дуже часто найоригінальніших форм в літературі осягають не професійні літератори, а люди, які не мають філологічної освіти. Наша авторка за освітою лікар, вона – анестезіоло-реаніматолог.

Говорити про поезію Ліліани Косановської можна багато. Можна проілюструвати її знахідки і відкриття нових образів і метафор. Їх – море. Барвисте і яскраве море, наче в лузі у Петрівку. Але хочеться сказати про поетесу і як про людину. Свої поезії вона почала писати змалку: „Чому не пішла я на філологію?" – перепитує, а після паузи відповідає: „Колись, ще у школі, я потрапила в санаторій, де лікували дитячий церебральний параліч, кісткову туберкульозу та інші тяжкі дитячі недуги, і я дала собі слово ще тоді, що буду лікувати оцих нещасних малюків. Тому-то і пішла на медицину". І вона не зрадила своїм юним поривам.

Павло Федюк,
редактор газети „Літературний Львів"

Пишу вступне слово до нової збірки Ліліани Косановської („В долонах сонця", 2000 р.) в день, коли бузьки залишають рідну землю і відправляються в теплі краї аж до березня. Покидають нас тужно, журливо. Зажурно нині й мені. І не лише від прощання з лелеками. А ще й від вірша Ліліани Косановської, котрий я взяв оце з її рукопису і замилувався ним, пройнявся його мотивом:

Вгорнули день у морок сиві хмари –
Впіймали тишу неводом пітьми.
Отак живу – лебідкою без пари,
Загублена між часом і людьми.
А далеч – по-вечірньому черлена,
Зморожена вітрами далина.
Отак хилюсь – берізкою без клена,
Темнію гірко річкою без дна.
А ще стою тополею без шляху,
Розмотуючи пасма ковили.
Скімлить душа, неначе пізня птаха,
Яку чомусь у вирій не взяли...

Обриваючи цитування, зосереджую увагу на словосполученнях *„лебідкою без пари", „берізкою без клена", „річкою без дна", „тополею без шляху"*. Самотність. Прикра. Розпачлива. Для мене нині вона сповна збігається з бузьками, що знялися у вирій, і тому особливо відчутно, виразно, трагедійно бринять поетичні рядки: *„Скімлить душа, неначе пізня птаха, яку чомусь у вирій не взяли"*.

Василь Мартинов,
член Міжнародної асоціації письменників- баталістів і мариністів

Ліліана Косановська

На березі серця

До берега серця веслом зачепилася юність,
До берега серця, до тихого берега сліз.
І я дивувалась: раділа, що знов повернулась,
Що знов зеленаво всміхнувся мені верболіз.
На березі серця в'юнкі зеленаві вуалі:
Це, може, русалка у мрії мої забрела?
І юність полоще одежу в затоці печалі,
І я не лякаюсь, що човен її без весла.

* * *

Солодких слів аж забагато,
Гірких – не чути, але що ж,
Коли повзе гіркота в свято
І в сонце вкраплюється дощ...
Солодких слів – медова суміш,
Гірких – невигусла смола.
Вони мою струїли юність,
Що аж за обрій утекла.
Гіркі слова, неначе проща,
В них ні образи, ні хули.
Гіркі слова... Вони солодші,
Ніж напівсолод похвали.
Солодкі – випікають очі,
Вже грузну, тану, як в меду.
Нехай палкі, нехай пророчі, –
В них час вповільнює ходу.
Слова гіркі... Їх чути мушу,
Хоча б, здавалось, – навпаки:
Гіркота теж зцілює душу
І оздоровлює думки.

Циганські табори

На землю опускаються тумани,
Пряде думки волога сіножать,
Не полишають звичаїв цигани –
Рушає табір знову кочувать.
У різнобарв'ї зболенім кибиток
Згубився спів, неначе вітру свист.
Загубленої долі мокрий зшиток
Ліг під колеса, мов торішній лист.
Стрічала вас усюди. На вокзалі
Витрушували з клунків сивий глум.
І лиш намисто – начебто медалі,
А чи душі невигоєний сум.
Очей гарячих виспрагла надія
Крізь пелену лахміття прогляда.
Я розумію клич ваш, розумію,
Яка в нім сила і яка біда...
Хто відшукує цій недузі ліки?
Яка зоря їм упаде згори?
В моєму серці спраглому навіки –
Циганські неспокійні табори.

У Стрийському парку

Завітала у сни півнадія чи то півжурба,
Срібний росяний слід залишивши в траві на світанні.
У замрії ясній похилилась над ставом верба,
І гіллясті дуби – мов змужнілі за літо кохані.
Тут, у Стрийському парку, співає шовкова трава,
І кохання вогнем паленіють улітку жоржини,
Тут пророчими стануть твої найніжніші слова –
В далину понесе їх незрадне крило лебедине.
Перші квіти весни пестить лагідно сонця рука,
Зеленава верба сором'язливо віти схилила.
Наче лебеді білі, схилилися ми до ставка
І вінки сподівань на вколихані води впустили.
Знов у Стрийському парку блукають черемхові сни,
Білопіння весни срібний човен кохання гойдає,
Між усміхнених трав снять фіалки, мов очі весни,
І кохання слова знов із наших сердець виринають.
Це у Стрийському парку співає шовкова трава
І кохання вогнем паленіють щоліта жоржини,
Тут пророчими стануть твої заповітні слова –
Підійме в вишину їх незрадне крило лебедине.
В безгоміння алей перелився осиковий сум,
Розгубили в траві найдухмяніші пахощі квіти,
Нам дерева стрункі свій дарують замріяний шум,
І жоржиновий серпень кохання пелюстками світить.
Рук ласкавих тепло ллється сонцем у душу мені,
І хоч юності дні відійшли вже у затінь тополі,
На забутій алеї зустрінемось знов навесні –
Оживає душа буйноцвіттям білявих магнолій.
Знов у Стрийському парку співає шовкова трава,
І кохання вогнем паленіють улітку жоржини,
Там пророчими стануть твої найніжніші слова –
Підійме в вишину їх незрадне крило лебедине.

* * *

Все в квартирі просякло болем –
Гасли в нім сподівання марні.
І востаннє виходячи з дому,
Відчувала – помре в лікарні.
Скільки відчаю було й болю
У тремтінні рук заскорузлих.
Найпотрібніше взяла з собою,
Зав'язавши старанно у вузлик.
Мліють ноги, сльозаться очі.
Щось неначе штовхає в спину,
Вже й по бруку ціпок стукоче...
Та як рушила лиш машина,
То скрізь слабість, крізь біль і втому
Одчайдушно пробилась впертість –
Попросила: лишіть удома,
Хочу вдома таки померти.

* * *

Ліс у грозу... Він темний і страшний.
Ламає руки соснам крик зболілий,
В одне злилися грім та вовчий вий,
Влітає в хащу блискавка зомліло.
Ліс у грозу, у зливу навісну
Вгорнуло мряки сизо-біле мливо.
... Мені б цю велич: дивну, осяйну,
Мені б цю силу грому грімкотливу!

Осінні квіти

Які тут квіти тільки не стояли,
Які тут бджоли тільки не гули,
І пелюстки замріяно упали,
Немовби через літо перейшли.
Які тут тіні влітку не бродили,
Який їх, сонних, шум не лоскотав,
Але цвіли і набирали сили,
І яскравіли буйно між отав.
Їм ще хоч днину мріять-лебедіти,
Ще вдарувати сонцю мокрі сни.
Минає осінь... І примерзлі квіти
Мою засушать душу до весни.

* * *

І знову дні... І серце розіп'яте...
І на пероні – долі сивий дим.
За дві хвилини рушимо на Снятин –
Заклякне тиша подихом сумним.
Ще за вікном вокзальна біганина,
Снують обличчя зболено-чужі.
Але чому так злякано-полинно
У щастям переповненій душі?
Чому... Чому... Хотіла запитати
Окроплений сльозою небокрай.
Рушає поїзд. Завтра буде Снятин.
Заходить сонце... Доле, зустрічай!..

* * *

Злизали хвилі наші імена
На апогеї сивого прибою.
Все, що було пов'язане з тобою,
Вмить проковтнула моря глибина.
Та постою на березі одна,
Повіривши у вітру заклинання.
Тут стрілись ми,
тут хлюпнула прощанням
Об сивий берег хвиля мовчазна.

* * *

А світ клином на тобі не сходиться,
Світ до тебе уже не веде.
Посмутніле лице Богородиці
Наозирці за мною іде.
За тобою мости не розводяться,
Над тобою птахи не кричать.
В посмутнілих очах Богородиці –
Тінь покори чи втоми печать.
Цю осмуту й розлуку я вимрію:
Хай міцніє душа, хай болить!
Мій далекий, мій праведний вирію,
Мого болю незнана блакить!
Я зцілю береги покалічені,
Відбудую зруйнований храм
І хвилини життя свого лічені
На вівтар пересуду віддам.
І над ликом святим Богородиці
Не схилю у благанні колін, –
На зневірі світ клином не сходиться
Й не на вірі тримається він.

СПОРТ

Футбол

Чемпіонат України з футболу закінчився 16 червня змаганням провідних команд „Шахтаря" і „Динамо", які на поле стадіону „Олімпійський" у Донецьку вийшли основними складами. На день гри було відомо, що чемпіоном буде „Шахтар" (*„Свобода", ч. 24*). Гірники з перших хвилин почали наполегливий пошук шляхів до воріт Олександра Шовковського, проте успіху досягти ніяк їм не вдавалося. На 37-ій хвилині у зіткненні з динамівцем Йєрком Лєском був травмований нападник „Шахтаря" Андрій Воробей, замість якого на поле вийшов Олексій Бєлік. Вже через 6 хвилин у доданий арбітром час він влучним ударом відкрив рахунок – 1:0.

На 56-ій хвилині Жадсон впевнено відправляє м'яча у ворота „Динамо" – 2:0. А на 69-ій хвилині забило вже „Динамо". За порушення проти Олега Гусєва арбітр призначає карний удар, який чітко реалізує Дієго Рінкон – 2:1. Ще за мить залишилися у меншості: Родріго наблизився до судді і почав щось вимагати, але суддя видалив його з поля. І саме після цього „Динамо" вирівняло становище – 2:2!

Але у підсумку переміг „Шахтар". Йшов доданий час, коли Жадсон сильним ударом поставив крапку у протистоянні донецьких та київських майстрів – 3:2 на користь „Шахтаря". Разом з золотими медалями „Шахтар" отримав ще й чемпіонську Чашу.

Після гри президент київського клюбу Ігор Суркіс заявив, що тренер Йожеф Сабо залишає команду. З наступного сезону команду очолюватиме Леонід Буряк. Він також додав, що „Динамо" в цій грі могло зіграти внічию і навіть виграти.

* * *

Европейський союз футбольних асоціяцій (УЕФА) затвердив календар проведення змагань Ліґи чемпіонів Европи та розіграшу Чаші УЕФА. Змагання першого кваліфікаційного кола Ліґи відбудуться 12 і 13-го липня, Чаші УЕФА – 14 числа. Груповий етап найпрестижнішого клюбного турніру Европи розпочнеться 13 вересня, а Чаші – 20 жовтня. Фінал Ліґи чемпіонів пройде 17 травня, а вирішальний поєдинок за Чашу УЕФА – 10 травня 2006 року.

15 червня виконавчий комітет Національного олімпійського комітету України прийняв відставку колишнього прем'єр-міністра Віктора Януковича з посади голови НОК. На 23 червня призначено Генеральну асамблею НОК, що обере нового голову комітету. Серед ймовірних претендентів на посаду голови НОК називають народних депутатів-спортсменів Сергія Бубку і Валерія Борзова, а також першого віце-президента комітету Івана Федоренка, який очолював НОК до В. Януковича. Відповідно до статуту НОК, голову обирають на 4 роки.

* * *

Своєї першої поразки на першості світу серед юніорів 14 червня зазнала юніорська збірна України, яка поступилася команді Китаю з рахунком 2:3. Для того, щоб посісти друге місце та вийти до наступного кола, українцям тепер потрібно перемогти команду Туреччини.

Турнірне положення:

1. Китай – 6 точок (2 гри)
2. Україна – 3 (1)
3. Туреччина – 0 (1)
4. Панама – 0 (1)

* * *

17 червня відбулося засідання Атестаційної комісії ФФУ, по завершенні якого клюби, що відповідають вимогам положення про атестацію футбольних клюбів України, отримали атестати, які надають право участи у Всеукраїнських змаганнях з футболу серед професійних команд сезону 2005-06 рр. Клюби „Динамо" (Київ), „Шахтар" (Донецьк), „Металюрг" (Донецьк), „Дніпро" (Дніпропетровськ), „Іллічівець" (Маріюполь), „Чорноморець" (Одеса) та „Волинь" (Луцьк) отримали ліцензії на право участи у внутрішніх змаганнях та турнірах під егідою УЕФА.

* * *

В юнацькому чемпіонаті світу (вік гравців до 20 років) збірна України 17 червня в третьому колі групового етапу (команда грає в групі „В") після нічиєї з командою Туреччини (2:2) вийшла в 1/8 чемпіонату.

Підсумкове турнірне становище

1. Китай – 9 точок
2. Україна – 4 (*різниця забитих та пропущених голів 7-6*)
3. Туреччина – 4 (4-4)
4. Панама – 0

Президент футбольного клюбу „Шахтар" (Донецьк) Ринат Ахметов (справа) і тренер клюбу Мірчу Луческу з Чашею чемпіона України з футболу після завершального, 30-го туру чемпіонату України з футболу в Донецьку.

Фото УНІАН

До однієї восьмої фіналу виходять по дві перші команди з кожної групи, а також чотири кращі збірні з шести, які займуть у своїх квартетах третю позицію. 18 червня визначився наступний суперник команди України на світовій першості у Голяндії: збірна Ніґерії, яка розгромила своїх швайцарських одноліток – 3:0. В інших змаганнях 1/8 фіналу зійдуться:

США	– Італія
Марокко	– Японія
Бразилія	– Сирія
Китай	– Німеччина
Голяндія	– Чіле
Колюмбія	– Арґентина
Еспанія	– Туреччина

Збірна України грає в цьому колі в середу, 22 червня, на стадіоні в Детінґемі. Про вислід змагань ми повідомимо в наступному числі „Свободи".

Плавання

Угорець Ласло Чех – ім'я цьогорічного переможця турніру з плавання серії „Маре Нострум-2005". За підсумками 4-ох етапів змагань він отримав 3956 точок, випередивши росіянина Миколу Скворцова та українця Андрія Сердінова. В Монако, де проходив заключний етап турніру, А. Сердінов виграв срібло на відстані 50 метрів метеликом, а на відстані сто метрів йому не було рівних.

Золото та срібло

Дві медалі вибороли українці 21 червня на першості Европи з силового триборства серед чоловіків, яка закінчилася в Люксембурзі. Чемпіоном Европи став Романеко, срібло – в Пінієва. У командному заліку збірна України посіла третє місце. Перші – росіяни, другі – поляки.

У Празі 21 червня завершився перший чемпіонат Европи з міжнародних шашок у бліці серед чоловіків, перемогу на якому святкував Анікеєв з України.

Жіноча збірна України 21 червня стала переможцем етапу Чаші світу з фехтування на шпазі у Гавані. На шляху до фіналу українська команда перемогла збірну Росії, Канади і Франції.

Ручний м'яч

Жіноча збірна України з ручного м'яча (гандболу) 19 червня підтвердила свою участь у фінальній частині чемпіонату світу, який 5-18 грудня цього року проходитиме у Санкт-Петербурзі. Перемігши на виїзді у першому змаганні відбіркового плей-оф команду Білорусі 29:17, у повторній зустрічі українки закріпили загальний успіх – 35:28. Одразу четверо з них закинули у домашній грі по 5 м'ячів – Наталя Ляпіна, Марина Вергелюк, Олена Радченко та Олена Цигиця. У складі білорусів найбільше ґолів на рахунку Христини Сватко – 7.

Потішила і чоловіча збірна, яка боролася за вихід до фінальної частини чемпіонату Европи-2006. Тиждень тому українці програли грекам – 25:26, проте у грі-відповіді виграли з подібною різницею – 22:21. У складі господарів 8 разів відзначився Лочман і 6 – Костецький. Відтак в українсько-грецькому протистоянні рахунок став нічийним – 47:47, однак, до фінальної частини гандбольного Евро, яке з 26 січня по 5 лютого наступного року проходитиме у Швайцарії, вийшла саме команда України. Вирішальним чинником стала більша кількість м'ячів, закинутих на виїзді.

Відбудуться 24 -ті Українські спортові ігри молоді

ЕЛЕНВІЛ, Н. Й. – 30 липня, на спортових базах оселі СУМ відбудуться Українські спортові ігри молоді, присвячені 50-річчю УСЦАК і оселі СУМ. Це будуть 24-ті ігри, 22 з яких приймала у себе оселя СУМ. Протягом більше двох декад організацією і проведенням цих популярних серед спортової молоді ігор займалися, в основному, функціонери УСЦАК, з якими дружньо співпрацювали активісти УСВТ „Ч. Січ", СУМ і Пласту. Провід УСЦАК сподівається на таку ж співпрацю і в цьогорічних змаганнях.

Українські спортові ігри молоді не обмежуються участю тільки делеґатури УСЦАК-Схід. В минулих декадах на ігри приїжджали юнацькі дружини з копаного м'яча (футболу), відбиванки (волейболу), тенісу і плавання з інших делеґатур УСЦАК, і навіть з Торонто.

Відомо, що на терені УСЦАК - Захід ряд українських спортових осередків мають активні юнацькі дружини, то буде добра нагода їх залучити до змагань. Ігри пройдуть впродовж одного дня, тож відпадають кошти ночівлі. В іграх беруть участь юначки й юнаки до 18-ти років життя в кількох вікових групах.

В програмі ігор будуть турніри копаного м'яча, відбиванки, тенісу, плавання і легкоатлетичні біги. Українські спортові ігри молоді нагадують американський „Джуньйор олімпікс", що його влаштовують в різних містах Америки. Ці спортові заходи значно сприяють вихованню нових спортових кадрів, які в майбутньому займуть місця ветеранів. Це підтверджує і наш скромний досвід: значне число колишніх учасників ігор тепер відіграє першорядні ролі в тих спортових осередках, що постійно брали участь в попередніх іграх. Осередки, що не присвячували уваги спортовому юнацтву, не привозили їх на українські спортові ігри молоді, тепер мають проблеми в активізації дружин і взагалі спортових ланок. Заповнювання складів наших дружин чужинцями не приносять великої користи і слави.

Провід УСЦАК закликає усі українські спортові осередки і спортові ланки при молодечих організаціях докласти усіх старань для участи юнацтва в цьогорічних іграх молоді.

Омелян Твардовський

Цінна праця...

(Закінчення зі стор. 22)

залежність історичні й нинішні тяжкі проблеми вселенського православ'я (канонічні території, Церкви-матері й Церкви-доньки, різнобій у набутті автокефальности, невідповідність принципу помісности Церков доктрині „трьох Римів", претензії деяких столиць і патріярхатів стати „Православним Ватиканом") – саме з залишками справжнього православного горя – цезаропапізму. При формальному відділенні Церкви від держави, в тоталітарних або напівтоталітарних (в усякому разі недемократичних) суспільствах Сходу Православні Церкви, доводить О. Саган, явно виконують замовлення держави в її політичній експансії, замість того, щоб Церква ширила свою експансію – утверджувала любов, покаяння, прощення, вела до спасіння.

В історичній частині монографії О. Саган найбільше уваги приділяє Українській Православній Церкві в контексті вселенського православ'я. Тут його міркування концептуально і в основних рисах збігаються з позиціями найбільших істориків УПЦ Михайла Грушевського, Олександра Лотоцького, Івана Огієнка (митрополита Іларіона), Івана Власовського, як також з позиціями колеґ О. Сагана в Інституті філософії професорів Анатолія Колодного, Петра Яроцького, інших істориків Церкви. Проте автор в ряді моментів має власний погляд на сучасний драматичний стан в українському православ'ї.

З позиції О. Сагана випливає, що, ставши в глибині віків жертвою візантійсько-московського варіянтів цезаропапізму через несприятливий збіг історичних обставин, Київ тепер поступово повертає собі престиж першопрестольного православного міста в Центральній і Південній Европі – на тлі шаленого українофобства московського і деяких інших „православ'їв". В цьому несприйнятті зростання чистого, незамуленого українського православ'я автор бачить слабкість і самоізольованість його недоброзичливців, попри те, що репрезентанти цих недоброзичливих „православ'їв" покищо засідають у президіях, підписують анатеми і сперечаються, чиєю „канонічною територією", крім української, є сьогоднішня Україна.

Я не випадково почав з рецензування другої – історичної – частини книги, бо вона якось ніби насвітлює проблеми, що є змістом першої частини, яка називається „Православне розуміння суті християнства". Може, було б доцільно монографію якраз розпочати з історичної частини, тобто нинішню її побудову поміняти місцями.

Я думаю, що незвичайне роздрібнення православ'я, яке почалося після 1054 року, деяка розмитість його канонічно-правових підстав, складність, а часом і скандальність взаємин між „старшими" і „молодшими" патріярхатами й автокефаліями, тобто все те, що становить історію вселенського православ'я, могло б пояснити суть православного розуміння основної цілі християнської віри – спасіння людини у вічності. Але автор зробив так, як зробив, і він має на це право. О. Саган у першій частині розглядає поступовість кристалізації православної догматики, слушно підкреслюючи, що східнє християнство більш богоцентричне, ніж західнє з його високим ступенем людиноцентричности й соціяльного служіння. Мені як православному християнинові й богословові імпонує Саганова концепція високої духовности православного християнства, виразної присутности в православ'ї національної специфіки (звідси й помісність Церков, чого нема в латинському християнстві), пріоритету духовного над матеріяльним.

Водночас я разом з автором книги маю жаль, що освіта в православ'ї значно відстає від освіти в католицтві; що в питанні євангелізації пастви православ'я помітно відстає не тільки від католиків, але й від протестантів, покладаючись на те, що євангельських читань на Божественній Літургії і роз'яснення прочитаних уривків у проповіді з амвону вистачає для провадження євангелізації пастви; що соціяльне служіння Церкви у православ'ї має інколи другорядне, а то й третьорядне значення (скажімо, яка різниця існує в інтенсивності боротьби з людиновбивством через аборти у діяльності Римо-Католицької і Православних Церков); що православ'я майже вочевидь показує світові свою слабкість, борючись з екуменічним рухом, замість того, щоб очолити його, привабити до себе позаправославних християн і, зрештою, через механізм екуменіки об'єднати християнство саме на духовних засадах вчення східніх отців.

Про все це доводиться шкодувати, але це не є щось таке, чого не можна поправити. А поправити і розв'язати це міг би Вселенський Всеправославний собор, скликання якого автор вважає необхідністю. набагато більшу небезпеку являє собою православний імперіялізм, особливо в тих державах, де православ'я старається обома плечима підперти гріховний у своїй основі державно-тоталітарний імперіялізм.

Погоджуючись з основними й багатьма частковими засадами цієї цікавої монографії, можна помітити деякі, сказати б, недотягнення. Думаю, що на зворотному „фасаді" титулу не треба було давати тез змісту книги в дещо рекламному варіянті (починаються тези з чисто рекламного запитання: „Чи знаєте ви?". В солідній науковій праці подібні речі, та ще й на дуже видному місці, сприймаються неоднозначно. Вражають 962 позиції в бібліографії книги, так само, як і численні посторінкові примітки на книги, статті, архівні рукописи й Інтернетні веб-сайти. Але майже 900 (94 відсотки) бібліографічних позицій – на мовах, які використовують кириличний шрифт. Православний історик і богослов, філософ має ширше залучати джерела грецькою, латиною, сучасними західніми мовами, бо на цих мовах існує велика наука про православ'я. Ми всі досі хворі на москвоцентризм у своїх посиланнях, хоч іноді дуже критично налаштовані проти їхніх допасованих до шовінізму писань. Важко погодитися з О. Саганом, що Православна Церква Москви – це „Руська" Церква, а не російська (до речі, він її називає і так, і так). Русь – це ми, Україна. Тому не має Русь-Україна питоменних спільностей з Московією, силоміць названою у XVIII ст. царем-катом Петром Росією. Цей антихрист знав, що робив, вносячи плутанину Руси і Росії, що принесло багато шкоди Україні, українській науці і західній ментальности щодо різниць між Руссю-Україною і Московією-Росією.

Кілька прикрих описок хоч і не впливають на зміст, але хотілося б, щоб їх не було. Іверія (стара назва Грузії) раптом названа Ічкерією (с.555) архиєпископ Христодул у підписі під фотопортретом вже є Христовил (с.582), патріярх Григорій VII в іншому абзаці стає Георгієм VII, а Мануїл Тарновський набуває прізвище кінорежисера Тарковського (с.600, 674), „бурний розвиток" (с.851) мабуть, той, що ми звемо „бурхливим". Це, так би мовити, парафія коректора, але автор несе відповідальність і за редактора, і за коректора.

Українське релігієзнавство, уся православна спільнота, особливо наші православні (і не тільки!) духовні семінарії, академії, факультети можуть привітати Олександра Сагана з написанням і виданням цієї вельми потрібної книги, яка відкриває українські двері у дорогий нам, але все ще трохи відчужений від нас світ вселенського православ'я.

Дмитро Степовик,
доктор богословських наук,
професор, Київ

ФІЛАТЕЛІЯ

Нові марки України, випущені в травні 2005 р.

19 травня видавництво „Марка України" випустило в обіг дві марки, присвячені пісенному конкурсові „Евробачення-2005", що відбувся у Києві. На одній з них подано портрет співачки Руслани Лижичко, завдяки перемозі якій у попередньому конкурсі змагання відбулися в Києві. Автор марки – В. Василенко. Марки випущено в малому аркуші. На другій марці вміщено символіку конкурсу і написи „Пісенний конкурс Евробачення 2005" та „Awakening" (пробудження).

20 травня вийшла зчіпка, яка може стати популярною і у світі філателії, оскільки на ній зображено миску запашного борщу і городину, які до того борщу потрібні. Назва серії „Кулінарія", оформлення Світлани Бондар, фото Олександра Костюченка. Кількість зчіпок в аркуші – 8. Номінали 2.61 і 3.52 грн. В ультрафіолетових променях світяться зображення квасолі, сала, часнику, сметани, полотно рушника.

Нові марки можна замовити у видавництві за адресою: „Марка України", Хрещатик, 22, Київ, 01001 Ukraine. Електронна адреса: philatel@stamp.kiev.ua

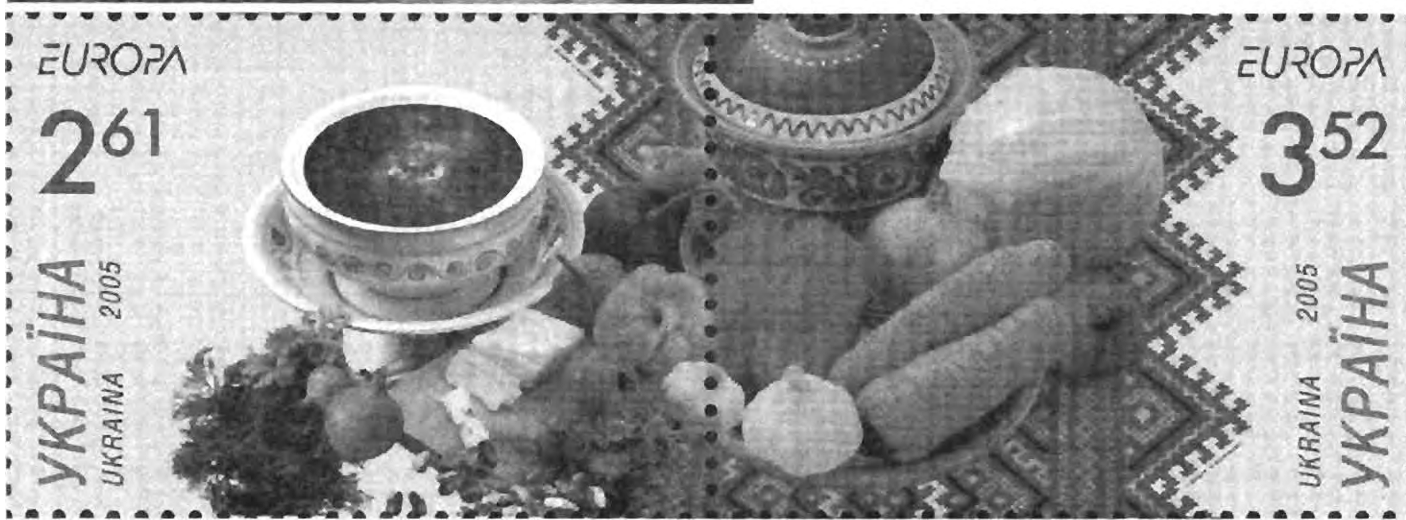

НА ДОЗВІЛЛІ

Краса природи, палаців і фортець узбережжя Криму

Важко уявити, яких зусиль коштували генуезцям збудування потужної фортеці Сугдеї на скелі, яка круто спадає у Чорне море. Але збудували – з товстими стінами і численним вежами, тому що воліли мати таке укріплення на Великому шовковому шляху з Китаю до Европи, розмістити в ньому свого консула. Фортеця збереглася до нашого часу, а місто біля неї зветься Судак.

Взагалі з назвами в Криму діялася чудасія – кожен новий завойовник давав місцевим поселенням свої назви. Свого часу були тут Кафа і Ахтіяр, Ак-Мечеть і Пантікапей... Тепер вони звуться Феодосія і Севастополь, Симферополь і Керч... Останні майже суцільні перейменування сталися з волі Сталіна у 1944 році, коли замість старих назв з'явилися нашвидкоруч вигадані Первомайське і Совєтське, Красногвардійське і Кіровське... Сталін намагався стерти будь-який слід від виселених звідси кримських татарів. Щоправда, й цей нарід не був корінним для Криму. У прадавні часи його населяли кимерійці і таври, яких витіснили скити, а на узбережжі з'явилися греки з великим містом Херсонесом, з котрого прийшло на Київську Русь християнство. Були тут римляни і готи, гуни і хазари, печеніги і половці, пізніше – італійці з Венеції і Генуї.

Монголи заснували тут своє ханство і змінили назву Таврійського півострова на Крим. Наприкінці XVIII століття Крим здобула (за активної участи українського козацтва) Російська імперія.

Минулі часи залишили на південному березі Криму численні укріплення і палаци в чарівних приморських містах. Варто поїхати до Криму на відпочинок, помилуватися чарівними краєвидами, вдихнути пахуче повітря субтропічних парків і теплого моря... Але доки це здійсниться, пропоную фотопрогулянку вздовж моря завдяки світлинам фотокореспондентів УНІАН.

Левко Хмельковський

Гаспра. Палацик „Ластівчине гніздо" на скелі Аврори, який збудував у 1911-12 роках архітектор А. Шервуд.

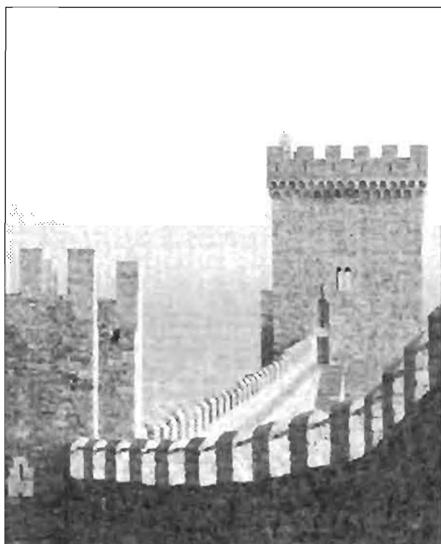

Судак. Загальний вигляд міста і одна з веж Сугдеї, збудованої в 1371-1469 роках (фото зліва).

Гурзуф - романтичний куточок Ялти поблизу гори Аю-Даг з руїнами генуезької фортеці на скелі, вузькими потатарськими вуличками.

Ялта – морський порт Криму

Лівадія. Колишній маєток царської родини, в палаці якого відбулась відома Кримська конференція провідників союзних держав в роки Другої світової війни.

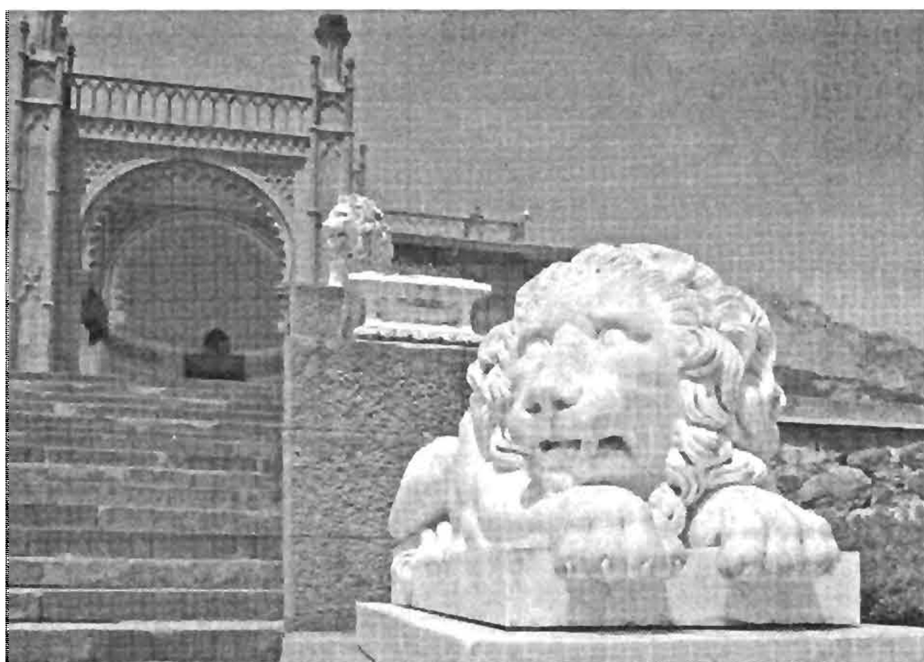

Алупка. Палац Воронцова (1830-46) біля підніжжя гори Ай-Петрі - один з кращих палаців на терені України.

• РОЗШУКИ •

Розшукую брата **ЙОСИПА ДЗЮРУ** нар. 1933 р. Томашівського повіту, Польща. У 1973 р. мене викликали до міліції у районний центр Володимир-Волинський, де мені сказали, що мене розшукує брат, який проживає у США або у Канаді.
Сестра Ганна Плиско,
Червоноград, Львівська обл.
Тел. у США (609) 860-1434

• РІЗНЕ •

У світлу пам'ять д-ра Петра Харука

(1921–1990)

Св. п. Петро Харук

В травні цього року минуло 15 років як відійшов у вічність св. п. д-р Петро Харук. Прожив він тільки 67 років, а так багато зробив доброго для родини і громади.

При цій сумній річниці годиться згадати про його життєвий шлях і діяльність. Народився він 31 грудня 1921 році в Україні (с. Ісаків на Івано-Франківщині), в родині Юрія і Катерини Харуків. Середню освіту здобув в українських гімназіях Городенки й Товмача, а в 1940 році склав іспит зрілості. Опісля два роки вчителював, а в 1942 році розпочав свої медичні студії у Львові, які закінчив докторатом в 1949 році в німецькому університеті у Фрайбурґу. Після одержання диплому працював лікарем у таборі для переміщених осіб.

В 1950 році еміґрував у США та оселився у Чикаго, де відбув інтернатуру та нострифікацію свого лікарського диплому. В 1952–55 роках відбув спеціялізацію з анестезіології в лікарні св. Луки. Згодом протягом трьох років служив лікарем у званні капітана в американській армії, працюючи у військовій лікарні Валей Фордж, поблизу Філядельфії. Опісля постійно працював анестезіологом у Мерсі-лікарні в Чикаго.

Св. п. д-р Петро Харук належав до кількох американських лікарських товариств та до Українського лікарського товариства (УЛТПА) та в 1978–80 роках був головою Ілінойського відділу УЛТПА в Чикаго.

Мав він веселу вдачу та кулінарну майстерність, випікав смачні „стейки" на лікарських пікніках.

За відданість і працю для Лікарського товариства Головна управа УЛТПА в 1989 році нагородила його Почесною грамотою.

Св. п. д-р Петро Харук брав активну участь у громадському житті, був ініціятором і співзасновником „Рідної Школи" при парафії св. Йосифа та великим меценатом і будівничим церкви св. Йосифа в Чикаго.

Покійний був також великим любителем спорту, особливо тенісу, в змаганнях з якого здобув кілька нагород на оселі УНСоюзу. Крім цього, був співорганізатором і головою Українського тенісового клюбу та фундатором тенісових кортів в Чикаго.

Д-р Петро Харук був щасливо одружений з Галиною Лозинською, з якою виховав двох гарних дітей – сина Юрія, який закінчив медичні студії і працює лікарем, дочку Анетку, яка закінчила фармацію і вийшла заміж за лікаря д-ра Ковблянського та виховала двох гарних внуків – Андрійка і Адріяну. На жаль, наш покійний колеґа не дочекався побачити своїх внуків, бо тяжко захворів і помер 30 травня 1990 року.

В цю сумну 15-ту річницю о. Гайда відправив поминальну Службу Божу в церкві св. Йосифа, при участі родини і приятелів.

Вічна йому пам'ять!

Д-р Павло Пундій

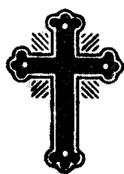

У смутку повідомляємо, що 15 червня 2005 р. відійшов у вічність на 84 році життя найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

МИКОЛА ЛАЗЕБНИЙ

нар. у Києві.

До Америки приїхав у 1954 р. і поселився в Кліфтоні, Н. Дж. 29 років працював технічним робітником в JP Morgan Chase Bank in NYC. Був парафіянином української католицької церкви св. Миколая в Пасейку, Н. Дж. По смерті першої дружини Анни Мокій, одружився вдруге з Ольгою Семеняк.

ПАРАСТАС відбувся в четвер, 16 червня 2005 р. в похоронному заведенні Marrocco Memorial Chapel.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в п'ятницю, 17 червня 2005 р. в українській католицькій церкві св. Миколая в Пасейку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. біля першої дружини Анни.

У смутку залишені:

дружина – ОЛЬГА ЛАЗЕБНА
син – АНДРІЙ з дружиною ДЕБІ
внук – ЗАХАРІЙ
сини – БОГДАН з дружиною ВАЛЕЮ і сином БОГДАНОМ
– ВІТАЛІЙ з дружиною ЄВГЕНІЄЮ, сином ДАНИЛОМ і донькою АНЕЮ
теща – АНАСТАЗІЯ
сестра дружини – СОФІЯ
брат дружини – СТЕПАН з дружиною ТЕТЯНОЮ і сином ОСТАПОМ
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

Вічна Йому пам'ять!

ПОДЯКА в ПАМ'ЯТЬ
КОРНЕЛЯ ВАСИЛИКА

Найдорожчого МУЖА, БРАТА і ВУЙКА
який з волі Всевишнього заснув вічним сном
2 листопада 2004 року

Складаємо найсердечнішу подяку всім, хто вшанував Покійного численною участю в похоронних відправах, тризні і Богослужбі та Панахиді у 40-ий день відходу у вічність.

Дякуємо за особисті, письмові і телефонні вислови співчуття та моральну підтримку після тяжкої втрати.

Дякуємо Всім за пожертви на Служби Божі і добродійні цілі в пам'ять Покійного.

Дуже дякуємо Владиці Василеві Лостенові за складене співчуття в церкві св. Юра.

Дякуємо Всевишнім отцям церкви св. Юра Бернардові Панчуку, Маріо Дацишину та Теодозієві Ільницькому, Христофорові Войтині (з Асторії) за відвідини сл. п. Корнеля в шпиталі та за щире відправлення похоронних обрядів. Особливо дякуємо о. Олександрові Юклаєвському за відвідини сл. п. Корнеля в Nursing Home.

Щиро дякуємо усім промовцям суспільно-громадських і політичних установ: Олесеві Стрільчукові від Конференції Державницьких Організацій та ТП ОУН, Теодорові Олещукові від Організації Українських Націоналістів та від Головної Управи ООЧСУ, Богданові Гаргаєві від Крайової Управи СУМ, Мирославові Шміґелю від Дирекції „Самопоміч" у Ню-Йорку, Богданові Качорові від Другого Відділу ООЧСУ, Марії Лозинській від Головної Управ ОЖ ОЧСУ та Степанові Качуракові від Осередку СУМ ім. Тараса Чупринки в Ню-Йорку.

Особливу подяку висловлюємо Осередкові СУМ в Ню-Йорку і всім сумівцям, що так численно взяли участь у похороні з прапорами. Дякуємо пластунам, які були на Панахиді. Також дякуємо Осередкові СУМ в Чикаго за лист співчуття, який був відчитаний під час тризни.

Щиросердечна подяка Миколі Грицков'яну за взірцеве переведення похорону, а мгр Теодорові Волянику, що зорганізував транспорт на цвинтар і назад.

Дякую родині, що приїхала з Чикаго, приятелям, знайомим, та представникам установ і промовцям за участь в похороні.

Особливо дякую Катерині Плішак, яка в часі мого великого горя все була біля мене.

ПРИСЛАЛИ КВІТИ:
Іван Василик з родиною, Геня Кузьмович-Блага з родиною, Роман Позиняк з родиною, Леся Мурашук-Романів з родиною, Богдан Балко з родиною, Віра і Святослав Рубльовські, Наталка Смілянська з родиною, Крайова Управа СУМ, Українська Централя, Йонкерс, УККА, Віра і Олег Ткачік, Леся Рибарська з родиною.

НА СЛУЖБИ БОЖІ пожертви склали:
Стефан Прядка, Анастазія Баран, Петро Шишка, Дарія Рекуча, Іван Роїк, Люба Ярема, Михайло Когут, Єва Гарайда, Юлія Купчинська, Наталя Смілянська, Оля Косопуд, Анна Думка, родина Балко, родина Приймак, Марія Остафійчук, Людмила Костик, родина Стецько, родина Паска, В. О. Гальма, родина Гаргай, Марія Коваль, Олекса Волошин, Стефан Петрик, Тарас Гнатишин, Марія Пятка, Доня Магаль, Пелагія Маслій, Микола Галів, родина Войтович, Ірина Ґбур, Катерина Пенджола, Стефанія Чорна, Анна Качарай, Тіна Мірандо, Іван Макар, Михайло Ткач, Володимира Харук, Ліда Кобаса, Текля Гнатишин, Анна Кульчицька, Параня Сусь, Анна Ґбур, Богдан Журавський, Марія Лозинська, Ольга Когут, Андрій Макар, І. М. Стецюк, родина Благий, родина Бабська, родина Косів, Єва Ґорон, Анна Корчинська, родина Ганущак, Михайло Зварич, Семен Літепло, родина Рабарські, родина В. Когут, М. К. Новаківські, Я. М. Кіцюк, Параня Кузьмович, Г. Д. Єнсен-Дика, М. Ю. Мачула, О. М. Козіцькі, А. Д. Ластовецькі, І. Н. Науменко, П. Л. Зелез, П. М. Гусак, Я. В. Рубльовські. Е. Д. Гановські, Г. Г. Лещук, родина Заяць, С. Шерег-Леціцька, І. К. Ільків, Марія Шепарович, Ю. Х. Микитин, Ю. Т. Прядка, Д. С. Косович, Я. М. Періг, родина Клюкевич, родина Х. Прядка, родина Супрун, родина І. Назаркевич, П. Сорока, М. М. Білейчук, Ю. Ґ. Микитин, М. О. Ільків, М. К. Попович, Б. О. Кузьмин, родина Корнага, родина Сорока, родина А. Кінь, М. К. Горбань, родина Д. Стельмах, С. А. Гітер, Р. О. Ільків, Б. М. Ільків, П. О. Когут, С. Костирка, М. Кеннон, О. Галів, В . М. Мачула, родина Ґуззіно, Дж. Барселона, Н. Васіл, родина Готровіч, Г. Кукура, В. І. Рибальські, Лариса Кий, Д. Салліван, мгр. Теодор Воляник.

НА СУМ-івські ТАБОРИ В ЕЛЛЕНВІЛ, Н. Й. пожертви склали:

по	500 дол.	М. Василик, А. Р. Лозинські;
	300	родина Кобилецькі;
	250	родина Гошовські;
по	100	І. Качор, І. Р. Лещук, С. Чорна, родина Благий, родина Гаргай, ГУ ОЖ ОЧСУ, П. Андрієнко-Данчук, М. Решітник, Відділ ОЖ ОЧСУ, Ню-Йорк, родина О. Козіцький, Я. Періг, Л. Микитин, Б. Качор, С. Леціцька, Г. Р. Головка, І. Н. Науменко, родина Стецько, Б. Походай-Стельмах, С. В. Рубльовські;
	70	М. О. Ільків;
по	50	Г. Г. Лещук, С. Літепло, родина Прядка, родина Ґулькевич, М. З. Карпишин, М. Пятка, А. Думка, Ю. Х. Микитин, Р. Г. Мигаль, В. Корнага, Ю. Копчинська, В. Харук, К. Плішак, М. Лозинська, Л. Сілецька, Т. Воляник, Х. Я. Верещак, Л. Я. Палилик;
по	40	М. Білейчук, М. Л. Фурда, М. Е. Вітенко;
	30	Б. А. Покора;
по	25	Т. Е. Боднар, О. Д. Пенцак, Л. Костик, М. Х. Корнага, П. Л. Сабат, родина І. Вільгельм;
по	20	М. П. Гусак, П. Маслій, М. Когут, М. Лавро, М. С. Рудик, Г. Полтава, Д. Дика, П. Малькут, П. Сусь, Д. Магаль, А. Корчинська, А. Шот, В. Андрух, Г. Сенів.

ПОЖЕРТВИ МАРІЇ ВАСИЛИК В ПАМ'ЯТЬ ПОКІЙНОГО МУЖА:
НА ЦЕРКВУ СВ. ЮРА В НЮ-ЙОРКУ – 1,000 дол.
НА АКАДЕМІЮ СВ. ЮРА В НЮ-ЙОРКУ – 500 дол.
НА ПАТРІЯРШИЙ СОБОР У КИЄВІ – 500 дол.
НА ОСЕРЕДОК СУМ В НЮ-ЙОРКУ – 500 дол.
НА ШКОЛУ УКРАЇНОЗНАВСТВА ОСЕРЕДКУ СУМ В НЮ-ЙОРКУ – 500 дол.
НА УККА – 300 дол.
НА ПРЕСФОНД „НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРИБУНИ" і „ШЛЯХУ ПЕРЕМОГИ" – 300 дол.
НА „КРИЛАТІ" ГУ СУМ – 300 дол.
НА „ВІСНИК" ГУ ООЧСУ – 300 дол.
НА ШКІЛЬНУ РАДУ ПРИ УККА – 300 дол.
НА КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ: 500 дол. – Марія Василик, 50 дол. – Пелагія Маслій, 40 дол. – Семен Літепло.

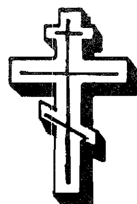

Ділимося сумною і болючою вісткою, що
в неділю, 12 червня 2005 р. відійшов у вічність
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і ПРАДІД

бл. п.

ВАСИЛЬ ПИЩИМУХА

нар. в Україні, 21 січня 1919 р.

ПАРАСТАС відбувся у вівторок, 14 червня 2005 р. в Gray Parker Funeral Home, Port Jervis, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 15 червня 2005 р. в українській православній церкві свв. апостолів Петра і Павла в Ґлен Спей, Н.Й., а відтак на місцевому цвинтарі.

У глибокому смутку залишилися:

дружина – АННА ЛОТОЦЬКА ПИЩИМУХА
сини – МИХАЙЛО з дружиною ХРИСТИНОЮ
– ВАСИЛЬ з дружиною ВІРОЮ
– ТАРАС з дружиною ОЛЬГОЮ
– ОСТАП з дружиною ЛЮБОЮ
десять внуків, два правнуки і племінники.

Вічна Йому пам'ять!

Просимо пом'янути покійного Василя у своїх молитвах!

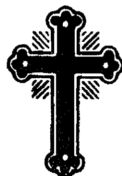

Ділимося сумною вісткою, що 18 червня 2005 р. у Львові
відійшла у Божу вічність

св. п.

ЯРОСЛАВА-АННА МЕДВІДЬ

з КОЛПАКІВ

нар. 23 грудня 1929 р. у Львові

Щира українка та сердечна помічниця потребуючим. Довголітня учителька української мови та літератури в середніх школах Львова.

ПОХОРОН відбувся в понеділок, 20 червня на Янівському цвинтарі, де тіло Покійної спочило біля чоловіка св. п. Андрія.

В глибокому смутку залишились:

дочка – ОРЕСТА ГАЛАЙ
внучка – СОЛОМІЯ з чоловіком ВОЛОДАРЕМ МАРТИНЮКОМ
і донею ЯРИНКОЮ
ближча і дальша родина та численні друзі в Україні, Америці і Канаді.

Вічна Її пам'ять!

В ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

мого дорогого

МУЖА

бл. п.

ІВАНА ТЕЛЮКА

жертвую 1,000 дол. на

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

з любов'ю

дружина ІРЕНА ТЕЛЮК

*За мову і зміст
посмертних оголошень і подяк
редакція не відповідає*

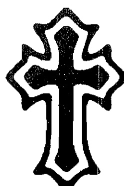

Ділимося сумною вісткою
з родиною, друзями й українською
громадою, що 17 червня 2005 р. на 82 році
життя відійшла від нас у вічність
ДРУЖИНА, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

МАРІЯ КУЛЬЧИЦЬКА

з дому РОМАНИШИН

членкиня ОУН, жінка-борець в УПА, довголітня голова ОЖ ОЧСУ,
невтомний секретар 8-го Відділу УНС.

ПАНАХИДА відбулася в понеділок, 20 червня 2005 р. о год. 7:30 веч. в Yonkers Funeral Home, 107 Yonkers Avenue, Yonkers, NY.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 21 червня 2005 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Архистратига Михаїла при 21 Шонард Плейс, Йонкерс, Н.Й.

Залишила в глибокому смутку:

мужа – ВОЛОДИМИРА
сестру – ОЛЕНКУ ДЖОЗЕФСОН у Каліфорнії
племінницю – ЛЕСЮ КУХТИК
ближчу і дальшу родину в Америці і в Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять покійної Марії родина просить
складати пожертви на „Літопис УПА (Litopys UPA)".

Пожертви просимо висилати на адресу:
Lesia Koukhtyk
30 Hazelton Road, Yonkers, NY 10710.

Ділимося сумною вісткою, що 3 червня 2005 р. на 68-му році життя
відійшла у вічність після короткої недуги наша найдорожча
ДРУЖИНА, МАМА і БАБУСЯ

св. п.

ОЛЬГА БІЛИНСЬКА

з дому КРІЛЬ

ПАНАХИДА була відправлена в понеділок, 6 червня в похоронному заведенні Parker Brothers, Watervliet, NY, а похорон відбувся у вівторок, 7 червня після Богослужби в українській католицькій церкві св. Миколая у Ватервліт, Н.Й. Тіло поховане на цвинтарі св. Миколая.

Залишені в глибокому смутку:

муж – АНТІН
сини – МИХАЙЛО з дружиною ЛІДОЮ
– ЙОСИФ з дружиною ЕН-МАРІ
– ВОЛОДИМИР з дружиною КАРЕН
донька – ЄВГЕНІЯ
внуки – МИХАСЬ, СТЕФКО і НАТАЛКА
– ЙОСИФ І КЕВИН
– ЕМЕЛІ І ДЖЕСІКА
сестра – МАРІЯ з родиною
брати – ТЕОДОР і ДЖЕЙМС з родинами
та ближча і дальша родина в Україні і в Америці.

Вічна Їй пам'ять!

Бажаючих вшанувати пам'ять Покійної просимо складати пожертви на відновлення церкви св. Миколая у Ватервліт або на семінарію оо. Василіян у Бучачі, Україна. Пожертви на обидві цілі просимо пересилати на адресу Anthony Bilynsky, 1 Craig Street, Watervliet, NY 12189.